

شروع کننده جنگ نخواهیم بود اما برای هر جنگی آماده‌ایم

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و چهارم | شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴ | ۸ شوال ۱۴۴۶ | ۷ آوریل ۲۰۲۵ | ۱۶ صفحه

۲
سرمقاله

دکتر عبدالله جوانی

فناوری هسته‌ای چگونه به دست آمد؟

۲
نگاه

علی حیدری

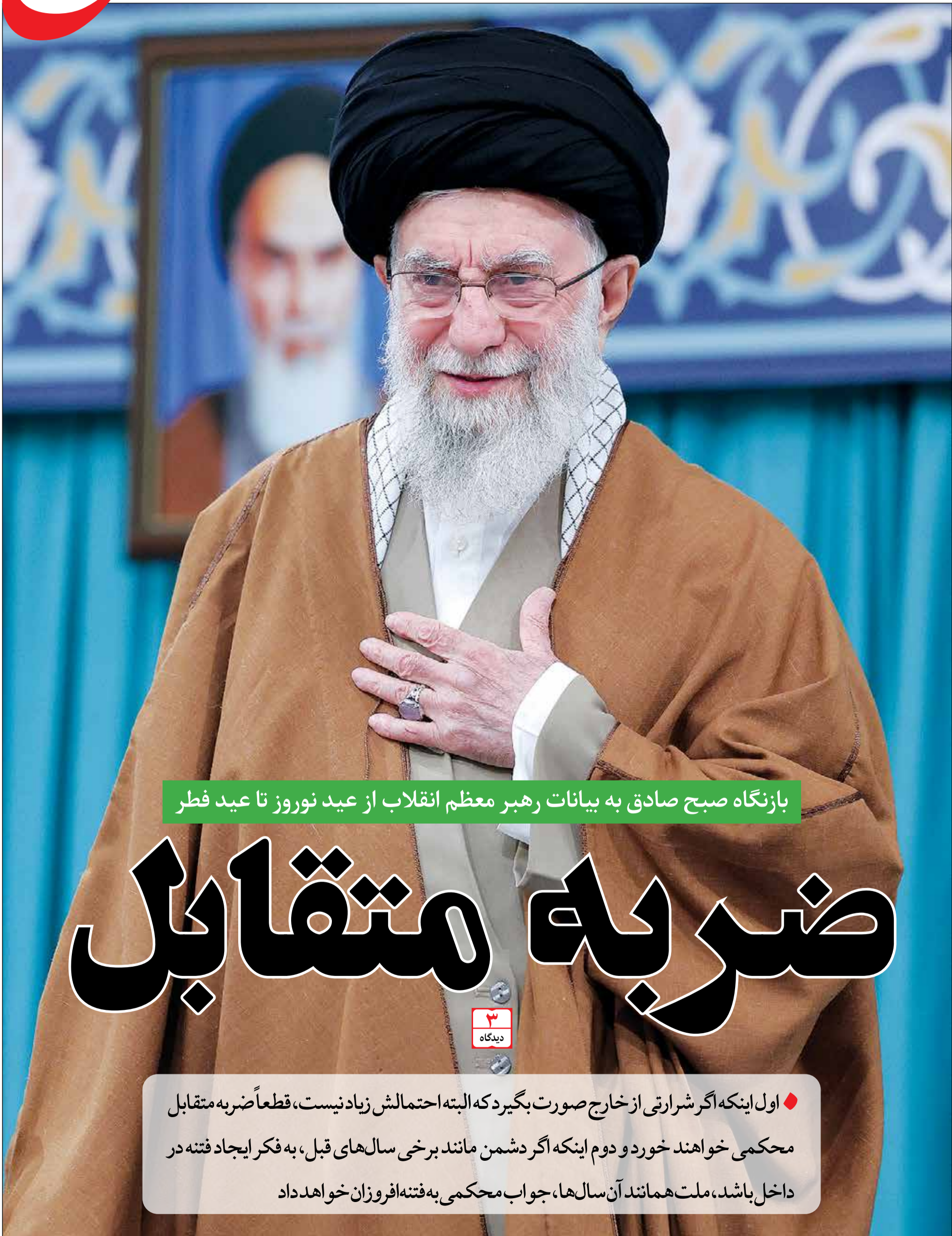
فرصت مغتنم!

۸
پرونده

سرمایه
تولید

ضرورت تقویت اقتصاد ملی
و حمایت از تولید داخلی در سال جدید

صبح صادق

بازنگاه صبح صادق به بیانات رهبر معظم انقلاب از عید نوروز تا عید فطر

ضربه متقابل

۳
دیدگاه

♦ اول اینکه اگر شرارتی از خارج صورت بگیرد که البته احتمالش زیاد نیست، قطعاً ضربه متقابل محکمی خواهند خورد و دوم اینکه اگر دشمن مانند برخی سال‌های قبل، به فکر ایجاد فتنه در داخل باشد، ملت همانند آن سال‌ها، جواب محکمی به فتنه‌افروزان خواهد داد

هر سال همزمان با فصل بهار، طبیعت سرشار از تحول و طراوت می‌شود و این تغییرات همزمان فرصتی برای بشر فراهم می‌آورد تا نگاهی تازه به اهداف و مسیر پیش رو داشته باشد. در کشور ما، رهبر حکیم انقلاب با نامگذاری سال‌ها، نه تنها مسیری برای هدایت اقدامات مسئولان، نهادها و قوا و آحاد جامعه ترسیم می‌کنند، بلکه با تبیین و هدایت افکار، آگاهی ملی را نسبت به مسائل کلیدی کشور تقویت می‌کنند. در جریان این حرکت، در طول سالیان اخیر، تأکید ویژه‌ای بر شعارهای اقتصادی در نامگذاری سال‌ها بوده است. این موضوع به‌روشنی نشان‌دهنده اولویت‌دار بودن مسائل اقتصادی برای کشور است. شعارهایی مانند «حمایت از کالای ایرانی»، «تولید؛ پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها»، «اقتصاد مقاومتی: تولید-اشتغال»، «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی»، «مهار تورم و رشد تولید»... نه تنها مفاهیمی کلیدی هستند، بلکه به صورت مستقیم به چالش‌ها و فرصت‌هایی اشاره دارند که باید برای تقویت زیرساخت‌های اقتصادی کشور مورد توجه قرار گیرند.

گاهی ممکن است تصور شود که این نامگذاری‌ها صرفاً جنبه نمادین دارند و تأثیری در واقعیت اقتصادی ندارند؛ اما بررسی‌ها نشان می‌دهد هر شعار اقتصادی، نه تنها نقشه راهی برای اقدامات ملی ایجاد می‌کند، بلکه زمینه‌ای برای هم‌افزایی میان نهادها و مردم فراهم می‌آورد. برای نمونه، شعار «اقتصاد مقاومتی: تولید و اشتغال»، به راهبردی ملی برای افزایش تولید داخلی و ایجاد اشتغال تبدیل شد و آثار قابل توجهی به همراه داشت.

از این‌رو ارزیابی تحقق شعارهای اقتصادی، امری حیاتی است. اگرچه گام‌های مهمی در برخی زمینه‌ها برداشته شده، همچنان موانع و چالش‌هایی نظیر کاهش وابستگی به واردات یا حمایت مؤثر از تولیدکنندگان داخلی باقی مانده‌اند. توجه به این شعارها و تبیین نقاط قوت و ضعف آنها می‌تواند نقش اساسی در برنامه‌ریزی بهتر و حل مشکلات کشور داشته باشد.

رهبر معظم انقلاب در سخنان خود بارها بر اهمیت مسائل اقتصادی تأکید کرده‌اند و سال‌ها بر اساس همین دغدغه‌ها نامگذاری شده است. ایشان این شعارها را ابزاری برای بسیج منابع، ایجاد تحرک در بخش‌های گوناگون اقتصادی و هم‌افزایی میان ملت و مسئولان می‌دانند. هدف اصلی این شعارها، کاهش مشکلات اقتصادی، افزایش رفاه عمومی، و تقویت بنای اقتصادی کشور است. بنابراین، شعار سال نه تنها راهنمایی برای سیاست‌گذاران، بلکه فرصتی برای ایجاد انسجام بیشتر در اقدامات اقتصادی کشور است. برای نمونه، در سالی که شعار «سرمایه‌گذاری برای تولید» انتخاب شده، توجه به برنامه‌هایی برای تسهیل سرمایه‌گذاری خرد و کلان، حمایت از تولید داخلی و بهبود اقتصادی می‌تواند نقش مهمی در تحقق اهداف اقتصادی داشته باشد. نامگذاری سال‌ها فرصت مغنمی برای بازاندیشی، هم‌افزایی و تلاش جمعی است. بررسی دستاوردهای گذشته و تبیین برنامه‌های آینده می‌تواند مسیر روشن‌تری برای پیشرفت کشور فراهم کند. شعارهای اقتصادی نباید تنها به مثابه عباراتی نمادین دیده شوند، بلکه باید به منزله محرک‌هایی مؤثر برای رسیدن به اهداف ملی و حل مشکلات اساسی اقتصادی مورد توجه قرار گیرند.

فناوری هسته‌ای چگونه به دست آمد؟

اورانیوم در تأسیسات هسته‌ای نظنز بود. به همین دلیل در روز بیستم فروردین سال ۱۳۸۵، جشن هسته‌ای در کشور برگزار شد و این روز با عنوان روز «فناوری هسته‌ای» به ثبت رسید.

از آن زمان تاکنون حدود بیست سال می‌گذرد و در این مدت، صنعت هسته‌ای در ایران بسیار پیشرفت داشته و کشور و مردم در حوزه‌های گوناگون دستاوردهای آن بهره‌برده‌اند.

بنابراین در پرتو مقاومت ملی، تدابیر رهبری و بی‌اعتنایی به تهدیدها و فشارهای همه‌جانبه غرب، ایران موفق به ورود در باشگاه هسته‌ای جهان با اعضای بسیار محدود شد.

حال با این همه پیشرفت و دستاورد با فراز و فرودهای برجانی، دولت ترامپ به زعم خود می‌خواهد صنعت هسته‌ای ایران را برچیند. راه چاره، در همان مقاومت ملی است.

اکنون نیز مانند همان سال‌ها، از یک طرف آمریکا به فشارهای حداکثری و اقدام نظامی تهدید می‌کند و هم‌عده‌ای در داخل، راه چاره را در مذاکره و توافق برای جلوگیری از جنگ می‌دانند!

در چنین شرایطی، رهبر حکیم انقلاب اسلامی با شناخت دقیق دشمن و خواسته‌های نامشروع آن، مذاکره با این دولت قلدر و زورگور، عاقلانه، شرافتمندانه و عزتمندانه نمی‌دانند. البته باب مذاکره از موضع عزت برای اثبات صلح‌آمیز بودن ماهیت فعالیت‌های هسته‌ای ایران همواره باز است. آنچه ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی بر نمی‌تابد، مذاکره تحت فشار و تهدید است.

دست‌یابیم! کسانی که به شناخت این جریان‌ها و آدم‌های آن تمایل دارند، مواضع چهره‌های برخی از اصلاح‌طلبان در مجلس ششم، از جمله «بهزاد نبوی»، نماینده تهران و «شیرزاد» نماینده اصفهان در آن مقطع را مطالعه کنند. از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۴ ایران چندین دور مذاکره هسته‌ای با اروپا انجام داد، تا به غربی‌ها بفهماند دنبال سلاح هسته‌ای نیست؛ اما غربی‌ها شرط خیال راحتی از ماهیت صلح‌آمیز هسته‌ای ایران را، در نداشتن این صنعت در ایران دانسته و بر آن پافشاری کردند. در چنین وضعیتی که اصلاح‌طلبان دولت و مجلس را در اختیار داشتند، به‌ناچار صنعت هسته‌ای در کشور با پلمپ شدن کارگاه‌های این صنعت در اصفهان و نظنز، به صورت موقت تعطیل شد. استدلال اصلاح‌طلبان این بود که اگر این کار را نکنیم، پرونده ایران از شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به شورای امنیت سازمان ملل متحد رفته و با صدور قطعنامه‌های این شورا، مقدمات جنگ علیه ایران فراهم خواهد شد!

با جایگزینی مجلس اصولگرای هفتم به جای مجلس اصلاحات ششم، و انتخاب آقای احمدی‌نژاد با شعارهای انقلابی در سال ۱۳۸۴، شرایط برای آغاز مجدد فعالیت‌های صنعت هسته‌ای با فک پلمپ‌ها فراهم شد. در آن مقطع شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، پرونده ایران را به شورای امنیت سازمان ملل ارسال کرد، اما از نتایج فعالیت‌های مجدد هسته‌ای، دسترسی ایران به چرخه سوخت و رونمایی از اولین آبشار هسته‌ای برای غنی‌سازی

فناوری بومی شده، در شتاببخشی به حرکت علمی و پیشرفت‌های ایران در دیگر حوزه‌ها بود. در واقع مشکل اصلی غرب، پیشرفت‌های یک نظام سیاسی دینی، مستقل و دارای آرمان ساخت تمدن نوین اسلامی است. بر اساس همین نگرانی، غرب بنای خود در قبال ایران را، اعمال فشار حداکثری به بهانه‌هایی، چون تلاش برای ساخت بمب اتمی، حمایت ایران از تروریسم و نقض حقوق بشر در ایران قرار داد. غرب با محوریت آمریکا، مصمم بود با این بهانه‌های واهی، جلوی پیشرفت ایران را بگیرد. دلیل هم بسیار روشن است؛ چرا که آمریکایی‌ها، با پیشرفت ایران مخالف هستند. رفتار آمریکایی‌ها در این موارد، مبتنی بر این نظریه آقای ترامپ است که با صراحت اعلام کرد، اگر آمریکا بخواهد قدرت برتر جهان باشد، باید دیگران را تضعیف کند! بر اساس همین منطق، وقتی فعالیت‌های ایران در حوزه هسته‌ای رسانه‌ای شد، تلاش اولیه غرب، برچیده شدن صنعت هسته‌ای ایران را به صورت کامل نشانه رفت.

دلیل غرب برای این رفتار قابل فهم است و به آن هم اشاره شد، لکن عده‌ای از جریان‌های سیاسی در داخل کشور هم، به شدت با صنعت هسته‌ای در جمهوری اسلامی به مخالف بر خاسته، خواستار کنار گذاشتن آن شدند. دلیل آنان چه بود؟ دلیل آنان این بود که ما اولاً نمی‌توانیم این دانش و فناوری آن را به دست آورده و بومی‌سازی کرده و به مرحله بهره‌برداری برسانیم، ثانیاً این یک حوزه ممنوعه از نظر غرب است و آنان نمی‌گذارند که ما به چرخه سوخت

دکتر یکتا جوانی

مدیر مسئول

روز بیستم فروردین در تقویم جمهوری اسلامی ایران، روز «فناوری هسته‌ای»

نامگذاری شده است. به طور قطع، برخوردار شدن ایران از دانش و فناوری هسته‌ای به صورت بومی شده، از جمله دستاوردهای بسیار ارزشمند در دوران جمهوری اسلامی است.

ایران هم اکنون در زمره محدود کشورهای نامگذاری شده است. به طور قطع، برخوردار از چرخه کامل سوخت هسته‌ای به‌شمار می‌آید. برخورداری از صنعت هسته‌ای، شرط لازم برای پیشرفت در حوزه‌های گوناگون علمی و صنعتی است؛ در حالی که جمهوری اسلامی از همان ابتدا اعلام داشت، صنعت هسته‌ای ایران ماهیت غیر نظامی دارد، اما کشورهای غربی و به ویژه آمریکا، به بهانه جلوگیری از دسترسی ایران به بمب اتمی، سالیان طولانی است که ملت ایران را تحت فشار تحریم‌های حداکثری ظالمانه قرار داده‌اند. سؤال این است که چرا با وجود صراحت فتوای رهبر حکیم انقلاب اسلامی مبنی بر حرمت شرعی تولید، نگهداری و به‌کارگیری سلاح اتمی به دلیل ماهیت کشتار جمعی آن، غربی‌ها از همان ابتدا با اصل برخورداری ایران از دانش و فناوری هسته‌ای مخالف بودند؟

دلیل آن، نه نگرانی از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای، بلکه به دلیل نقش و تأثیر این دانش و

روندهای امنیتی، نظامی و سیاسی در سوریه

با چالش جدی رویه‌رو کند، میدان عمل انفرادی برای صهیونیست‌ها در سوریه مهیات می‌شود. فشار به قطر برای فاصله گرفتن از ترکیه در ازای باقی ماندن در مسیر مذاکرات غزه یکی از تاکتیک‌های صهیونیستی و آمریکایی است. بنابراین، سوریه فاقد هرگونه امکانات اقتصادی، مالی، نظامی و متهم به تروریسم و هرج و مرج ناشی از افراطی‌گری و حکومت منفل در قبال آمریکا و اسرائیل که به دنبال رضایت‌مندی سعودی و اروپاست، بهترین شرایط برای آمریکا و رژیم صهیونی است. عملیات‌های نظامی هدفمند آمریکا در ادلب برای حذف و کنار گذاشتن رهبران افراطی و تندروی تروریست، نوعی یکدست‌سازی مجموعه‌های مرتبط با جولانی است تا بهره‌های مرحله‌ای برای آمریکا و اسرائیل را ارائه و در صورت پایان تاریخ مصرف در دو سناریوی جایگزینی با افراد دست چپین شده و تربیت شده یا تجزیه سوریه به مناطق دارای تضاد و درگیری، روندهای سیاسی را مدیریت کنند.

چرا که با حذف و به حاشیه راندن ترکیه به منزله اصلی‌ترین و مهم‌ترین حامی جولانی، شرایط برای گام‌های بعدی آمریکا و رژیم صهیونی در سوریه مهیا می‌شود. از نگاه آمریکا و رژیم صهیونی، پرونده سوریه باید به دست عربستان مدیریت شود و جولانی در مسیر مطلوب آنها برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی و حمایت از مرزهای شرقی و بلکه به عنوان محور جدید اسرائیلی، برای مهار حزب‌الله لبنان نقش آفرینی کرده و امکان گسترش تسلط رژیم صهیونیستی به سمت عراق را نیز فراهم کند. البته آمریکا ترامپ به شکل علنی، جولانی را تروریست می‌داند و در زمان مناسب از این اتهام بهره‌برداری خواهد کرد؛ ولی تا آن زمان باید بهره‌های دیگری از جولانی را دریافت کند. عربستان برخلاف ترکیه فاقد ظرفیت‌های نظامی مزاحم برای رژیم صهیونی و هژمونی آمریکا در منطقه است. اگر بحران مرتبط با حزب خلق ترکیه و دستگیری اکرم امام اوغلو بتواند از دوگان و آینده‌سازسی اورا

کشیده شده است. شاید بتوان گفت هیچ ظرفیت مهم تهدیدکننده ادوات و تجهیزات نظامی مرتبط با حکومت جولانی در نزدیکی مناطق پیشروی و اشغال شده به دست رژیم صهیونی وجود نداشته یا قادر به تهدید جدی در داخل اراضی فلسطین اشغالی نیستند. این رویکرد رژیم صهیونی در عمق مناطق سوریه و علیه پایگاه‌های نظامی و فرودگاه‌های نظامی با زاغه‌های تسلیحاتی باقیمانده نیز به‌اجراد می‌آید و در واقع رژیم صهیونی در تمامی اراضی سوریه به دنبال حذف هرگونه بازگرم احتمالی مانند ترکیه برای گسترش جغرافیای حضور نظامی نیز هست که بمباران دو فرودگاه نظامی در تدمر و T۴ در شرق حماس یکی از این نمونه‌هاست. بمباران‌های مکرر در بنادر سوریه در لاذقیه و طرطوس و بانیا در پیرامون حلب نیز از جمله مصداق‌های این رویکرد است. در واقع رژیم صهیونی به موازات راهبرد ترامپ، به دنبال حذف و به حاشیه راندن ترکیه در پرونده سوریه است؛

هادی محمدی

تحلیگر ارشد بین‌الملل

کشور سوریه با سقوط «بشار اسد» به صحنه رقابت‌های ژئوپلیتیک، امنیتی و معادله‌سازی جدید از سنوی بازیگران گوناگون منطقه‌ای و بین‌المللی تبدیل شده است. رژیم صهیونی با اشغال مناطق راهبردی در مرزهای جولان تا نزدیک درعا در جنوب سوریه، شعاع و مرز امنیتی خود را گسترش داده و با اجرای مستمر عملیات‌های نظامی علیه مراکز، ادارات و پادگان‌ها و امکانات تهدیدکننده امنیت رژیم صهیونی تلاش کرده است از هرگونه ظرفیت تهدید علیه رژیم ممانعت و آن را نابود کند. این رویکرد فقط در قبال ظرفیت‌های باقی مانده از نظام بشار اسد به اجرا در نمی‌آید و به مراکز استقرار و برخی امکانات حکومت جولانی نیز

مرد دیوانه و عصر جنگ اقتصادی

(ارزش ۳۰ شرکت بزرگ آمریکایی) و سقوط ۱/۶۵ تریلیون دلاری بورس آمریکا می‌شود. البته باید به این نکته نیز اشاره کرد که با وجود نفوذ سرمایه‌داران آمریکایی به کاخ سفید و حکمرانی تجار بر آمریکا، نه‌تنها اقتصاد آمریکا از ابتدای دولت ترامپ تا کنون رشدی را در زمینه اقتصاد تجربه نکرده؛ بلکه علاوه بر چالش‌های معیشتی، با کاهش ثروت سرمایه‌داران حامی این دولت رویه‌روست.

اگر بخواهیم یک نتیجه‌گیری از وضعیت امروز آمریکا داشته باشیم، باید چنین عنوان کنیم که راهبرد «مرد دیوانه» ترامپ پیش از آنکه برای دیگر کشورها مخرب و چالش‌زا باشد، برای شهروندان آمریکایی، سیاست‌مداران و سرمایه‌داران این کشور هزینه‌های جبران‌ناپذیری خواهد داشت و همان‌طور که نیکسون با پشتوانه ۵۲۰ رأی اکثرال مجبور به واگذاری دولت شد، بعید نیست که دونالد ترامپ نیز در باتلاقی که خودش آن را به وجود آورده، غرق شود. در واقع با توجه به رویکرد جدید آمریکا در سیاست خارجی می‌توان چنین پنداشت که آمریکا برای بازگرداندن چهره سابق خود ممکن است به هر کاری دست بزند؛ اما نه‌تنها این اقدامات نمی‌تواند برای آمریکا مفید واقع شوند؛ بلکه موجب تقویت کشورهای رقیب و تمرکز دیگر کشورها بر تولید داخلی، استقلال تجاری و ساختار اقتصادی خود بیش‌ازپیش می‌شود.

اما درباره موفقیت‌آمیز بودن راهبرد او باید چنین عنوان کرد که فضای بین‌الملل کنونی به‌گونه‌ای نیست که با ایجاد ترس و فضای آتارشی، آمریکایی‌ها بتوانند کنترل را به دست بگیرند؛ زیرا دیگر مطابق دوران گذشته رشد علمی و انحصار فناوری دیگر در دستان غرب نیست و بسیاری از کشورها، همچون ایران، چین و هند در عصر کنونی نه‌تنها توانایی پاسخ به نیازهای خود را دارند؛ بلکه می‌توانند به بخش عظیمی از نیاز بازارهای جهانی پاسخ دهند. گفتنی است، آمریکا با حرکت اخیر خود دوستان دیرینه خود، یعنی کشورهای عضو اتحادیه اروپا و کشورهای همسایه خود نظیر کانادا را دیگر در کنار خود ندارد و این بار آمریکا را می‌توان تنهاترین کشور در این جنگ اقتصادی دانست. البته اقدامات ترامپ نیز بی‌پاسخ نخواهد ماند و در این زمینه از اولین اقداماتی که در جهت مقابله با آمریکا صورت گرفته شده، می‌توان به اعمال تعرفه ۳۴ درصدی از سوی چین بر کالاهای وارداتی از آمریکا اشاره کرد. با توجه به تعرفه ۲۰ درصدی آمریکا بر کالاهای اتحادیه اروپا بسیاری از کارشناسان بر این باورند که در صورت ادامه این وضعیت و چالش‌برانگیز شدن روابط تجاری اتحادیه اروپا و آمریکا، قدرت یافتن چینی‌ها در بازارهای اروپایی بسیار محتمل خواهد بود.

از دیگر تأثیراتی که ایجاد تعرفه‌های گمرکی بر بازارهای آمریکا گذاشته است؛ شامل مواردی همچون کاهش ۱۰۰۰ واحدی شاخص داوجونز

را به بیش از ۷۰۰ میلیارد دلار برساند که این میزان حدود ۲/۴ درصد از GDP این کشور را شامل می‌شود.

با توجه به مطالب فوق مهم‌ترین سؤالی که پیش می‌آید، آن است که دلیل استفاده ترامپ از این راهبرد چیست؟ دلیل استفاده دونالد ترامپ از این شیوه و راهبرد آن است که در طول چند سال اخیر قدرت و نفوذ آمریکا تا حد قابل توجهی کاهش پیدا کرده است و بازدارندگی سابق را ندارد، به‌گونه‌ای که جایگاه خود در غرب آسیا، اروپا و حتی آمریکای شمالی را از دست داده است. از طرفی نیز آمریکای امروز درگیر بحران‌های داخلی و خارجی بسیاری شده که از جمله آنها می‌توان به اعتراضات ضد صهیونیستی در آمریکا، اروپا و بسیاری از نقاط جهان و محکوم کردن آمریکا به نقش او در جنایات این رژیم، رشد سلطه چین بر بازارهای غرب و آمریکا، قدرت یافتن هرچه بیشتر جبهه مقاومت و ضعف‌های ساختاری و اقتصادی در داخل کشور اشاره کرد. حال با توجه به وضعیت موجود، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا قصد دارد چهره‌ای غیر قابل پیش‌بینی و عمل‌گرا از خود در جامعه جهانی نشان دهد و همچنین با ایجاد اصلاحات عمیق، همچون ایجاد تغییرات در وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و همچنین آغاز جنگ تعرفه‌های هزینه‌های دولت‌ش را کاهش دهد و رشد در عرصه تولید را دوباره به بازارهای خود بازگرداند.

مهدی نیک‌بین

دانشجوی علوم سیاسی

تئوری «مرد دیوانه» برای اولین بار در دوره «ریچارد نیکسون» رئیس‌جمهور جمهوری خواه ایالات متحده مطرح شد. این تئوری بر یک اصل استوار بود و آن، پیش‌بینی ناپذیر بودن به دلیل ایجاد ترس در میان دیگر کشورها بود. در آن دوره تقابل شوروی و آمریکا و نظام دوقطبی موجود سبب شد تا آمریکا به دلیل واپایش اوضاع و ایجاد هژمونی از این سیاست (تئوری مرد دیوانه) استفاده کند؛ اما نیکسون که این سیاست را در پیش گرفته بود، چندان خوش‌شانس نبود و چندی پس از پیروزی دوباره در انتخابات ریاست جمهوری و کسب ۵۲۰ رأی از ۵۳۸ رأی اکثرال که در نوع خود کم‌سابقه بود، مجبور به استعفا شد.

حالا پس از چند دهه دونالد ترامپ که از قضا او نیز از حزب جمهوری خواه ایالات متحده آمریکا است؛ سیاستی مشابه را در نظر گرفته است. او در جدیدترین اقدام خود با اعلام جنگ تجاری و اقتصادی علیه بیش از ۲۰۰ کشور و تحمیل تعرفه‌های گمرکی بر صادرات این کشورها و به‌هم‌ریختن نظام سرمایه‌داری و تجارت آزاد بین‌المللی، آمریکا را به منفورترین کشور دنیا در تمام تاریخ بدل کرده است. در واقع ترامپ قصد دارد درآمد دولت از تعرفه‌ها

ضربه متقابل

روزنه

آن مردک با تعرفه آمد!

مهرداد دهنوی

کارشناس سیاسی

ترامپ با اعلام تعرفه متقابل بر بیش از ۱۸۰ کشور جنجالی دیگر به پا کرد. تصمیمی که ذیل یک فرمان اجرایی اثر حقوقی یافت و با برهم زدن نظام ۷۵ ساله تجارت بین الملل، جامعه جهانی را در شوک فرو برد.

منظور از تعرفه (Tariff) در تجارت بین الملل، مالیاتی است که دولت‌ها هنگام ورود کالا به قلمرو سرزمینی خود از واردکننده اخذ می‌کنند. تعیین تعرفه بر اساس ارزش کالا صورت می‌پذیرد. برای نمونه، تعرفه ۱۰ درصد، یعنی واردات کالایی به ارزش ۱۰۰ دلار برای واردکننده، ۱۰ دلار هزینه اضافه به همراه دارد.

تعرفه متقابل (Reciprocal Tariff) نیز به معنای آن است که اگر کشوری تعرفه واردات بیشتری نسبت به ایالات متحده بر کالاهای مشخصی اعمال می‌کند، زین پس ایالات متحده هم تعرفه واردات خود را به همان میزان افزایش خواهد داد.

ترامپ اهداف خود از اعمال این تعرفه‌های جدید را احیای تولید در آمریکا، پاسخ به سیاست‌های تجاری ناعادلانه دیگر کشورها، افزایش درآمد مالیاتی و ایجاد انگیزه برای کاهش مهاجرت و قاچاق مواد مخدر عنوان کرد.

با این وصف، اقدامی در این مقیاس برای آمریکا بدون پیامد منفی نخواهد بود. به اعتقاد کارشناسان، افزایش قیمت کالاها، تورم و کاهش سرعت در زنجیره تأمین از مصادیق این پیامدهای منفی به شمار می‌آید.

از نگاه تئوریک، این رویکرد بیش از هر چیز در چارچوب اقتصاد سیاسی بین المللی قابل بررسی است؛ اما اقدام ترامپ به حقوق بین الملل هم چندان بی ارتباط نیست.

در نگاه دقیق، دولت ایالات متحده از اعضای سازمان جهانی تجارت است و به رعایت قواعد «موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت» (۱۹۹۴) الزام دارد.

مطابق ماده یک از این سند بین المللی، هر یک از دولت‌های عضو این سازمان پیرامون وضع تعرفه به رعایت شرط لسل کامله الوداد (Favored Nations Clause) متعهدند.

بر اساس این شرط، رفتار تجاری دولت‌ها با یکدیگر باید مشابه الگوی آنها با دولت‌هایی باشد که از تجارت با آنها نفع می‌برند؛ بنابراین، ایالات متحده با وضع تعرفه‌های گوناگون الگوی تثبیت‌شده تجارت آمریکا با جهان را تغییر داده است.

به منظور مقابله با این وضعیت، راهکار حقوقی ارجاع اختلاف به پنل حل و فصل اختلاف سازمان جهانی تجارت است که در چند ساعت گذشته زم‌مهایی از ارجاع احتمالی این تعرفه‌ها بدان شنیده شد.

در این الگوی حل اختلاف، حسب مورد یک پنل ویژه (مشکل از سه یا پنج عضو معرفی شده از سوی دبیرخانه سازمان) تشکیل می‌شود و در یک بازه ۶ تا ۹ ماهه اختلاف را بررسی می‌کند. نتیجه بررسی اختلاف در قالب یک گزارش به شورای عمومی سازمان ارسال شده و پس از بررسی در آنجا پیرامون تأیید آن تصمیم‌گیری می‌شود. نبود ضمانت اجرا از نقاط ضعف مهم در این فرآیند رسیدگی قلمداد می‌شود.

در وضعیت حاضر، گزینه حقوقی بین المللی موجود برای دولت‌های مخالف این تعرفه‌ها ارجاع به سازمان جهانی تجارت و تشکیل پنل برای بررسی اختلاف مربوطه است. البته اگر تا پیش از آن ترامپ عطای عضویت در این سازمان بین المللی را هم به نقیصه نبخشیده باشد!

می‌بندند یا به این گونه اقدامات کمک هم می‌کنند. ایشان در نوعی جمع‌بندی از واقعیات بیان شده تأکید کردند: «این گروه تبهکار و شریر و جانی باید از فلسطین و منطقه ریشه‌کن شود که به حول و قوه الهی چنین خواهد شد و تلاش در این زمینه وظیفه دینی، اخلاقی و انسانی همه افراد بشر است.»

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، در پایان خطبه دوم دو نکته مهم درباره مواضع تهدیدآمیز اخیر آمریکا بیان کردند: «اول اینکه اگر شرارتی از خارج صورت بگیرد که البته احتمالش زیاد نیست، قطعاً ضربه متقابل محکمی خواهند خورد و دوم اینکه اگر دشمن مانند برخی سال‌های قبل، به فکر ایجاد فتنه در داخل باشد، ملت همانند آن سال‌ها، جواب محکمی به فتنه‌افروزان خواهد داد.»

دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی

باج خواهی کار رایج استکبار

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در این دیدار با تبریک عید سعید و مبارک فطر به امت اسلامی و ملت ایران، این عید را یکی از نقاط اتصال دنیای اسلام به یکدیگر و موجب افزایش روزافزون عزت اسلام و رسول گرامی آن خواندند و گفتند: «لازمه تحقق عزت روزافزون اسلامی، اتحاد و همت و بصیرت امت اسلامی است.»

ایشان با تأکید بر اینکه مجموعه دنیای اسلام یک خانواده است و دولت‌های اسلامی باید با این نگاه فکر و عمل کنند، افزودند: «جمهوری اسلامی دست خود را به سمت همه دولت‌های اسلامی دراز کرده و خود را با آنها برادر و در یک جبهه کلی و اساسی می‌داند.»

رهبر معظم انقلاب هم‌کاری و همفکری دولت‌های اسلامی را مانع تعرض، زورگویی و باج خواهی قدرت‌های متجاوز و ستمگر دانستند و گفتند: «امروز متأسفانه باج خواهی و باج طلبی از دولت‌ها و ملت‌های ضعیف به کار رایج و صریح قدرت‌های بزرگ تبدیل شده است که در مقابل آن، ما کشورهای اسلامی باید از حقوق دنیای اسلام دفاع کنیم و اجازه باج طلبی به آمریکا و غیر آمریکا راندهیم.»

ایشان با اشاره به مجروح بودن فلسطین و لبنان در دلیل جنایات رژیم صهیونیستی و حامیان آن و با تأکید بر لزوم ایستادگی دنیای اسلام در مقابل این رنج‌ها، افزودند: «با احتیاط و همدلی و همزیانی دولت‌های اسلامی، دیگران حساب کار خود را می‌کنند و امیدواریم مسئولان کشورهای اسلامی بتوانند با همت و انگیزه و حرکت خود، امت اسلامی را به معنای واقعی تشکیل دهند.»

امیدوارم ان‌شاءالله خدا کمک‌تان کند و راهپیمایی روز قدس یکی از بهترین و پرشکوه‌ترین و باعزت‌ترین راهپیمایی‌های این چند سال باشد.

خطبه‌های نماز عید سعید فطر

قطعا ضربه محکمی خواهند خورد

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، در خطبه اول نماز با تبریک عید سعید فطر به ملت ایران و امت اسلامی و همچنین تبریک نوروز و سال نو و روز ۱۲ فروردین (عید بزرگ تعیین جمهوری اسلامی به عنوان نظام منتخب ملت)، رمضان امسال را ماه رشد قلبی و معنوی همراه با تلاش سیاسی و تحرک ایمانی ملت خواندند.

رهبر فرزانه انقلاب، اوج‌گیری انس با قرآن، روح اتفاق و سفره‌های افطاری در مساجد و مراکز دینی و محل‌های عمومی و حضور پرشور و متراکم همه قشرها به خصوص جوانان با ظواهر مختلف در مراسم دعا و مناجات و توسل را از جلوه‌های رمضان غنی و سرشار از معنویت ملت ایران برشمردند و گفتند: «همه تلاش کنند از دستاوردهای معنوی خود در این ماه عظیم ترمضان سال آینده استفاده و آنها را حفظ کنند.»

ایشان با تجلیل از راهپیمایی پرشور و پرمعنا ملت در روز جهانی قدس در جمعه آخر ماه مبارک گفتند: «حرکت عظیم ملت برای آثانی که در دنیا باید بفهمند و ملت ایران را بشناسند، پیام‌های مختلفی داشت که به گوش آنها رسید.»

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، در خطبه دوم نماز عید فطر، ادامه نسل کشی و کودکشی رژیم صهیونی در غزه و لبنان را موجب تلخکامی امت اسلامی در ماه رمضان خواندند و گفتند: «این جنایات در سایه ادامه کمک‌ها و حمایت‌های آمریکا از باند تبهکار غاصب فلسطین صورت گرفت.»

ایشان رژیم صهیونیستی را نیروی نیابتی استعمارگران در منطقه خواندند و افزودند: «غربی‌ها مکرراً ملت‌های شجاع و جوانان غیور منطقه را به نیابتی بودن متهم می‌کنند اما کاملاً واضح است که تنها نیروی نیابتی در منطقه رژیم فاسدی است که با آتش افروزی، نسل کشی و تجاوز به کشورهای دیگر در حال ادامه و تکمیل نقشه‌های خود است که بعد از جنگ جهانی، روی این منطقه دست گذاشتند.»

رهبر معظم انقلاب با اشاره به ادعاهای ضد تروویستی استعمارگرانی که با پول و رسانه بر جهان حکومت می‌کنند، گفتند: «همین‌هایی که در سخنان خود دفاع ملت‌ها از حقوق و سرزمین خود را تروویسم و جنایت می‌خوانند، در مقابل نسل کشی و اقدامات تروویستی صریح صهیونیست‌ها با چشم خواهد کرد.»

اجتماع بین المللی شرکت کرد و مخالفت می‌کرد. مخالف این دشمنی‌ها، این خیانت‌ها، این ظلم‌هایی که امروز و دیروز رژیم صهیونیستی غاصب خیبت نسبت به مردم انجام می‌دهد، هستند. اعتراض دارند، ایستادگی می‌کنند و مقاومت می‌کنند. اشتباه بزرگ این است که خیال می‌کنند اینها به نیابت از ایران دارند این کار را می‌کنند. نه، به نیابت نیست. نظر ما معلوم است، نظر آنها هم معلوم است.

امروز ملت‌ها با این خیانت‌هایی که رژیم صهیونیستی دارد انجام می‌دهد، مسلماً مخالفند، معارضند. در برابر اینها هر جور بتوانند، هر که بتواند مقاومت می‌کنند. جمهوری اسلامی هم محکم ایستاده در مقابل این زورگویی‌ها، در مقابل این خیانت‌ها. ما صریح مواضع خود را اعلام کرده‌ایم. از مبارزان فلسطینی، از مبارزان لبنانی که از کشورشان، از فلسطین‌شان، از غزه، از فلسطین دفاع می‌کنند، از اینها حمایت می‌کنیم. این روش همیشه جمهوری اسلامی بوده است. البته تهدید می‌کنند. بدانند ما هیچ وقت شروع‌کننده برخورد، درگیری با این و آن نبوده‌ایم؛ اما اگر چنانچه کسی خیانت کند و شروع کند، بدانند که سلی‌های سختی خواهد خورد.

پیام تلویزیونی در آستانه روز جهانی قدس

پرشکوه‌ترین راهپیمایی

در روزهای منتهی به راهپیمایی روز قدس، رهبر معظم انقلاب، در پیامی تلویزیونی اهمیت این راهپیمایی را بیشتر از سال‌های قبل ارزیابی و تأکید کردند: «راهپیمایی روز قدس همیشه نشانه اتحاد ملت ایران و اقتدار ملت ایران است؛ همچنین نشانه این است که ملت ایران بر سر اهداف مهم و سیاسی و اساسی خود، پایدار و با استقامت است. این جور نیست که شعار حمایت از فلسطین را بدهد، بعد که یکی دو سال بگذرد رها کند. چهل و چند سال است روز قدس ملت ایران در راهپیمایی شرکت می‌کنند، در هوای سرد، هوای گرم، با داهان روزه، در سراسر کشور، نه فقط در شهرها؛ در شهرهای بزرگ، کوچک و روستاها. بنابراین راهپیمایی روز قدس یکی از افتخارات ملت ایران است.

امسال این راهپیمایی به نظر من اهمیت بیشتری دارد. ملت‌های دنیا طرفدار ما هستند؛ آنهایی که ما را می‌شناسند، طرفدار ملت ایرانند؛ لکن برخی از سیاست‌ها و دولت‌ها که مخالفند، علیه ملت ایران تبلیغات می‌کنند؛ وانمود می‌کنند وجود اختلاف؛ وانمود می‌کنند وجود ضعف را. راهپیمایی شما در روز قدس همه این ترندها و سخنان باطل را ابطال خواهد کرد.

پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۴۰۴

نامگذاری سال

رهبر معظم انقلاب سال ۱۴۰۳ را سالی پر ماجرا و حوادث پی در پی آن را مشابه حوادث سال ۱۳۶۰ و همراه با سختی‌ها و دشواری‌هایی برای مردم دانستند و گفتند: «شهادت تعدادی از مستشاران ایران در دمشق، شهادت آقای رئیسی، رئیس‌جمهور محبوب ملت ایران و پس از آن حوادثی تلخ در تهران و لبنان باعث شد که ملت ایران و امت اسلامی عناصر ارزشمندی را در این سال از دست بدهند.»

ایشان فشار مشکلات اقتصادی و سختی‌های معیشتی، به ویژه در نیمه دوم سال را از دیگر حوادث سال ۱۴۰۳ برشمردند و خاطر نشان کردند: «در مقابل این مشکلات، پدیده‌های عظیم و عجیب یعنی قوت اراده و روحیه معنوی ملت ایران و اتحاد و آمادگی‌های سطح بالای آنها بروز کرد که تجلی نخست آن در مواجهه با فقدان رئیس‌جمهور و شاعرها و روحیه بالای مردم در آن بدرقه عظیم بود که نشان داد آن مصیبت سنگین قادر به ایجاد احساس ضعف در ملت نیست.»

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای لزوم تحقق سرمایه‌گذاری در تولید را ایجاد عزم و انگیزه جدی در دولت و مردم دانستند و گفتند: «کار دولت، زمینه‌سازی و برداشتن موانع تولید و کار مردم، وارد کردن سرمایه‌های خود و کلان خود در راه تولید است که در این صورت سرمایه‌ها دیگر به سمت امور مضر، هم‌چون ارز و طلا نخواهد رفت و در این زمینه بانک مرکزی و دولت نقش مؤثری دارند.»

رهبر معظم انقلاب شعار سال ۱۴۰۴ را «سرمایه‌گذاری برای تولید» خواندند و ابراز امیدواری کردند با برنامه‌ریزی دولت و مشارکت مردم، گشایشی در امر معیشت ایجاد شود.

سخنرانی نوروزی رهبر فرزانه انقلاب

ایران نایب لازم ندارد

یک اشتباه بزرگی را که سیاستمداران آمریکایی و اروپایی و امثال اینها می‌کنند، این است که مراکز مقاومت در منطقه را اسمش را می‌گذارند نیروهای نیابتی ایران و به آنها اهانت می‌کنند. نیابتی یعنی چه؟ ملت یمن انگیزه دارد، مراکز مقاومت در کشورهای منطقه انگیزه دارند. ایران نایب لازم ندارد. نیابت یعنی چه؟ خودشان هستند.

در آغاز قضیه فلسطین، یکی از کشورهایی که در خط مقدم مقابله با این کار قرار گرفت، کشور یمن بود. حاکم آن روزش بلند شد، رفت و در یک

عکس و مکث

اهدای خون/ یکی از سنت‌های حسنه در شب‌های قدر اهدای کمک‌های مادی و معنوی است؛ از این رو هر کسی به فراخور توان خود یک کمکی می‌کند. آیین نذر خون در آن شب‌ها با استقبال روزه‌داران برگزار شد.

نماز عید سعید فطر/ در مصلى تهران با حضور گسترده مردم و به امامت رهبر معظم انقلاب اقامه شد و مؤمنان پس از یک ماه روزه‌داری، عید فطر را جشن گرفتند. در این مراسم امام خمینای مهبیونیت‌ها را نیروهای نیابتی آمریکا خواندند.

لشکرکشی مؤمنانه/ در شب‌های قدر، از غرب تا شرق، جنوب تا شمال سرزمین‌مان ایران پر بود از مردم خدادوست؛ مردم دین‌داری که تا پاسی از شب در دعای جوشن کبیر اسما، خدا را زرمزه کردند.

پرواز برای جمهوری اسلامی/ به مناسبت ۱۲ فروردین، چتربازان از برج میلاد تهران پرش کردند. این رویداد با حضور تماشاگران و به منظور گرامیداشت روز جمهوری اسلامی ایران برگزار شد. چتربازان از ارتفاع ۴۳۵ متری برج میلاد با مهارت فرود آمدند.

وجدان بیدار/ وجدان انسانی نزدیک‌ترین راه برای همزادپنداری با مظلومان است؛ از این رو حامیان مردم مظلوم غزه در سوئد تظاهراتی را در روز قدس در عقاب تلویزیون سوئد برپا کردند و علیه جنایات رژیم کودک کش شعار سر دادند.

برای فلسطین/ راهپیمایی روز جهانی قدس در تهران با حضور پرشور مردم برگزار شد. شرکت‌کنندگان حمایت خود را از مردم مظلوم فلسطین اعلام کردند. در این مراسم شعار «مرگ بر اسرائیل» و «مرگ بر آمریکا» شنیدند.

دیگران

آشنایی با

گروه‌های نیابتی امارات!

آندریاس کریگ

تحلیلگر میدل ایست آئی

در پی تحولات ضد دیکتاتوری غرب آسیا که از آن در فضای رسانه‌ای غرب به عنوان «بهار عربی» یاد می‌شود، امارات متحده عربی راهبردی تهاجمی برای گسترش نفوذ خود در منطقه از طریق حمایت از شبکه‌ای از بازیگران غیردولتی و جدایی طلب در پیش گرفته است. این «محور جدایی طلبان» که در کشورهای چین، لیبی، یمن، سودان و سومالی فعال هستند، در تقابل با نیروهای انقلابی و به‌ویژه اسلام‌گرایان شکل گرفته و هدف آنها ایجاد عمق استراتژیک و پایگاه‌هایی برای پیشبرد منافع ملی امارات است. ابوظبی با استفاده از درآمد‌های نفتی و شبکه‌ای پیچیده از شرکت‌های دولتی و خصوصی تحت مدیریت نخبگان حاکم بر این کشور، زیرساخت‌های لازم را برای حمایت مالی، لجستیکی، تسلیحاتی و اطلاعاتی از این نیروهای نیابتی فراهم کرده است. با این حال، این راهبرد که به دنبال تثبیت قدرت گروه‌های تحت حمایت ابوظبی بود، به شکلی متناقض به بی‌ثباتی دولت‌های مرکزی و تضعیف حاکمیت ملی در این کشورها منجر شده است.

ریشه‌های این سیاست به نیاز امارات به عنوان یک کشور کوچک برای پر کردن شکاف‌های ژئوپلیتیکی و ترس از قدرت‌گیری نیروهای انقلابی پس از حوادث سال ۲۰۱۱ بازمی‌گردد. نکته اینکه امارات با حمایت از کودتای مصر در سال ۲۰۱۳، اعتماد به نفس لازم را برای پیاده‌سازی الگوی مشابه در سایر کشورها به دست آورد. این راهبرد در قالب سیاست «وابستگی‌سازی تسلیحاتی» تکامل یافت و جنگ‌سالاران، شبکه‌های قاچاق و نخبگان محلی کشورهای هدف به زیرساخت‌های حمایتی امارات وابسته شدند و در مقابل، ابوظبی به واسطه آنها نفوذ لازم را برای دستیابی به اهداف استراتژیک و افزایش جایگاه بین‌المللی خود در منطقه کسب کرد. این شبکه‌ها شامل بازیگران مانند ارتش ملی لیبی به رهبری «ژنرال حفتر»، شورای انتقالی جنوب در یمن، نیروهای واکنش سریع به رهبری ژنرال حمیدتی در سودان و نیروهای جدایی طلب در سومالی‌لند و پانتلند در سومالی است که از طریق شبکه‌های پشتیبان مالی، تجاری و لجستیکی اماراتی تغذیه می‌شوند.

در لیبی، امارات با حمایت همه‌جانبه از ژنرال حفتر، شرق کشور را به پایگاهی برای خود و حتی نیروهای روسی (واکتر) تبدیل کرد. در یمن، با ایجاد و حمایت از شورای انتقالی، بر موج جدایی طلبی جنوب سودان سوار شد و کنترل بنادر و منابع استراتژیک یمن را به دست آورد. در سودان نیز با پشتیبانی از نیروهای واکنش سریع و استفاده از منابع معدنی در دسترس آنها جنگ داخلی را تأمین مالی می‌کند. امارات در سومالی با دور زدن دولت مرکزی و تعامل مستقیم با ایالت‌های جدایی طلب، به دنبال تثبیت نفوذ خود در شاخ آفریقا است. این شبکه پیچیده و چندلایه که اجزای آن با خودمختاری نسبی عمل می‌کنند، به امارات امکان انکارپذیری اقداماتش را می‌دهد و در عین حال، امارات را به یک «کارگزار ضروری» برای قدرت‌های بزرگ جهانی مانند روسیه، چین و آمریکا در منطقه تبدیل کرده است. به این ترتیب، امارات جایگاه خود را از یک دولت کوچک به یک قدرت منطقه‌ای با استقلال راهبردی قابل توجه ارتقا داده است.

نوید کمالی

دبیر گروه راهبرد

سیاست‌ها و کنش‌های قدرت‌های جهانی در سپهر تحلیل‌های راهبردی شکل گرفته و هدایت می‌شود؛ لذا شناخت نگاه و ارزیابی نهادهای فکری برجسته و گزارش‌های سیاستی تهیه شده از سوی آنها برای اهالی سیاست از اهمیتی بنیادین برخوردار است. برای نمونه، اندیشکده آمریکایی مطالعات استراتژیک و بین‌المللی (CSIS)، یکی از کانون‌های اصلی تولید فکر و سیاست‌سازی در جهان غرب، به ویژه ایالات متحده، به شمار می‌آید و گزارش‌ها و تحلیل‌های این اندیشکده، نقشی انکارناپذیر در شکل‌دهی به دکترین‌های امنیتی، اولویت‌بندی تهدیدها و در نهایت، ترسیم نقشه راه کنش‌ورزی ایالات متحده و متحدانش در عرصه جهانی دارد.

از این منظر، بررسی دقیق گزارش‌های کلیدی این مرکز، نه صرفاً یک تمرین دانشگاهی، بلکه ضرورتی راهبردی برای درک روندهای آتی و پیش‌بینی رفتار بازیگران اصلی نظام بین‌الملل است. در این میان، باید توجه داشت که مفاهیمی چون «تروریسم» در این قبیل گزارش‌ها، ذاتاً برآمده از یک چارچوب مفهومی ارزشی غربی و آمریکایی است و تعاریف و مصادیق آن لزوماً با درک و تجربه سایر جوامع و ملت‌ها انطباق کامل ندارد. با وجود این، آگاهی از این نگاه، که مبنای تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات بین‌المللی غرب قرار می‌گیرد، برای کارشناسان و سیاست‌گذاران کشورمان، به ویژه در سال جاری میلادی که تحلیلگران بسیاری آن را سالی پرالتهاپ و مملو از چالش‌های ژئوپلیتیکی پیش‌بینی می‌کنند، امری حیاتی است.

این اندیشکده به تازگی گزارشی با عنوان «ارزیابی تهدیدات جهانی تروریسم ۲۰۲۵»، منتشر کرده است که نمونه‌ای قابل توجه از تحلیل‌های آینده‌نگر است و چشم‌اندازی جامع از منظر واشنگتن نسبت به تهدیدهای تروریستی ارائه داده و اولویت‌ها و نگرانی‌های امنیتی ایالات متحده را در این حوزه بازتاب می‌دهد. واکاوی این گزارش، می‌تواند به فهم بهتر روندهای آتی و چگونگی مواجهه احتمالی قدرت‌های غربی و خاصه ایالات متحده تحت ریاست جمهوری ترامپ با چالش‌های امنیتی پیش‌رو کمک کند.

این گزارش تحلیلی با یک ارزیابی کلان آغاز می‌کند و می‌نویسد: «هر چند خطر تروریسم همچنان به عنوان یک تهدید ملموس برای شهروندان، دارایی‌ها

و منافع ایالات متحده باقی مانده است، اما سطح کلی این تهدید در قیاس با دوران فعالیت گسترده گروه‌های تروریستی فراملی سازمان‌یافته، به ویژه دهه‌های پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، کاهش چشمگیری یافته است. این کاهش، تا حدی ناشی از موفقیت‌های عملیات‌های ضدتروریسم و فشار مستمر بر این گروه‌ها بوده، اما بخش مهمی از آن نیز در تغییر اولویت‌های راهبردی ایالات متحده ریشه دارد. تمرکز جامعه امنیت ملی آمریکا به شکل فزاینده‌ای از مبارزه با تروریسم به سمت چالش‌های بزرگ‌تری، چون رقابت راهبردی با قدرت‌های دولتی نظیر چین و روسیه، و مدیریت بحران‌های بین‌المللی همچون جنگ در اوکراین، معطوف شده است.»

آخرین ارزیابی از وضعیت مناطق درگیر تهدیدهای امنیتی

این گزارش هشدار می‌دهد این جابه‌جایی در اولویت‌ها و کاهش منابع تخصیص یافته به مبارزه با تروریسم، می‌تواند زمینه را برای غافلگیری‌های امنیتی و ظهور مجدد یا تقویت گروه‌های تروریستی فراهم آورد. در واقع، تاریخ نشان داده است کاهش فشار و مراقبت، اغلب فرصتی برای تجدید قوای این گروه‌ها ایجاد می‌کند! یافته کلیدی و شاید مهم‌ترین نتیجه‌گیری گزارش برسر مخاطب آمریکایی، این است که در سال ۲۰۲۵، منشأ اصلی تهدید تروریستی برای خاک ایالات متحده، نه از جانب سازمان‌های بین‌المللی شناخته‌شده، بلکه از درون مرزهای این کشور و به دست بازیگران داخلی خواهد بود. این یک چرخش قابل توجه نسبت به دو دهه گذشته است.

در ادامه این گزارش به تفصیل ماهیت تهدید داخلی در ایالات متحده را بررسی می‌کند و آن را به چند جریان اصلی تقسیم می‌کند. خطرناک‌ترین جریان، برتری طلبی سفیدپوستان معرفی شده است. بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده، از سال ۲۰۲۰ به این سو، این ایدئولوژی محرک اصلی اکثر حملات و تلفات تروریستی در ایالات متحده بوده و به همین دلیل، بزرگ‌ترین چالش تروریستی برای امنیت شهروندان آمریکایی در نظر گرفته می‌شود. این جریان اغلب به صورت افراد منفرد با گروه‌های کوچک و فاقد ساختار سازمانی پیچیده عمل می‌کند که شناسایی و پیشگیری از اقدامات آنها دشوار است. در رتبه بعدی از نظر سطح تهدید، افراط‌گرایی با انگیزه‌های حزبی قرار دارد. این نوع افراط‌گرایی که در سال‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته، اگر چه ممکن است تلفات جانی کمتری نسبت به حملات کور برتری طلبان سفید داشته باشد، اما با هدف قرار دادن نهادها، مقامات و

واکاوی گزارش راهبردی اندیشکده CSIS درباره چشم‌انداز امنیتی جهان

از تهدید خارجی به خطر داخلی!

فرآیندهای دولتی، تهدیدی جدی برای ثبات سیاسی و انسجام اجتماعی در آمریکا به شمار می‌رود. در نهایت، جریان سلفی - جهادی داخلی، هر چند پس از افول سرزمینی داعش و کاهش جذابیت ایدئولوژیک آن در غرب، از نظر تعداد حملات و توطئه‌ها کاهش یافته، اما همچنان یک تهدید قابل توجه و پایدار ارزیابی می‌شود که ظرفیت انجام حملات مرگبار، اما پراکنده را حفظ کرده است.

این سه جریان که در گزارش به آنها اشاره شده است، با وجود تفاوت در ایدئولوژی و اهداف، همگی نیازمند توجه مستمر و تخصیص منابع کافی از سوی نهادهای اطلاعاتی و انتظامی در ایالات متحده هستند. در عرصه بین‌المللی، منطقه غرب آسیا همچنان کانون اصلی نگرانی از منظر تهدید تروریستی برای منافع آمریکا باقی مانده است! هسته مرکزی القاعده، شاخه آن در شبه‌جزیره عربستان و داعش، با وجود تضعیف قابل توجه، از دیدگاه گزارش همچنان متعهد به هدف قرار دادن منافع آمریکا هستند. انعطاف‌پذیری این گروه‌ها در برابر فشارها، لزوم تداوم اقدامات امنیتی علیه آنها را گوشزد می‌کند، هر چند توانایی عملیاتی آنها برای اجرای حملات بزرگ کاهش یافته و عمدتاً بر الهام‌بخشی متمرکز شده‌اند. البته شاخه خراسان داعش در این میان یک استثناست؛ چرا که برخلاف سایر شاخه‌های داعش قابل عملیات برون‌مرزی خود را نشان داده است!

این گزارش وضعیت منطقه غرب آسیا را بسیار پیچیده معرفی می‌کند و با اشاره به گروه‌های مقاومت از جمله حوثی‌ها در یمن، حزب‌الله در لبنان و حماس در فلسطین اذعان می‌کند که این گروه‌ها، با وجود فشارهای نظامی و امنیتی سنگین تحمیل شده بر آنها همچنان پایدار و استوار در برابر ایسالات متحده و همپیمانان منطقه‌ای آن، به ویژه رژیم صهیونی باقی مانده‌اند و کنترل بر قلمرو نفوذ خود را حفظ کرده و در حال بازسازی توانمندی‌های‌شان هستند. در این گزارش به تحولات سوریه نیز اشاره شده و تأکید شده است که تحولات این کشور و به قدرت رسیدن هیئت تحریر الشام در دمشق نیز بر عدم قطعیت‌ها در رابطه با آینده این کشور افزوده است. درباره افغانستان نیز گزارش تأکید دارد که حضور هسته رهبری القاعده در افغانستان همچنان چالشی جدی پیش‌روی نفوذ ایالات متحده و ائتلاف غربی در این کشور است.

علاوه بر این، در این گزارش درباره قاره آفریقا، به ویژه منطقه ساحل و شاخ آفریقا نیز بیان شده است که این مناطق به کانون اصلی فعالیت گروه‌های سلفی - جهادی تبدیل شده‌اند. با این حال، گزارش از منظر اولویت منافع مستقیم آمریکا، تنها گروه الشباب در

سومالی را به منزله یک (تهدید مستقیم) شناسایی می‌کند که هم توانایی قابل توجهی دارد و هم قصد حمله به منافع آمریکا را نشان داده است!

نکته جالب توجه اینجاست که سایر گروه‌های وابسته به القاعده و داعش در آفریقا صرفاً به عنوان تهدیدهای پنهان معرفی شده و اولویت بالایی برای برخورد با آنها لحاظ نشده است؛ هر چند گزارش اذعان دارد این گروه‌ها عامل اصلی بی‌ثباتی منطقه‌ای هستند، اما با توجه به تمرکزشان بر اهداف محلی و منطقه‌ای تهدید برای منافع آمریکا و غرب به شمار نمی‌آیند؛ لذا گزارش به سیاست‌گذاران مخاطب پیشنهاد کرده است که صرفاً رصد این گروه‌ها مورد توجه باشد تا در صورت تغییر رویکرد اقدامات سلبی در رابطه با آنها در دستور کار قرار گیرد! این رویکرد به خوبی نشان از ماهیت واقعی سیاست‌های تبلیغی غرب در مواجهه با آنچه تروریسم خوانده می‌شود، دارد!

گزارش در ادامه چارچوبی چهار سطحی (مستقیم، غیر مستقیم، پنهان و جزئی) بر پایه دو معیار «توانایی» و «قصد» برای اولویت‌بندی تهدیدهای بین‌المللی ارائه می‌دهد. این چارچوب به سیاست‌گذاران غربی کمک می‌کند منابع محدود را تخصیص داده و سطح ریسک قابل قبول در هر منطقه را تعیین کنند.

گزارش در بخش پایانی خود تأکید دارد چشم‌انداز تهدیدهای جهانی پیش‌روی غرب پیچیده‌تر و چندوجهی‌تر از گذشته شده است. تهدیدهای اصلی برای ایالات متحده بیش از اینکه از خارج مرزهای این کشور نشئت بگیرد، از درون جامعه چند پاره شده و بر شکاف و تبعیض آمریکا نشئت می‌گیرد. این چالش‌ها را می‌توان محصول دهه‌ها سلطه جوی و ماجراجویی ایالات متحده در آن سوی مرزهایش دانست؛ چرا که این ماجراجویی‌ها از مشارکت در جنگ جهانی دوم گرفته تا جنگ ویتنام، افغانستان و عراق همگی موجب تعمیق شکاف‌های درونی در جامعه آمریکا شده است و در نتیجه ایالات متحده در دهه پیش‌رو با بحران‌های درون‌زای گسترده‌ای روبرو خواهد شد که مهار و مدیریت آنها به سادگی ممکن نخواهد بود و می‌تواند زمینه‌افزایش تنش در جامعه آمریکا را فراهم کند!

در پایان، همانگونه که مشخص است برای تحلیلگران و سیاست‌گذاران کشورمان، درک و اطلاع از این دست ارزیابی‌ها که مراکز مطالعاتی و نخبگانی غرب تهیه می‌کنند، با تمام ملاحظات گفتنی آن، از آن رو اهمیت دارد که می‌تواند به پیش‌بینی بهتر رفتار و سیاست‌های آتی ایالات متحده و دیگر بازیگران غربی در قبال منطقه و جهان کمک کند و در تدوین راهبردهای ملی در مواجهه با ماجراجویی‌های احتمالی آنها در سال جاری مؤثر باشد.

بررسی آرایش نوین آمریکا در اقیانوس هند-آرام

چین اولویت آمریکا

به ویژه بمب‌افکن‌ها در استرالیا و استقرار موقت سامانه‌های موشکی زمین‌پایه میان‌برد در فیلیپین، نشان‌دهنده تلاش برای افزایش حضور و قابلیت بازدارندگی در نزدیکی نقاط بحرانی احتمالی است. همزمان، اصلاحات ساختاری در نیروهای رزمی، به ویژه در سپاه فتنگذاران دریایی آمریکا با ایجاد هنگ‌های ساحلی موسوم به MLRS که برای عملیات در محیط‌های جزیره‌ای و نبردهای ساحلی طراحی شده‌اند، نشان‌دهنده تلاش آمریکایی‌ها برای انطباق با الزامات نبرد آینده با تهدیدهای چین است.

با این حال، آنچه اغلب کارشناسان آشنا با ظرفیت‌های نظامی ایالات متحده به آن اشاره کرده‌اند، تداوم ناتوانی آمریکایی‌ها در عمق‌بخشی ذخایر تسلیحاتی در منطقه است؛ چرا که درگیری آمریکایی‌ها در پرونده‌های خاورمیانه و اوکراین موجب مصرف شدید و قابل توجه تسلیحات و مهمات شده‌و این مسئله مانع از تأمین حجم انبوهی از تسلیحات مورد نیاز برای مقابله احتمالی با تهدیدات ادعایی علیه چین است. از سوی دیگر، رویکردهای تنش‌آفرین ترامپ نیز در ماه‌های اخیر موجب شده است پیوندهای آمریکا با متحدان منطقه‌ای دچار خدشه و آسیب شود که این مسئله نیز در نهایت به زیان ایالات متحده و سیاست‌های سلطه‌جویانه آن خواهد بود.

انگلیسی مطالعات استراتژیک (IISS) ایالات متحده در پاسخ به این محیط پر تهدید علیه منافعی تلاش کرده است تا آرایش نظامی خود را، که شامل هزاران پرسنل نظامی و همچنین پیمان‌های نظامی با پنج کشور کلیدی منطقه است، به سمت ساختاری متحرک‌تر، توزیع‌شده‌تر، مقاوم‌تر و بازدارنده‌تر سوق دهد! این تلاش‌ها صرفاً به استقرار و چرخش تسلیحات و تجهیزات پیشرفته‌تر در پایگاه‌های موجود محدود نشده، بلکه شامل ابتکاراتی چون کسب دسترسی به پایگاه‌های جدید در کشورهای شریک، احیا و به‌کارگیری فرودگاه‌های متروکه دوران جنگ جهانی دوم، پیش‌موضع‌دهی گسترده تجهیزات و مهمات مورد نیاز، پیاده‌سازی مفاهیم عملیاتی نوین، مانند ACE و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های پدافند موشکی و سامانه‌های نظارت و شناسایی پیشرفته می‌شود.

در چارچوب سیاست تقویت توان تهاجمی نیز آمریکایی‌ها به استقرار یا برنامه‌ریزی برای استقرار قابلیت‌های پیشرفته‌تر در نقاط کلیدی منطقه، مانند جزیره دیدگو کارسیا که به‌تازگی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته، رو آورده‌اند. افزایش تعداد زیردریایی‌های هسته‌ای در گوآم با هدف واکنش سریع‌تر به تحولات، و جایگزینی جنگنده‌های قدیمی تر اف-۱۶ با نسل پنجم اف-۳۵ در پایگاه‌های ژاپن، نمونه‌هایی از این رویکرد هستند. همچنین، حضور چرخشی نیروها،

مجموعه‌ای از چالش‌ها و آسیب‌پذیری‌های ساختاری و عملیاتی دست به گریبانند که تحقق کامل اهداف راهبردی این کشور را با تردیدهایی مواجه می‌کند و نیازمند تحلیلی دقیق از منظر توازن قوا و پیامدهای آن برای سایر بازیگران بین‌المللی، از جمله ایران است. موتور محرکه اصلی این تحولات نظامی، نوسازی بی‌وقفه و همه‌جانبه ارتش آزادی‌بخش خلق چین (PLA) در تمامی ابعاد زمینی، دریایی، هوایی، فضایی و سایبری است. این نوسازی، توازن نظامی سنتی در منطقه را به نفع یکن تغییر داده و اولویت‌های امنیتی ایالات متحده و متحدانش را بازتعریف کرده است. توانمندی فزاینده ارتش چین در تهدید زیرساخت‌های حیاتی آمریکا، از پایگاه‌های هوایی و بنادر گرفته تا گروه‌های ضربت ناو هوایمابسر و دریایی‌های پشتیبانی کلیدی مانند هواپیماهای آواکس و تانکرهای سوخت‌رسان، زنگ خطر را برای برنامه‌ریزان دفاعی آمریکا به صدا درآورده است.

برای نمونه، توسعه و استقرار گسترده موشک‌های بالستیک دوربرد، مانند موشک دی‌اف-۲۶ با ۵۰۰۰ کیلومتر برد عملیاتی که قادر به هدف قرار دادن پایگاه‌های نظامی آمریکا جزیره گوآم هستند، و همچنین افزایش برد عملیاتی جنگنده‌های پیشرفته چینی با استفاده از موشک‌های هوا به هوای نسل جدید، نشان‌دهنده جهش کیفی در قابلیت‌های ضربتی دوربرد چین است. به گزارش اندیشکده

فریدون حیدری حویق

کارشناس سیاسی

طی هفته‌های اخیر، منطقه اقیانوس هند-آرام به مثابه صحنه اصلی رقابت‌های راهبردی و کانون ثقل تحولات آتی نظم بین‌الملل مورد توجه قرار گرفته است؛ چرا که این پهنه آبی و خاکی گسترده، شاهد رویارویی فزاینده دو قدرت، ایالات متحده آمریکا و جمهوری خلق چین است که هر یک به دنبال تثبیت و گسترش نفوذ خود هستند. رشد پرشتاب توان نظامی چین و جاه‌طلبی‌های منطقه‌ای و جهانی پکن، واشنگتن را به بازنگری و تطبیق مستمر آرایش نظامی خود در این منطقه واداشته است. طی سالیان اخیر، شاهد تلاش‌های چندوجهی آمریکا برای تقویت، اصلاح ساختاری و بازتوزیع نیروهایش بوده‌ایم؛ راهبردی که هدف غایی آن حفظ برتری نظامی، اعمال بازدارندگی مؤثر در برابر چین و ارائه تضمین‌های امنیتی به شبکه متحدان منطقه‌ای‌اش است. این اقدامات، که در دولت‌های پیشین ریشه داشته و در دوره اخیر شدت یافته، گویای درک عمیق واشنگتن از اهمیت استراتژیک این منطقه است. با وجود سرمایه‌گذاری‌های هنگفت و ابتکارات متعدد، نیروهای آمریکایی در اقیانوس هند-آرام همچنان با

خیال تضعیف حزب الله

و وحشت از نفوذ در آمریکای لاتین

زهر اتوحدیدیان

دبیر گروه بین‌الملل

در حالی که اغلب رسانه‌های غربی در تلاشند از تضعیف حزب الله به دنبال ترور شهید «سیدحسن نصرالله» سخن بگویند، اندیشکده «رند» در پژوهشی با عنوان «شبکه‌های حزب الله در آمریکای لاتین» هشدار داده است که نفوذ شبکه‌های حزب الله در آمریکای لاتین تهدیدی برای ایالات متحده آمریکاست. این اندیشکده در گزارش اخیر خود ادعا کرده است: «چون سازمان حزب الله با محدودیت‌های عملیاتی بی‌سابقه‌ای در لبنان، سوریه و سایر مناطق مواجه است، شبکه‌های آمریکای لاتین آن، که در گذشته عمدتاً برای جمع‌آوری کمک مالی استفاده می‌شدند، ارزش مضاعفی برای ایجاد قدرت عملیاتی و پایگاه‌های جایگزین این گروه، دور از صحنه اصلی (نبرد) خود یافته‌اند.»

به نوشته این اندیشکده، ردهای حزب الله در آمریکای لاتین نه جدید است و نه محدود به تنوری‌ها. این سازمان از اوایل دهه ۱۹۸۰ در منطقه حضور داشته و شبکه‌هایی را ایجاد کرده که حداقل ۱۲ کشور از مکزیک تا آرژانتین را در بر می‌گیرد. ترکیب آنها، که متشکل از شبکه

پیچیده از عوامل مستقیم، حامیان ایدئولوژیک، شرکای فرصت‌طلب، و اعضای جامعه دیاسپورا با درجات مختلف ارتباط سازمانی است، مقابله با این شبکه‌ها را چالش برانگیز کرده است. این شبکه‌های پراکنده ظرفیت جمع‌آوری کمک مالی و قابلیت عملیاتی حزب الله را (بیشتر) به نمایش گذاشته‌اند.

اندیشکده رند افزود: «دوقطب جغرافیایی برای حضور منطقه‌ای حزب الله حیاتی هستند: منطقه سه‌مرزی - جایی که آرژانتین، برزیل و پاراگوئه تلاقی دارند - و ونزوئلا تحت حکومت‌های هوگو چاوز و نیکلاس مادورو. ونزوئلا حمایت صریح دولتی از جمله محافظت سیاسی، مجوز فعالیت اقتصادی و شبکه‌های حمل و نقل را از طریق شرکت‌های دولتی، مانند خطوط هوایی کونویاسا ارائه می‌دهد. همکاری استراتژیک ونزوئلا با ایران که در یک توافقنامه همکاری ۲۰ ساله در سال ۲۰۲۲ رسمیت یافت، موقعیت حزب الله را بیشتر تقویت کرده است. مادورو صراحتاً کشورش را با (محور مقاومت) ایران همسو کرد و محیطی را ایجاد کرد که در آن، عوامل حزب الله بتوانند آزادانه حرکت کنند، به منابع دسترسی داشته باشند و به طور بالقوه قابلیت‌های عملیاتی را با نظارت محدود توسعه دهند.»

این اندیشکده در ادامه تصریح کرد: «ایران از طریق یک رویکرد هماهنگ که شامل احداث مراکز فرهنگی، اعطای بورس‌های آموزشی، انجام عملیات رسانه‌ای، مانند راه‌اندازی هیسپان تی‌وی و زیرساخت‌های دیپلماتیک در آمریکای لاتین می‌شود، به طور گسترده‌تری نفوذ خود را در این منطقه ایجاد کرده که حزب الله نیز از آن بهره‌مند می‌شود. ترجمه و انتشار کتاب‌های خاطرات رهبر معظم ایران به زبان اسپانیایی در سال ۲۰۲۳، نمونه‌ای از اقدامات ایران برای ایجاد پیوندهای منطقه‌ای و ایدئولوژیک است.»

اشاره این اندیشکده آمریکایی به سفر شهید رئیسی به کاراکاس در تابستان سال ۱۴۰۲ است که طی آن، دو طرف یادداشت تفاهمی برای گسترش همکاری‌ها در حوزه پتروشیمی با هدف انجام پروژه‌های مشترک امضا کردند. شهید رئیسی در آن زمان اعلام کرد جمهوری اسلامی قصد دارد تجارت با ونزوئلا را از سالانه سه میلیارد دلار به ۲۰ میلیارد دلار افزایش دهد. در آن زمان، برخی رسانه‌های صهیونیستی از جمله «اسرائیل هیوم» مدعی شدند که ونزوئلا به مکانی برای فعالیت‌های حزب الله لبنان تبدیل شده و ادعا کردند این گروه در برخی مناطق ونزوئلا، مراکز آموزش نظامی دایر کرده است و جمهوری اسلامی از این طریق

می‌تواند نفوذ خود را در سراسر آمریکای لاتین گسترش دهد.

این اندیشکده در بخش دیگری از پژوهش خود با بیان اینکه آخرین جلسه استماع کنگره آمریکا درباره فعالیت‌های حزب الله در منطقه آمریکای لاتین به سال ۲۰۱۵ بازمی‌گردد، از عدم به روزرسانی نکردن داده‌های واشنگتن در این زمینه انتقاد کرد و نوشت: «نوسانات پویای منطقه غرب آسیا، توأم با افزایش حمایت ایالات متحده از اسرائیل، شرایطی را ایجاد کرده که شاید حزب الله را به سمت استفاده از شبکه‌های جهانی خود، از جمله در آمریکای مرکزی و جنوبی، سوق دهد.

در حالی که این سازمان ممکن است حوزه نفوذ فوری خود را اولویت‌بندی کند، زیرساخت‌های مستقر در آمریکای لاتین امکان پاسخ‌های نامتقارن را فراهم می‌کند و از تشدید مستقیم درگیری‌ها در غرب آسیا نیز جلوگیری می‌نماید.»

رند در پایان خاطر نشان کرده است: «درک عملیات حزب الله در آمریکای لاتین مؤلفه‌ای است که نباید نادیده گرفته شود. باید پارا از الگوی تاریخی نادیده گرفتن قابلیت‌های این سازمان فراتر گذاشت و با یک رویکرد جامع و مبتنی بر شواهد و به صورت علنی به بیان (نفوذ و حضور) این سازمان در منطقه آمریکای لاتین) پرداخت.»

پنجره

مأموریت اژدها

افشای دخالت گسترده‌تر آمریکا در جنگ اوکراین

تحقیقات روزنامه آمریکایی نشان می‌دهد، دخالت آمریکا در جنگ اوکراین بسیار عمیق‌تر از آن چیزی بوده که قبلاً تصور می‌شد. این همکاری مخفی هم راهبردهای کلان جنگ را هدایت می‌کرد و هم اطلاعات دقیق برای هدف‌گیری را به نیروهای اوکراینی در میدان نبرد منتقل می‌کرد.

پایگاه آمریکا در ویسبادن آلمان، مختصات نیروهای روسیه را به اوکراینی‌ها می‌داد. ایده پشت این همکاری این بود که همکاری نزدیک آمریکا با اوکراین می‌تواند برتری روسیه در نیروی انسانی و تسلیحات را جبران کند. برای هدایت اوکراینی‌ها در استفاده از تسلیحات پیشرفته‌شان، آمریکایی‌ها عملیاتی با نام «نیروی مأموریت اژدها» ایجاد کردند. اطلاعات و توپخانه آمریکا به اوکراین کمک کرد تا جنگ را به نفع خود تغییر دهد. در بهار ۲۰۲۲، دولت بایدن با ارسال سامانه‌های موشکی هیمارس که از راکت‌های هدایت‌شده ماهواره‌ای برای حملات تا ۵۰ مایل دورتر استفاده می‌کردند، موافقت کرد. در سال اول جنگ، اوکراینی‌ها کاملاً به اطلاعات آمریکایی وابسته بودند و (نیروی مأموریت اژدها) تقریباً تمام حملات هیمارس را تأیید و مدیریت می‌کرد. حملات هیمارس با هدایت آمریکا، روس‌ها را زمین‌گیر کرد.

تحلیل

نابودی تدریجی جنین

رژیم صهیونیستی در حال تغییر ماهیت اردوگاه‌ها

رژیم صهیونیستی با عملیات گسترده در اردوگاه جنین، بسیاری از ساختمان‌ها را ویران و ساکنان را آواره کرده است. سربازان برای مدت نامحدود در آنجا مستقر شده‌اند. فلسطینی‌ها این اقدام را بخشی از تلاش برای نابودی اردوگاه‌ها می‌دانند، در حالی که رژیم صهیونیستی آن را بخشی از راهبرد امنیتی خود پس از حملات ۷ اکتبر ۲۰۲۳ معرفی کرده است. روزنامه «وال استریت ژورنال» با اشاره به عملیات نظامی رژیم صهیونیستی در اردوگاه پناهجویان کرانه باختری می‌نویسد، ده‌ها سال است که کوچ‌های باریک و پر پیچ‌وخم، مملو از ده‌ها هزار پناهجوی فلسطینی و فرزندان‌شان، صحنه اصلی درگیری بین نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی و مبارزان فلسطینی بوده‌اند. اکنون، این کوچ‌ها خالی شده‌اند. بولدورهای رژیم صهیونیستی در جست‌وجوی مواد منفجره پنهان، بسیاری از جاده‌ها را به تلی از شن و گل تبدیل کرده‌اند. درگیری‌ها و تخریب‌های کنترل‌شده رژیم صهیونیستی، بسیاری از ساختمان‌ها را به ویرانه تبدیل کرده است. ایستگاه قطاری که قدمتش به دوران عثمانی می‌رسد، اکنون به تلی از آوار تبدیل شده است. سایر ساختمان‌ها، از جمله مدارس و مساجد، پر از آثار گلوله شده‌اند. مغازه‌هایی که بسته نشده‌اند، هنوز مملو از کالا

جهان

شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

صداقت

پیشخوان

برخورد تایتان‌ها

«نیوزویک» برخورد بین اسرائیل و ترکیه را برخورد تایتان‌ها می‌داند و می‌نویسد: «غرب آسیا درگیر تحولات بزرگ بر سر جنگ در نوار غزه است، رقابت خطرناک بین متحدان ایالات متحده، اسرائیل و ترکیه در سوریه تشدید می‌شود، درگیری‌هایی که از نظر ژئوپلیتیکی چهار ماه پس از سقوط بنشار اسد ادامه دارد. اسرائیل از هرج و مرج سوریه پس از اسد برای تصرف بخش‌های بیشتری از سرزمین‌های جنوبی فراتر از بلندی‌های جولان و ایجاد یک منطقه حائل جدید در برابر دشمنان احتمالی استفاده کرده است. ترکیه تصمیم گرفته از روابط نزدیک با جناح‌های مخالف سوری استفاده کند تا در غیاب متحدان اسد جا پای خود را محکم کند. آنکارا به تازگی برای سرکوب شورش‌های چند دهه‌ای حزب کارگران کردستان یا پ.ک.ک سوریه و عراق، به توافق آتش‌بس دست یافت. «دونالد ترامپ» تحسین‌کننده «بنیامین نتانیاها» و «رحب طیب اردوغان»، آنها را به عنوان بازیگران محوری در دیدگاه نوظهور خود برای خاورمیانه می‌داند؛ اما با توجه به اینکه این دو مرد در حال حاضر در یک دونل ناآرام فزاینده محبوس شده‌اند، برخی از ناظران نسبت به درگیری احتمالی آتی هشدار داده‌اند، اگر این دو به درستی منافع متضاد خود را در سوریه مدیریت نکنند، احتمال این درگیری بالاست. این دقیقاً همان «به هم ریختگی» است که ترامپ بارها درباره آن در سوریه هشدار داده است.

تعدیل و تعطیلی گسترده نهادهای درمانی آمریکا

روزنامه «وال استریت ژورنال» از اخراج هزاران نفر از کارمندان و تعطیلی برخی بخش‌های درمانی آمریکا، از جمله سازمان غذا و دارو، مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری و مؤسسه ملی سلامت، خبر داد و نوشت: «دولت ترامپ کاهش گسترده کارکنان وزارت بهداشت و خدمات انسانی را آغاز کرده، برخی از کارمندان را از ورود به ساختمان‌های فدرال منع کرده و برخی دیگر را به آژانس‌های جدید، از جمله سرویس بهداشت بومیان، واگذار کرده است.» به نوشته این روزنامه آمریکایی، کارمندان با دریافت ایمیل‌هایی از تعدیل‌ها تغییرات مطلع شدند. این اقدام بخشی از راهبرد وزیر بهداشت و خدمات انسانی دولت ترامپ برای کوچک کردن و تغییر شکل سازمان‌های بهداشتی این کشور است و می‌تواند پیامدهای سوء داشته باشد. منابع آگاه به این روزنامه گفتند که در مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری، کل دفاتر و بخش‌ها، از جمله گروه‌های متمرکز بر پیشگیری از بیماری ایدز، پیشگیری از خشونت، پیشگیری از آسیب، برابری سلامت، بهداشت باروری و ایمنی کارگران حذف شدند. چندین شعبه و بخش متمرکز بر سلامت جهانی، و همچنین دفتری که به درخواست‌های قانون آزادی اطلاعات اختصاص داده شده بود، تعطیل شد. بخش علوم و عملکرد بهداشت محیط این مرکز که واحد نظارت بر مسمومیت با سرب و شیوع آسم بوده نیز تعطیل شده است.

اهرم دیپلماسی و اقتصاد

«دن کین» گزینه رئیس‌جمهور آمریکا برای تصدی ریاست ستاد مشترک نیروهای مسلح این کشور در جلسه استماع خود در سنای آمریکا گفت: «ایالات متحده با چالش‌هایی در توان عملیاتی، پاسخگویی و چابکی مواجه است که مانع از توانایی آن در بازدارندگی دشمنان، به ویژه در شرایطی که تهدید چین در منطقه هند و اقیانوس آرام همچنان در حال افزایش است، می‌شود.» وی با بیان این ادعا که «دشمنان آمریکا» در حال توسعه تسلیحات هسته‌ای خود هستند، افزود: «برنامه هسته‌ای ایران با اقدام نظامی از بین نمی‌رود. برای جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای، رویکردی که شامل تعامل دیپلماتیک و ابتکار اقتصادی باشد، ضروری است.»

خط و نشان

«وانگ یی» وزیر خارجه چین، گفت پکن معتقد است آمریکا باید از اقدامات تضعیف‌کننده امنیت راهبردی، به‌ویژه کاهش نقش سلاح‌های هسته‌ای در سیاست امنیت ملی خود، تشکیل ائتلاف‌های هسته‌ای، استقرار موشک‌های میان‌برد در نزدیکی مرزهای دیگر کشورها و ایجاد سامانه دفاع موشکی جهانی دست بردارد. وی همچنین درخواست آمریکا برای خلع سلاح هسته‌ای چین را غیرواقع‌بینانه دانست و گفت: «زادخانه هسته‌ای چین به هیچ‌وجه با نیروهای هسته‌ای آمریکا قابل مقایسه نیست و سیاست‌های هسته‌ای و شرایط امنیت راهبردی دو کشور کاملاً متفاوت است. بنابراین، درخواست آمریکا از چین برای پیوستن به مذاکرات سه‌جانبه خلع سلاح هسته‌ای در حال حاضر ناعادلانه و غیرواقع‌بینانه است.»

راه درمان غرب

«دیمیتری مدودف» نایب رئیس شورای امنیت روسیه که سابقاً رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر هم بوده، نوشت: «درمان برای سیاستمداران روس هراس غربی گویای علایم است و داروهای سنتی عموماً بی‌تأثیر هستند!» او افزود: «بهترین درمان، ترکیبی از داروهای آرام‌بخش قوی، مانند کالبر، اونیکس و اسکندر و آرام‌بخش چند کاره قدرتمندی، مانند اورشینک است. در موارد بسیار شدید، باید از داروهای اعصاب هسته‌ای، مانند یارس و سارمات استفاده شود!» گفتنی است، تسلیحات روسیه از جمله سامانه دفاع موشکی اسکندر-ام، سلاح‌های هسته‌ای تاکتیکی و موشک اورشینک این کشور به کابوسی برای غرب بدل شده و رسانه‌های غربی بارها گزارش‌های متعددی درباره وحشت غرب نسبت به تسلیحات و قدرت روسیه ارائه داده‌اند.

یادداشت

نقش نظام بانکی
در تحقق شعار سال

میثم مهرپور

کارشناس اقتصادی

در بیانات نوروزی رهبر معظم انقلاب در نامگذاری سال ۱۴۰۳ به عنوان سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» به این موضوع اشاره شده است که «تولید زمانی جهش پیدا می‌کند که سرمایه‌گذاری اتفاق بیفتد و این سرمایه‌گذاری نیز عمدتاً باید از سوی مردم باشد؛ اما شیوه‌های مختلف این سرمایه‌گذاری باید از سوی دولت برنامه‌ریزی شود.» بر این اساس مشخص است تحقق شعار سال با حضور مردم در اقتصاد و سرمایه‌گذاری مردم در تولید قابل تحقق است. در عمده اقتصادهای دنیا تأمین مالی تولید از طریق نظام بانکی، بازار سرمایه و روش‌هایی چون فروش اوراق و... محقق می‌شود؛ اما با توجه به بانک محور بودن اقتصاد ایران، کشور ما از اقتصادهایی است که می‌توان به جرئت گفت چیزی حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد تأمین مالی آن از سوی نظام بانکی بوده و سهم سایر روش‌های تأمین مالی حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد است؛ از این رو بانک به منزله نهادهی که موظف است تسهیلات (سرمایه‌ها) مردم را به بخش تولید متصل کند، نقشی بی‌بدیل و مهم در نظام تأمین مالی کشور و تولید دارد. با این حال، طبیعتاً با روند موجود و عدم اصلاح نظام بانکی هدایت اعتبار و منابع بانکی به سمت تولید رخ ندهد و روند معیوب موجود مانع از تحقق شعار سال خواهد بود. آمارهای منتشر شده از نحوه تسهیلات‌دهی بانک‌ها (اعم از بانک‌های دولتی، خصوصتی و خصوصی) حکایت از این دارد که بخش قابل توجهی از منابع بانک‌ها به شرکت‌ها و مجموعه‌های وابسته به آن بانک پرداخت شده و عملاً بخش قابل توجهی از خلق پول بانکی ایجاد شده در اختیار گروه‌ها و مجموعه‌های محدودی قرار می‌گیرند که عمدتاً نیز بانک‌ها و دام‌دهنده، مالک یا سهامدار آن است. مسئله بعدی عدم تأثیرگذاری تسهیلات اعطایی در رشد تولید یا به عبارتی عدم هدایت واقعی منابع به سمت تولید است. برای نمونه، در دهه ۹۰ که میانگین رشد اقتصادی کشور چیزی حدود صفر بوده و اقتصاد ایران عملاً با رشد اقتصادی مواجه نبوده است، نگاهی به منابع اعطایی بانک‌ها به بخش تولید از پرداخت هزاران میلیارد تومان منابع بانکی تحت عنوان تسهیلات به بخش تولید حکایت دارد؛ در حالی که عملاً آورده و نتیجه مشخصی برای این حجم از پرداخت تسهیلات دیده نمی‌شود. این موارد نشان می‌دهد یک جای کار با ایرادی اساسی مواجه بوده و رویه‌های موجود باید اصلاح شده و تغییر کند. بهترین راه برای هدایت نقدینگی و منابع بانکی به سمت تولید، تعریف پروژه‌های مشخص برای سپرده‌گذاری مردم (سرمایه‌گذاری) در بانک‌هاست؛ یعنی سپرده‌گذار مشخصاً باید بدانند قرار است منابع در چه بخشی، در چه صنعتی، در چه شهری و حتی در چه پروژه مشخصی هزینه شود. موضوعی که البته در قانون بانکداری بدون ربا تحت عنوان عقد (سرمایه‌گذاری مستقیم) مورد تأکید قرار گرفته بود؛ اما بعدها دچار انحراف شده و اثر و خیرگی از آن وجود ندارد. تداوم فعالیت بانک‌ها مانند گذشته چه بانک‌های خصوصی و چه بانک‌های دولتی و خصوصتی در نحوه خلق پول بانکی و تعهد نداشتن به نظام اقتصادی کشور نه تنها کمکی به تحقق شعار سال نخواهد کرد؛ بلکه به مانعی بزرگ برای تحقق آن تبدیل خواهد شد.

در گفت‌وگوی صبح صادق با تحلیلگر مسائل اقتصادی مطرح شد

حضور از مردم
تسهیلگری از دولت

می‌توانند پول خود را به طلا و ارز تبدیل کنند؛ یعنی سهولت بسیار زیادی برای خرید ارز و طلا وجود دارد. این موضوع به ما می‌گوید باید در همه زمینه‌ها صندوق پروژه‌ها و موارد یاد شده سهولت را به سرمایه‌گذاری بازگردانیم، یعنی باید علاوه بر اینکه طیف گسترده‌ای از سرمایه‌گذاری‌ها به مردم معرفی شود، این سرمایه‌گذاری‌ها باید پیچیدگی و در دسر زیادی نیز برای مردم نداشته باشد. علاوه بر اطمینان خاطر، سرعت و سادگی نیز دو ویژگی‌ای هستند که سبب می‌شود تا سرمایه‌های مردم راهی تولید شوند.»

زنگنه در این باره خاطر نشان کرد: «بانک‌ها در این بین می‌توانند نقش مؤثری در این موضوع داشته باشند؛ زیرا در ایران هیچ نهادی به اندازه بانک‌ها در امر سرمایه‌گذاری اشرف لازم را ندارد. وقتی سرمایه‌گذاری در یک فعالیت تولیدی مطمئن باشد بانک‌ها می‌توانند به مردم تضامین لازم را بدهند و بر امر تولید نظارت داشته باشند. در این شرایط می‌توانند طیف گسترده‌ای از سرمایه‌گذاری‌ها را به مردم ارائه دهند و در لحظه از طریق سایت یا درگاه ملی زمینه را برای سرمایه‌گذاری مردم در طرح و برنامه پیشنهادی فراهم کنند. در این صورت می‌توان امیدوار بود جهش و انقلابی در سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد در اقتصاد ایران خواهیم داشت.»

کارشناس اقتصادی در پایان افزود: «در صورتی که همچنان مایل به ادامه راه گذشته و حرکت در مسیرهای قبلی باشیم یعنی روش‌های متعارف امتحان شده‌ای را که در گذشته داشته‌ایم، ادامه دهیم، قطعاً اتفاق خاصی در سرمایه‌گذاری و رشد تولید رخ نمی‌دهد. اگر بر آن هستیم سال جدید انقلابی در سرمایه‌گذاری رخ دهد و سرمایه‌های مردمی در راستای رونق تولید به کار گرفته شوند، چاره‌ای جز این نداریم که تمام قد مشکلات و موانع پیش روی شعار سال را حذف کنیم و پیشنهادهای عملی را در دستور کار قرار دهیم.»

می‌توان برای افراد محتاط که ریسک‌پذیری کمتری دارند یا افرادی که سرمایه‌های خود را هر چند اندک می‌خواهند در فعالیت‌های تولیدی مشارکت دهند و در فرآیند بازسازی و توسعه کشور سرمایه‌های آنها به کار گرفته شود یا این راهکارها می‌توانند در امر توسعه تولید مشارکت داشته باشند.»

زنگنه افزود: «وقتی مردم احساس کنند آنها نیز در جریان مراحل رو به رشد تولید گذشته می‌شوند و مرحله به مرحله به آنها اطلاع داده می‌شود پروژه به چه میزانی پیشرفت داشته و سود آنها تضمین شده و به همراه اصل سرمایه‌شان بازگشت داده می‌شود، نباید شک داشته باشیم که در چنین شرایطی سرمایه‌های مردم راهی بخش تولید خواهد شد.»

کارشناس مسائل اقتصادی خاطر نشان کرد: «بی‌تردید در صورتی که تضمین‌های لازم به مردم داده شود، سرمایه‌ها در جهت تولید به کار گرفته می‌شوند؛ اما برای تحقق این منظور دولت باید قوانین دست و پاگیر را رفع کند و همه تصمیمات خود را در راستای حمایت از سرمایه‌گذاری قرار دهد. دولت باید اصل مالکیت مردم را محترم بشمارد و برای این منظور ابزارهای متنوع مالی تعریف کند تا مردمی که نمی‌دانند در کدام بخش‌ها باید سرمایه‌گذاری کنند، راه سستی برای سرمایه‌گذاری پیش رو نداشته باشند؛ زیرا تعریف کردن صندوق پروژه‌ها، پروژه‌های عام در بورس، فرابورس و غیر بورس موجب سرمایه‌گذاری در بخش تولید می‌شود. در این وضعیت است که مردم به جای سرمایه‌گذاری در طلا و ارز به سمت سرمایه‌گذاری در فعالیت‌ها و پروژه‌های مولد متمایل می‌شوند.»

وی تأکید کرد: «خرید طلا و ارز مورد توجه آحاد مردم است؛ زیرا مردم از لحظه‌ای که تصمیم به سرمایه‌گذاری در حوزه ارز و طلا و... می‌گیرند تا لحظه‌ای که اقدام به خرید طلا و ارز می‌کنند، زمان زیادی سپری نمی‌شود. بنابراین در لحظه

وجود این تعارض‌ها را حل و فصل کند تا زمینه‌های لازم برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد فراهم شود.»

وی تأکید کرد: «جلوگیری از وضع مقررات دست و پاگیر و حل تعارضات سمت و سوی سرمایه‌گذاری در تولید را باز می‌کند. آنچه امروزه در عصر جدید در راستای زمینه‌سازی برای تسهیل تولید موضوع بسیار مهمی است. در گام دوم توجه به استفاده درست از ابزارهای مالی جدید و نوین بسیار مهم است. ابزارهایی که حتی یک فرد خانه‌دار تا فرد تحصیل کرده که اطلاعات مالی ندارد، می‌تواند از آن استفاده کند و سرمایه خود را در مسیر درست و صحیح تضمین شده تولیدی قرار دهد، یعنی سرمایه‌گذاری‌های تضمین شده‌ای که راه‌اندازی و ایجاد صندوق پروژه‌ها و صندوق‌های سرمایه‌متنوعی طراحی شود تا سرمایه‌های مردم برای رونق فعالیت‌های مولد استفاده شوند. در واقع دولت با معرفی این صندوق‌ها، نقدینگی و منابع مردم را به سمت سرمایه‌گذاری در آنها دعوت می‌کند و البته تضامین کافی را نیز به مردم و دارندگان سرمایه می‌دهد.»

وی در این باره یادآور شد: «بانک‌ها می‌توانند پروژه‌های سودآورانه‌ای به مردم پیشنهاد بدهند و سبب از سرمایه‌گذاری‌های متنوع و دلچسب و شفاف و قابل احصا را با مشخص کردن میزان سود و بازدهی به افراد گوناگون پیشنهاد دهند. در این صورت است که می‌توان به سرمایه‌گذاری در تولید امیدوار بود؛ یعنی بیابیم و به مردم مثلاً ۱۰ محصول و ۱۰ ابزار مالی را برای سرمایه‌گذاری معرفی کنیم تا مردم در تعیین نوع و مدل سرمایه‌گذاری و مشارکت خود قدرت انتخاب داشته باشند. در چنین پروژه‌هایی برای افراد ریسک‌پذیر و غیرریسک‌پذیر صندوق‌هایی طراحی می‌شود که بازدهی‌های مشخص و بالایی داشته باشند. بنابراین

ساحل عباسی

خبیرنگار

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی گفت: «اگر بر آن هستیم سال جدید انقلابی در سرمایه‌گذاری رخ دهد و سرمایه‌های مردمی در راستای رونق تولید به کار گرفته شوند، چاره‌ای جز این نداریم که تمام قد مشکلات و موانع پیش روی شعار سال را حذف کنیم و پیشنهادهای عملی را در دستور کار قرار دهیم.»

«ایمان زنگنه» کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با «صبح صادق» ناظر بر تحقق شعار سال به راهکارهای عملیاتی کردن شعار سال، یعنی سرمایه‌گذاری برای تولید اشاره کرد و در این باره گفت: «موضوع سرمایه‌گذاری در تولید امر بسیار حائز اهمیت است، اما دولت محترم باید به این نکته توجه کند؛ زیرا همه مردم حتی در صورت داشتن سرمایه و منابع کافی خودشان به تهیایی و به صورت مستقل، توانایی کارآفرینی ندارند؛ لذا نمی‌توان انتظار داشت همه مردم یا دارندگان منابع ریالی، خودشان بدون حمایت و هدایت دولت با سرمایه و پس انداز خود کسب‌وکاری راه بیندازند. بنابراین اینجا نقش دولت به منزله گشایشگر و تسهیلگر برجسته می‌شود، یعنی حتی اگر منابع و سرمایه نیز برای مردم باشد، باز آغاز یک فعالیت تولیدی نیازمند تسهیلگری و حمایت‌های دولت است.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «یکی از نقش‌های تسهیلگری دولت رفع و رجوع تعارض‌های موجود بر سر راه‌اندازی یک کسب‌وکار است. با بررسی مقررات جاری و ساری در کشور متوجه وجود دستگانه‌هایی می‌شویم که در موضوع توسعه کسب‌وکار دخالت‌های بیجا می‌کنند؛ یعنی نه تنها تسهیلگر نیستند؛ بلکه به مانعی برای آغاز فعالیت‌های مولد تبدیل شده‌اند؛ لذا دولت باید

منهای نفت

صادرات ۱۰ هزار تنی

ایران به منزله یکی از کشورهای غنی در زمینه منابع آبی و تولید محصولات شیلاتی، نقش مهمی در بازار جهانی ماهی دارد. ماهی قزل‌آلا به دلیل کیفیت بالا، طعم لذیذ و ارزش غذایی، یکی از محصولات استراتژیک صادراتی ایران به شمار می‌آید. بر اساس آمارهای اخیر، عراق، روسیه، امارات، قطر، عمان و چین از جمله بازارهای اصلی این محصول هستند. صادرات به این کشورها به دلیل کیفیت بالای ماهی‌های ایرانی و شرایط مطلوب تولید در ایران همواره رو به افزایش بوده است؛ به گونه‌ای که به گفته «آرش نبی‌زاده» مدیرعامل اتحادیه تعاونی ماهیان سردآبی طی ۱۰ ماه سال گذشته ۱۰ هزار و ۵۰۰ تن صادرات داشته‌ایم.

شاخص

خودزنی آمریکا

تصمیم «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا برای اعمال تعرفه‌های تلافی‌جویانه علیه ۱۸۰ کشور جهان، تنها در عرض چند ساعت، «وال‌استریت» را به بحرانی کم‌سابقه کشاند و حدود دو هزار میلیارد دلار از ارزش بازار سهام ایالات متحده را نابود کرد؛ به گونه‌ای که وال‌استریت بدترین روز معاملاتی خود را از زمان همه‌گیری کرونا در سال ۲۰۲۰ پشت سر گذاشت. اعلام این تعرفه‌ها بازارهای جهانی را به لرزه انداخت، چرا که سرمایه‌گذاران از احتمال وقوع یک جنگ تجاری تمام‌عیار که ممکن است رشد اقتصاد جهانی را متوقف کند و حتی موجب یک رکود اقتصادی بزرگ مشابه دهه ۱۹۳۰ شود، هراس دارند.

افزوده

لات یا حجم!

یکی از مهم‌ترین نکاتی که باید قبل از ورود به هر بازاری به آن توجه داشت، آگاهی از مفاهیم و تعاریف آن بازار است؛ به گونه‌ای که در همه بازارها چه فیزیکی و چه غیر فیزیکی واحدی برای اندازه‌گیری میزان تبادلات و معاملات وجود دارد. در بازار جهانی نیز واحد اندازه‌گیری حجم معاملات لات (lot) نام دارد. آشنایی با مفهوم لات از این نظر بسیار مهم است که در میزان ریسک یک معامله و همین طور میزان سود یا ضرر احتمالی آن نقش بسزایی دارد؛ به گونه‌ای که چهار نوع لات با عناوین لات استاندارد، مینی لات، میکرو لات و نانو لات وجود دارد.

اهمیت عاقبت به خیری انسان‌ها

گفتاری از حجت‌الاسلام و المسلمین مسعود عالی

اینکه انسان بتواند دین خود را از این دنیا با خود ببرد، بالاترین چیز است. بهترین و اصلی‌ترین دعای انسان در حق خودش، دعا برای عاقبت به‌خیری‌اش است. شمر ۲۰ سال قبل از کربلا در کنار امام علی (ع) در جنگ صفین شمشیر می‌زد و از سربازان حضرت بود؛ ولی عاقبت به خیر نشد. انسان‌ها به مرور پله پله بد می‌شوند، مواظب خطوات شیطان باشید. خطوه به‌معنای گام‌های کوچک و آهسته آهسته است، مانند قدم برداشتن دزد برای سرقت از جایی. گرفتار دام شیطان شدن علامتی دارد؛ اولین علامتی که انسان از طریق آن می‌تواند بفهمد که در دام شیطان افتاده، بی‌حالی و بی‌اشتهایی نسبت به معنویات است. کسی که همیشه بی‌حال است و به مسائل دینی اشتها ندارد، اولین علامت بیماری در او ظهور کرده است و اگر در همین حال بماند، علامت دوم در او ظهور پیدا می‌کند. علامت دوم، شک در باورهای دینی است. سومین علامت بیماری کسی که در دام شیطان افتاده، بحث «ریب» و سوءظن است و اینکه انسان بدگمان می‌شود نسبت به بعضی مسائل

دینی. اگر نفوذ شیطان بیشتر شود، کفر ایجاد می‌شود و حتی اگر انسان پوسته ظاهری از دین را رعایت کند، کفر پنهان دارد و در واقع از درون پوک شده است. مرگ، بزرگ‌ترین حادثه دینی است که اگر انسان کفر پنهان داشته باشد، در لحظه مرگ آن را بیرون می‌ریزد. یکی از شاه کلیدها برای گشایش در زندگی و آمدن برکات در زندگی و عاقبت به خیری، این است که انسان نسبت به پدر و مادرش جوری خدمت کند که پدر و مادر از ته قلب، او را دعا کنند. چه پدر و مادر مؤمن باشند و چه فاسق، اگر کسی بتواند از صمیم قلب دعا و رضایت قلبی از پدر و مادرش برای خود بخرد، بزرگ‌ترین در زندگی دنیا و آخرت او می‌آید که هیچ چیز دیگری جای آن را نمی‌گیرد. «آیت‌الله بهاء‌الدینی» می‌فرمودند: «هر کسی را که من دیدم در زندگی‌اش به جایی رسیده، دعای پدر و مادر پشت سرش بوده و هر کسی را دیدم که زمین خورده دعای پدر و مادر پشت سرش نبوده است.» هر گره‌ای که در زندگی انسان بیفتد، اولین کار این است که انسان ببیند پدر و مادرش

با او مشکلی ندارند. یکی از عواملی که سبب می‌شود دعای انسان بالا نرود و حبس شود با اینکه تمام شرایط استجاب دعا موجود است، این است که انسان، گیری با پدر و مادرش داشته باشد. پدر و مادرها هم خیلی باید مواظب باشند که نفرین نکنند بچه‌ها را، مخصوصاً پدرها، چون نفرین مادرها غالباً از ته قلب نیست. نفرین پدر و مادر زندگی فرد را تباہ می‌کند. امام رضا (ع) در روایتی فرمودند: «یکی از آثار عاق والدین که پدر و مادر دل‌شان بشکند و نفرینی کنند بچه‌های خود را، این است که نسل انسان به مرور کم می‌شود تا از بین برود.» به فرموده امام باقر (ع) یکی از کارهایی که تأثیر دارد برای از بین بردن عاق والدین بعد از فوت پدر و مادر این است که انسان ۴۰ هفته در بازه زمانی ظهر پنج‌شنبه تا ظهر جمعه یک وقتی را بر سر مزار پدر و مادرش برود و دعا و فاتحه‌ای برای آنها بخواند، آنها از عالم برزخ او را دعا می‌کنند و برکات عجیبی بر او نازل می‌شود.»

۷
دین

شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

صداقت

آیه

حرمت انسان در اسلام

سید مرتضی رضایی

کارشناس علوم اسلامی

آیات قرآن درباره حرمت قتل نفس و احترام به مقام و موقعیت انسان، به‌وضوح نشان‌دهنده ارزش والای انسان در اسلام است. آیه شریفه «وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ» به صراحت می‌گوید که انسان‌ها حق ندارند جان کسی را بگیرند مگر در مواردی که حق باشد. این دستور نه تنها به حفاظت از جان انسان‌ها اشاره دارد، بلکه به‌معنای احترام به آبرو و شخصیت آنها نیز هست. اسلام به شدت بر حفظ حرمت خون، آبرو و حتی نطفه انسان تأکید دارد. از دیدگاه قرآن، انسان از نخستین لحظه‌ای که نطفه‌اش منعقد می‌شود، مورد احترام و مراقبت قرار می‌گیرد. این احترام تا زمان مرگ و حتی پس از آن ادامه دارد. به‌عبارت دیگر، هر انسانی، از زمان تولد تا مرگ و حتی پس از آن، باید تحت حفاظت و احترام قرار گیرد. در اسلام، اگر فردی عمداً انسانی را بکشد، عواقب بسیار سنگینی در انتظار اوست. آیه‌ای که می‌فرماید: «وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا» نشان می‌دهد، مجازات این عمل بسیار سخت و نابخشودنی است. خداوند به‌شدت بر کسانی که جان مؤمنان را می‌گیرند، خشم می‌گیرد و عذاب بزرگی برای آنها آماده کرده است. حتی اگر قتل به صورت خطایی رخ دهد، پیامدهای آن نیز سنگین است. در این موارد، فرد باید بندهای مؤمن را آزاد کند و دیه‌ای به خانواده مقتول بپردازد. این قوانین نه تنها عادلانه هستند، بلکه به ایجاد یک جامعه متمهد به احترام به زندگی انسان‌ها کمک می‌کند. با توجه به این آیات و آموزه‌ها، می‌توان گفت اسلام برای انسان‌ها احترام و ارزش ویژه‌ای می‌دهد و این ارزش‌گذاری در مقابل آسیب‌هایی که امروزه به وسیله سلاح‌های ویرانگر و جنگ‌ها به انسان‌ها می‌رسد، به‌ویژه بارزتر می‌شود. در دنیایی که تکنولوژی‌های ویرانگر به‌سرعت در حال افزایش است، این آموزه‌ها می‌توانند به مثابه راهنمایی برای حفاظت از زندگی انسان‌ها و جلوگیری از خشونت و کشتار استفاده شوند.

خداوند در قرآن با تأکید بر حرمت جان انسان‌ها، به ما می‌آموزد که باید زندگی را ارزشمند بدانیم و به حقوق یکدیگر احترام بگذاریم. این تعالیم نه تنها به فرد، بلکه به کل جامعه کمک می‌کند تا به سوی صلح و همبستگی پیش برود و از کشتار و خشونت پرهیز کند. خداوند در آیه ۳۲ سوره مانده می‌فرماید: «... هر کس انسانی را جز برای حق، [اقتصاص] یا بدون آنکه فسادی در زمین کرده باشد بکشد چنان است که همه انسان‌ها را کشته و هر کس انسانی را از مرگ برهاند و زنده بدارد، گویی همه انسان‌ها را زنده داشته است...» مسلمانان باید با عمل به دستورات قرآن علیه قاتلان و جانین قیام کنند. امام باقر (ع) در تفسیر آیه بالا می‌فرماید: «هر که کسی را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است؛ یعنی آنان را از آتش و غرق شدن نجات بخشید.» (الکافی، ج ۲، ص ۲۱۰) نباید فکر کنیم موضوع نجات جان انسان‌ها در این آیات فقط مربوط به کسانی است که به دست دشمن کشته می‌شوند؛ بلکه مربوط به خود دشمن و نجات او از آتش جهنم و غرق شدن در ظواهر فریبنده دنیایی هم هست. به‌عبارتی، اسلام احترام و اهمیت به انسان را تأکید می‌کند و از ما می‌خواهد برای اصلاحات اساسی در زندگی انسان‌ها تلاش کنیم.

مکتب

وحدت قدم اول گسترش اسلام بود

می‌تواند به‌طور چشمگیری قدرت آنها را افزایش دهد. قرآن کریم در سوره انفال آیه ۴۶ به مسلمانان توصیه می‌کند که در میان یکدیگر نزاع نکنند؛ زیرا این کار موجب شکست و تضعیف آنها می‌شود. برعکس، اگر مسلمانان بتوانند با یکدیگر متحد شوند و به یکدیگر کمک کنند، قدرت و قوت آنها به‌طور قابل توجهی افزایش خواهد یافت. وحدت مسلمانان به‌معنای محافظت از جان و مال آنها نیز هست. وقتی مسلمانان به‌منزله یک جامعه واحد عمل کنند، دشمنان نخواهند توانست به آنها حمله کنند. مسلمانان باید با تکیه بر آموزه‌های قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) به وحدت و همدلی دست یابند تا بتوانند در برابر چالش‌ها و تهدیدها ایستادگی کنند و به موفقیت‌های بیشتری دست یابند. آیه ۱۰۳ سوره آل‌عمران به وضوح ضرورت اتحاد و همبستگی میان مسلمانان را مطرح می‌کند و به آنها دستور می‌دهد که به ریسمان خدا (اسلام) و قرآن جنگ بزنند و از تفرقه پرهیز کنند. این آیه بر اهمیت حفظ وحدت و انسجام در جامعه اسلامی تأکید دارد و یادآوری می‌کند که خداوند چگونه دشمنان را به برادری تبدیل کرد و از اختلافات نجات داد. واژه «جبل» به‌معنای وسیله‌ای است که انسان را به هدفش می‌رساند. تمسک به ریسمان خدا به‌معنای چنگ زدن به اصول مشترک اسلامی و نجات از مشکلات است. این بیان به‌معنای برقراری ارتباط قوی و استوار با خدا و یکدیگر است. اگر

اسلام از آن بهره‌برداری کرده‌اند. تاریخ گواهی می‌دهد که هرگاه مسلمانان در مقابل دشمنان متحد بوده‌اند، توانسته‌اند پیروزی‌های چشمگیری را کسب کنند. در دوران پیامبر (ص) و پس از آن، مسلمانان در نبردهایی مانند بدر، احد و خندق با وحدت و همدلی به پیروزی دست یافتند. اما در مواقعی که تفرقه و اختلافات داخلی ایجاد شده است مانند اختلافات گوناگون پس از رحلت پیامبر (ص)، مسلمانان ضعف نشان داده و دشمنان از این اختلافات بهره‌برداری کرده‌اند. این دقیقاً همان است که در طول تاریخ اسلام اتفاق افتاده و هم‌اکنون نیز جریان دارد. تفرقه همیشه ضعف آورده؛ به‌همین دلیل است که دشمنان اسلام از هر فرصتی برای تفرقه‌افکنی استفاده می‌کنند. این همه‌ما شامل جنگ‌های نظامی، تبلیغات منفی و حتی تحریم‌های اقتصادی می‌شوند. برای نمونه، در جنگ‌های اخیر در کشورهای اسلامی، دشمنان با بهره‌گیری از اختلافات داخلی، به تضعیف مسلمانان پرداخته و جنگ‌های داخلی به راه انداخته‌اند. جنگ‌های سوریه، یمن و عراق نمونه‌هایی از این وضعیت هستند که در آنها دشمنان اسلام با دامن زدن به اختلافات مذهبی و قومی، به کشتار مسلمانان دست زده‌اند. به‌عبارتی کشورهای مسلمانان با تبلیغات منفی در مورد اختلافات فکری سعی دارند از همان دشمنی که او را ترسانده و متوهم کرده است، کمک بگیرند. این در حالی است که وحدت مسلمانان

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

اسلام در زمان رسول خدا (ص) بر پایه وحدت و همدلی گسترش پیدا کرد و با گرفت، هنگامی که اوس و خزرج با یکدیگر اختلاف داشتند و می‌دیدند که این اختلاف و جنگ چقدر آنان را ضعیف کرده به سوی نور اسلام روی آوردند. این وحدت چرا امروز از سوی مسلمانان فهمیده و درک نمی‌شود، در حالی که سرآغاز اسلام با وحدت بوده است؟! تفرقه میان مسلمانان به‌منزله یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های تاریخی و معاصر، به کاهش قدرت و نفوذ آنها در عرصه جهانی منجر شده است. این تفرقه نه‌تنها موجب ایجاد ضعف در جبهه مسلمانان شده است، بلکه به دشمنان اسلام این امکان را داده تا به‌راحتی به کشتار و ظلم علیه مسلمانان دست بزنند. تفرقه میان مسلمانان به‌عوامل متعددی بستگی دارد، از جمله اختلافات مذهبی، فکری و سیاسی که از سوی دشمن مدام در حال افزایش است. این اختلافات می‌تواند ناشی از تفسیرهای گوناگون از قرآن و سنت، مسائل تاریخی و حتی منافع سیاسی و اقتصادی باشند. برای نمونه، بخشی از تقسیم‌بندی‌های مذهبی میان مسلمانان از بارزترین نشانه‌های تفرقه است که در طول تاریخ، دشمنان

احکام

الکل موجود در کفیر

پرسش: ماده‌ای است به نام «کفیر» که در صنایع غذایی و داروسازی کاربرد دارد. هنگام تخمیر ۵ درصد یا ۸ درصد الکل در ماده به‌دست آمده به وجود می‌آید. این مقدار الکل سبب هیچ نوع مستی در مصرف‌کننده نمی‌شود. آیا از نظر شرعی استفاده از این ماده مانعی دارد یا خیر؟

پاسخ: اگر الکل موجود در ماده به‌دست آمده‌ای که در دسترس مست‌کننده باشد، خوردن آن حرام و بنا بر احتیاط نجس است، هرچند به علت کمی آن و مخلوط شدن با ماده به‌دست آمده، نسبت به مصرف‌کننده مسکر نباشد؛ ولی اگر شک داشته باشیم که فی‌نفسه مست‌کننده یا در اصل مایع است، حکم متفاوت می‌شود.

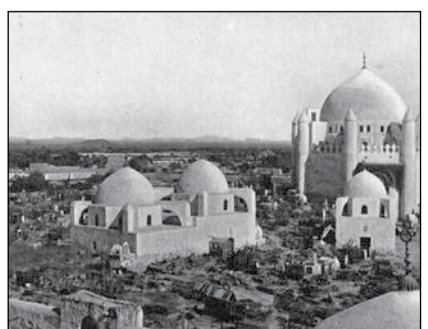

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، اجوبه‌الاستفتات، سوال ۳۰۶

تاریخ نگار

سالروز تخریب حرم ائمه بقیع

قبرستان بقیع، محل دفن هزاران نفر از مسلمانان از زمان‌های نخست اسلام است. با هجرت پیامبر (ص) به مدینه، ضرورت تعیین قبرستانی برای دفن اموات مسلمانان حس شد و پیامبر (ص) بقیع را انتخاب فرمود. وهابیان، به همراهی آل سعود، دو بار قبور بقیع را تخریب کرده‌اند و به مخالفت با ساختن بنا بر قبور صالحان ادامه می‌دهند. تخریب قبور ائمه بقیع در هشتم شوال سال ۱۳۰۵ شمسی، نشان‌دهنده نیت شوم وهابیان برای ایجاد تفرقه میان مسلمانان است. «ابن تیمیه» تئورسین وهابیت، اولین کسی بود که دستور به تخریب نمادهای اسلامی و بنا کردن حرم‌های بر قبور اولیای الهی را صادر کرد. رفتارهای آنها نشان‌دهنده جدایی این فرقه از اسلام و مسلمانان است. تخریب قبور ائمه بقیع و جنایات داعش در این زمینه، در اعتقادات وهابیت ریشه دارد.

سلوک

اختیاری و غیراختیاری

مرحوم آیت‌الله علی مشکینی: علم اول، علم اعتقاد است. علم توحید است. ارتباط بشر با خالق است. هدایت شدن بشری به سوی الله است. رابطه پیدا کردن مخلوق با خالق است. این علم است که از نظر اسلام پرارزش است. این علم است که انسان را شکوفای می‌کند، استعدادهای انسان را رشد می‌دهد. بنابراین، این علم توحید است و علم پرارزش، علم توحید است. علم دوم، علم اخلاق است. روح انسان دارای اوصاف گوناگون است. روح انسان چهره واقعی انسان است. روح انسانی اگر قیافه‌اش خوب باشد، در عالم آخرت نیز قیافه روح خوب خواهد بود و اگر اخلاقش زشت باشد، در عالم آخرت نازیبا خواهد بود... قیافه‌های ما غیراختیاری است. ما یک قیافه دیگری داریم که باید سریعاً زیبا کردن آن قیافه برویم. باید برویم سراغ تکمیل آن قیافه و آن قیافه، روان است. قیافه روح انسان است.

سالی که عید نداشت!

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

تقویم انقلاب

مناسبت‌های مهم و کوتاهی رسانه

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

در تقویم تاریخی انقلاب اسلامی در فروردین ماه هر سال مناسبت‌های مهم و تأثیرگذاری را پشت سر می‌گذاریم، اما چون با تعطیلات نوروزی مصادف می‌شود، متأسفانه در دستگاه‌های رسانه‌ای چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد. اگر بخواهیم فهرستی از آنها ارائه دهیم، حجم بالایی را به خود اختصاص می‌دهد. در این مختصر فقط به چند نمونه از آنها که در روند انقلاب اسلامی از اهمیت بسیاری برخوردار است، اشاره می‌شود.

۱- عملیات فتح‌المبین در دوم فروردین ۱۳۶۱ که به آزادسازی ارتفاعات مهمی، چون ابو صلیبی خات، علی‌گره زده، عین‌خوش، تینه، برغازه، وای، رقیبه، میشداغ ارتفاعات ۳۵ به نام دهلیز، شاوریه، دلنا، تپه چشمه، جوفیه، کوت کابن و ارتفاعات ۲۰۲ و رهایی شهرهای دزفول، اندیمشک، شوش، پایگاه هوایی چاده اندیمشک-اهواز و... منجر شد. افزون بر آن، تلفات وارده به دشمن حدود ۲۵ هزار کشته و مجروح، ۱۵ هزار اسیر و غنیمت‌های متعددی بود.

۲- یکی از رویدادهای مهمی که در پنجم فروردین ۱۳۵۸ رخ داد، خروج رسمی ایران از پیمان استعماری «سنتو» (SENTO) بود. این موضوع ضربه بزرگی به سیاست خارجی آمریکا در رویارویی با ابرقدرت شوروی وارد آورد و موجب انحلال این پیمان شد؛ به گونه‌ای که نظام امنیتی و نظامی آمریکا را در جنوب غرب آسیا به هم ریخت؛ در حالی که آیین‌نامه پیمان سنتو دربرگیرنده نظریات آمریکا و شامل همکاری‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و اطلاعاتی می‌شد. موقعیت استراتژیک ایران و تسلط این کشور بر خلیج فارس و تنگه هرمز بر اهمیت سنتو افزوده بود. آمریکایی‌ها به بهانه اجرای مفاد قراردادهای سنتو با گسیل نظامیان خود به داخل ارتش ایران، کشور را به پایگاه دیدهبانی و جاسوسی خود علیه شوروی سابق درآورده بودند. از دیگر اهداف عمده آمریکا و غرب از این پیمان این بود که چاه‌های نفت منطقه را تحت سیطره خود داشته باشند و از گذرگاه‌های دریایی، مانند تنگه هرمز و راه‌های زمینی از جمله مسیر ایران، ترکیه-اروپا به نفع خود حداکثر استفاده را بکنند. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران با تکیه بر سیاست «نه شرقی - نه غربی»، بی‌درنگ از این پیمان خارج شد.

۳- یکی دیگر از رویدادهای مهم و واقعه روز دهم فروردین ۱۳۵۸ است که متأسفانه هیچ نام و یادی از آن نمی‌شود. آن روز مراسم گرامیداشت چهلمین روز شهدای قیام خونین تبریز بود که در سراسر کشور برگزار شد. در این روز مراسم مردم شهر یزد به قیام خونین منجر شد و تعداد زیادی مجروح شدند و برخی به شهادت رسیدند. پس از آن بسیاری از شخصیت‌ها دستگیر شده و به نقاط دوردست تبعید شدند؛ از جمله «آقای راشد یزدی» از یزد به ایرانشهر تبعید شد. ایشان در ایران یار باوفا و قوی برای آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب بود که دامنه بحث آن بسیار گسترده و پرماجراست و فرصت جداگانه‌ای را می‌طلبد.

۴- روز ۱۲ فروردین که به تعبیر امام راحل از «ایام‌الله» است، در این روز نظام رژیم شاهنشاهی به جمهوری اسلامی تبدیل شد و ساختار جدید سیاسی - اجتماعی برای اولین بار در تاریخ ایران بر مبنای آرای اکثریت ۹۸/۲ درصد شکل گرفت؛ یعنی نظام جمهوری اسلامی ایران رسماً به تأیید ملت ایران رسید و انقلاب اسلامی نهادینه شد. در واقع تلاش و مبارزه ملت ایران علیه استعمار خارجی و استبداد داخلی به نتیجه رسید و اکنون چهل و ششمین سال آن را جشن می‌گیریم که در این زمینه قصورهای فراوانی شده و می‌شود.

خطرهای هیئت حاکمه را برای اسلام بازگو می‌کردند. در بسیاری محافل، به ویژه در شهر قم پارچه سیاهی آویخته شده بود و عبارت «امسال مسلمین عید ندارند» را در برداشت و بسیاری از روحانیون و محصلان علوم اسلامی حوزه‌ها نوار سیاه رنگی به سینه زده بودند و اعلامیه‌های زیادی به صورت جمعی یا فردی از جانب روحانیون شهرهای مختلف صادر شد.

هنگام تحویل سال انبوه جمعیت در صحن و حرم و مساجد اطراف موج می‌زد و به محض اینکه چراغ‌ها به علامت تحویل خاموش شد، محصلان و طلاب حوزه به طور جمعی حرکت سیاسی پخش تراکت و اعلامیه را به عهده گرفتند و در میان اعلامیه‌ها، اعلامیه معروف «روحانیت اسلام امسال عید ندارد» با عبارات تند علیه رژیم حاکم دیده شد.

نبود. در این سال به اسلام تجاوز شد. علمای دین و روحانیون مورد اهانت قرار گرفتند، هتک شدند. در این سال استعمار توطئه‌هایی را علیه اسلام تدارک دید، عمال پلید استعمار به قرآن جسارت کردند، برای پایمال کردن احکام نورانی قرآن نقشه‌ها کشیدند، برنامه‌ها ریختند، طرح‌ها دادند. اگر مسلمین بدانند که چه توطئه‌ها و نقشه‌هایی علیه عزت اسلام، سعادت ملت‌های مسلمان و استقلال ممالک اسلامی در دست اقدام است، دیگر هیچ وقت عید نمی‌گیرند، بلکه قیام می‌کنند به وظایف دینی که برعهده دارند....»

مردم مسلمان ایران نیز از پیشهاد روحانی مبارز و تازه به پا خاسته آن روز استقبال کردند. عید شادی آفرین هر ساله و هزاران ساله باید به عزا تبدیل شود. کارت تبریک‌ها و کارت تسلیت تبدیل شد! در مساجد، حسینیه‌ها و منازل علما به جای نشست تبریک عزا بر پا بود، سخن‌گویی و وعظ،

ملت ایران و نیز علما و روحانیون صادر کردند، با صراحت خاطر نشان می‌کنند که سبب اعلام عزای عمومی، تلاقی تقویمی ایام عید با سالروز شهادت رئیس مذهب جعفری نیست؛ بلکه علت آن مصائبی است که در سال ۱۳۴۱ بر ایران و اسلام وارد شده است. ایشان موضع خود را در سخنرانی ۲۹ اسفند که در مسجد اعظم قم و در جمع روحانیون و اهالی این شهر ایراد شد، به آشکارترین شکل ممکن بیان می‌کنند:

«امسال ما عید نداریم و این عید را عزای ملی اعلام می‌کنیم، نه به خاطر اینکه مصادف است با شهادت حضرت صادق(ع)؛ آن حضرت مقامش عالی و بلند است، ولادت و شهادتش موجب تحکیم و پیشرفت اسلام است... ما در این عید عزا داریم برای مصیبت‌ها و لطمه‌هایی که در این سال به اسلام وارد شد، این سال، سال خوشی برای مسلمین نبود، سال خوبی برای روحانیت

حافظه

انگلیسی‌ها در آشنانتی

نگاهی به استعمارگری بریتانیا

در هم شکسته و کوماتس را برای بار دوم به تصرف درآورند و به این ترتیب دولت مستقل آشنانتی را برانداختند. ارتش انگلیس برای پیروزی در این جنگ، تدارکات و مقدمات دقیقی فراهم آورده بود. سلطه استعمارگران به سال ۱۹۰۰، منتهی به قیام مردم آشنانتی در سال بعد شد. ارتش استعمارگری بریتانیا با شیوه وحشیانه، اقدام به سرکوب قیامی کرد که در جریان آن بسیاری از آبادی‌ها و قصبه‌ها با خاک یکسان شد. به سال ۱۹۰۱، سرزمین آشنانتی ضمیمه مستعمره ساحل طلا شد و به جزئی از خاک امپراتوری بریتانیا ملحق شد!

غنا ۴۵ سال تحت تسلط انگلستان بود و در مارس سال ۱۹۴۶ میلادی، نخستین گام در راه استقلال این کشور با تصویب قانون اساسی برداشته شد. سرانجام در سال ۱۹۵۷ میلادی، غنا به رهبری «قوم نکرومه» به استقلال رسید. در آن تاریخ، دو مستعمره بریتانیا، یعنی «ساحل طلا» و «توگولند» که یک سال پیش از آن با هم ادغام شده بودند، کشوری به نام «غنا» را تشکیل دادند. به این ترتیب، در یکم ژوئیه ۱۹۶۰، نظام جمهوری در غنا رسمیت یافت.

دولت آشنانتی، دولتی مستقر در قرن هفدهم تا نوزدهم در سرزمین غنا بود که مرزهای خود را تا ساحل عاج و توگو گسترش داده بود. این سرزمین در سال ۱۸۷۴ میلادی، به تصرف انگلستان درآمد. انگلیسی‌ها پس از تحکم موقعیت خود در ساحل طلا، درصدد سرنگون کردن دولت آشنانتی برآمدند. آنها به این منظور بین آشنانتی و ساکنان نواحی ساحل فانتی دشمنی ایجاد کردند. کوشش‌های آشنانتی برای دست‌رسی به دریا به سال ۱۸۷۳، به جنگ با انگلیسی‌ها منجر شد. ارتش فانتی در این جنگ در کنار استعمارگران انگلیسی قرار گرفت. سربازان آشنانتی پایداری و سلحشوری فراوانی از خود نشان دادند.

انگلیسی‌ها در پنج جنگ از هفت جنگ خود با آشنانتی در سال‌های ۱۸۰۵، ۱۸۱۱، ۱۸۱۴، ۱۸۲۴-۳۱ و ۱۸۶۳ شکست خوردند؛ اما سرانجام موفق شدند در جنگ ششم (۱۸۷۳) «کوماسی» پایتخت دولت آشنانتی را تصرف کنند. آشنانتی مجبور شد غرامت فراوانی بپردازد و از دعاوی خود بر نواحی ساحل صرف‌نظر کند.

کوشش استعمار بریتانیا برای سلطه بر سرزمین و مردم آشنانتی موجب تشدید مبارزات آزادی‌بخش شد. انگلیسی‌ها به سال ۱۸۹۶، مقاومت نیروهای آشنانتی را به کلی تکرار شد.»

دهلیز

شریف امامی و سفارت آمریکا

مروری بر فساد در دربار دیکتاتوری پهلوی

تاحدی غرورآمیز داشت. اما از نظر من در پس این ظاهر سنگین هیچ عمقی وجود نداشت و من او را فاقد توانایی و قابلیت و تیزهوشی لازم برای حل مشکلات شاه در آن روزهای بحرانی می‌دانستم.

شریف امامی کمی پس از انتخاب شدن به مقام نخست‌وزیری از من و سفیر انگلیس در ایران خواست که مشترکاً با او ملاقات کنیم. البته قبل از ملاقات من و پارسونز سفیر انگلیس هیچ‌کدام خبر نداشتیم که ملاقات مشترکی با نخست‌وزیر جدید خواهیم داشت و به همین جهت وقتی که در دفتر نخست‌وزیر با هم روبه‌رو شدیم، یکه خوردیم. با وجود این، از آنجایی که آمریکا و انگلستان در ایران منافع مشترکی دارند و بین من و پارسونز هم روابط صمیمانه‌ای به وجود آمده بود، از این موضوع ناراحت نشدیم و از آن به بعد ملاقات‌های مشترک ما نه فقط با شریف امامی، بلکه با شخص شاه هم زیاد تکرار شد.»

نفوذ آمریکایی‌ها و انگلیسی‌ها در دربار پهلوی حقیقتی تلخ بود که کسی نمی‌تواند منکر آن شود. به واقع، همه مسائل مهم کشور با هماهنگی و دخالت آنان صورت می‌گرفت. عناصر فعال سیاسی نیز آموخته بودند که امور خود را با آنها هماهنگ کنند. در این وضعیت، شاهد فعالیت ویژه سفارت‌خانه‌های آمریکا و انگلیس در ایران بودیم. سفرای این دو نیز به صورت خاص در ایران فعال بوده و در بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها اثرگذار و طرف مشورت بودند.

برای نمونه، می‌توان به خاطرات «ویلیام سولیوان» سفیر آمریکا در ایران مراجعه کرد و نمونه‌های متعددی از این قبیل را برشمرد. سولیوان در کتاب خاطرات خود با عنوان «مأموریت در ایران» درباره اقدام شریف امامی پس از انتخاب به عنوان نخست‌وزیر می‌نویسد:

«پس از انتصاب وی به مقام نخست‌وزیری دوست و همکار من «مارتین هرتز» که در آن زمان سفیر آمریکا در بلغارستان بود اطلاعات جامعی درباره خصوصیات اخلاقی شریف امامی در اختیار من گذاشت. مارتین هرتز که در سال‌های قبل به عنوان مستشار سیاسی سفارت آمریکا در ایران خدمت می‌کرد، با جامعه ایرانی آشنایی زیادی داشت و ضمن تماس‌های خود با شخصیت‌های ایرانی با شریف امامی هم روابط نزدیکی برقرار کرده بود. شریف امامی که از نظر ظاهری مردی سمیم با سسری طاس بود رفتاری سنگین و

شعاری راهبردی

یادداشتی درباره اهمیت شعار سال و نقش دولت و مردم در آن

محمد تقی محرمی

کارشناس سیاسی

در سایه تحولات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی چند دهه اخیر، انتخاب شعار سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» نه صرفاً یک بیان تبلیغاتی، بلکه بازتابی عمیق از درکی جامعه‌شناختی و سیاسی نسبت به وضعیت موجود و آینده مطلوب جامعه است. این شعار بیش از هر چیز، حامل پیامی در جهت بازسازی پیوند میان ساختارهای قدرت، نهادهای اقتصادی و لایه‌های گوناگون اجتماعی است؛ پیوندی که در پیچ‌وخم تحریم‌ها، ناکارآمدی‌ها و شکاف‌های اجتماعی تضعیف شده‌اند و نیازمند احیایی بنیادین هستند. سرمایه‌گذاری در مفهوم سیاسی خود، فقط به معنای تزریق منابع مالی به واحدهای تولیدی نیست؛ بلکه نوعی تعهد و تصمیم حاکمیتی برای ترسیم آینده‌ای پایدار است. در این معنا، سرمایه‌گذاری اقدامی برای بازآفرینی اعتماد عمومی، بازتولید مشروعیت ساختار قدرت و بازسازی رابطه حاکمیت با شهروندان تلقی می‌شود. وقتی دولت یا هر نهاد رسمی بر تولید تکیه می‌کند، در واقع در حال بازتعریف جایگاه طبقه کارگر، نیروی انسانی متخصص، کارآفرین و سرمایه‌گذار بخش خصوصی در عرصه سیاست‌گذاری عمومی است.

از دیدگاه جامعه‌شناسی سیاسی نیز مفهوم تولید تنها یک فرآیند اقتصادی نیست؛ بلکه کنشی اجتماعی و سیاسی است. هر کارخانه‌ای که فعال می‌شود، نه تنها اشتغال ایجاد می‌کند؛ بلکه معنایی تازه به فضا، مکان، هویت و تعاملات اجتماعی می‌بخشد. کارگاه‌های کوچک در دل شهرها یا روستاها، حلقه‌های ارتباطی تازه‌ای میان افراد پدید می‌آورند که در غیاب آنها، بیکاری، حاشیه‌نشینی، مهاجرت معکوس و ازهم‌پاشیدگی اجتماعی تشدید می‌شود. بنابراین، سرمایه‌گذاری برای تولید، نه فقط به مثابه محرکی اقتصادی، بلکه عاملی انسجام‌بخش در جامعه‌ای است که درگیر روندهای واگرایانه و نابرابری‌ساز بوده است.

♦ **مسئولیت و انتظار دو بال شعار سال**
شعار سال، هم‌زمان حامل مسئولیت و انتظار است.

مسئولیت برای حاکمیت، که سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری را در خدمت تولید قرار دهد، و انتظار از جامعه که بازوی اجرایی این هدف باشد. با این حال، سرمایه‌گذاری برای تولید، زمانی به بار خواهد نشست که بسترهای اجتماعی و سیاسی آن فراهم باشد. فضای کسب‌وکار امن، حقوق مالکیت محترم، شفافیت اقتصادی و کاهش انحصار، از جمله پیش‌شرطهایی است که تنها در بستر گفت‌وگوی اجتماعی و اجماع سیاسی قابل تحقق است. در این میان، عقلانیت سیاسی باید جایگزین تصمیم‌گیری‌های هیجانی و زودگذر شود و حاکمیت، به جای ایفای نقش تصدی‌گر، زمینه‌ساز فعالیت مستقل و خلاقانه بخش خصوصی باشد. در عین حال، مفهوم سرمایه‌گذاری باید از حیظه مالی صرف فراتر رود. سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی، آموزش، فناوری و زیرساخت‌های اجتماعی، بخش جدایی‌ناپذیری از فرآیند تولید است. جامعه‌ای که به منابع انسانی خود بی‌توجه باشد، هر چقدر هم که در ظاهر خطوط تولید را توسعه دهد، در عمل با بحران بهره‌وری و فرسایش اجتماعی مواجه خواهد شد. بنابراین، سرمایه‌گذاری برای تولید، الزاماً به معنای توجه به کیفیت زندگی

کارگران، معیشت آنان، آموزش تخصصی و حفظ کرامت انسانی در محیط کار نیز هست.

♦ اقتصاد در دل فرهنگ، سیاست

و **جامعه جریان دارد**
نگاه جامعه‌شناسانه به تولید، مارا به فهمی کل‌نگرانه از اقتصاد می‌رساند. اقتصاد در خلأ اتفاق نمی‌افتد؛ اقتصاد در دل فرهنگ، سیاست و جامعه جریان دارد. اگر فرهنگ کار در جامعه‌ای آسیب ببیند، اگر تولید جایگاه ارزشی خود را از دست دهد و اگر فعالیت‌های غیرمولد سودآورتر از تولید تلقی شوند، هیچ سرمایه‌گذاری پایدار شکل نخواهد گرفت. بنابراین، اصلاح نظام ارزشی پیرامون تولید، یکی از ضرورت‌های تحقق این شعار است و رسانه‌ها، آموزش و نهادهای دینی و فرهنگی در این زمینه نقشی محوری دارند.

از سوی دیگر، سیاست در معنای عام خود باید به خدمت توسعه درآید. سیاستی که مولد باشد، نه تنها از تولید حمایت می‌کند، بلکه خود فرآیندی است تولیدکننده معنا، اعتماد و پیوند اجتماعی. سیاست اگر به منازعه‌های فرسایشی، حذف، انحصارطلبی و تصمیم‌گیری پشت درهای بسته تقلیل یابد، راه

را بر هر گونه سرمایه‌گذاری حقیقی خواهد بست؛ اما سیاستی که بر گفت‌وگوی اجتماعی، شفافیت و عقلانیت استوار باشد، می‌تواند زمینه ظهور یک الگوی توسعه بومی و پایدار را فراهم کند.

از این منظر، شعار سرمایه‌گذاری برای تولید، حامل نوعی بازخوانی از قرارداد اجتماعی نیز هست؛ قراردادی نانوشته میان دولت و ملت. در این قرارداد، مردم سرمایه و نیروی خود را در اختیار جامعه می‌گذارند و در مقابل، انتظار دارند که نظام حاکم از حقوق‌شان دفاع کند، فرصت‌های برابر ایجاد کرده و زمینه شکوفایی توانمندی‌ها را فراهم آورد. تحقق این قرارداد، نیازمند بازسازی بنیان‌های نهادی کشور، از اصلاح نظام بانکی گرفته تا مقابله با فساد، از تغییر نگرش به بخش خصوصی تا حمایت واقعی از نوآوری و خلاقیت است.

از جنبه‌ای دیگر، نباید فراموش کرد که جهان پیرامون نیز در حال تغییر است و ما با نوعی رقابت جهانی برای جذب سرمایه و تولید روبه‌رو هستیم. در چنین وضعیتی، انزوای اقتصادی، بروکراسی ناکارآمد و انفعال در برابر تحولات جهانی، بزرگ‌ترین موانع سرمایه‌گذاری و تولید به شمار می‌روند. پس در کنار نگاه درون‌زا، باید ظرفیت تعامل هوشمندانه با جهان را نیز در نظر گرفت. این تعامل نه نشانه ضعف، بلکه لازمه حضور مؤثر در زنجیره‌های ارزش جهانی است. بدون مشارکت فعال در اقتصاد بین‌المللی، نمی‌توان به فناوری، بازار و سرمایه دست یافت.

♦ جان کلام

در نهایت، سرمایه‌گذاری برای تولید نه تنها ضرورتی اقتصادی، بلکه ضرورتی اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است. این شعار، راهبردی برای عبور از بحران‌های انباشته و گام نهادن در مسیر توسعه‌ای فراگیر و عدالت‌محور است. اما این مسیر، نیازمند اراده‌ای ملی، اجماع نخبگانی، مشارکت مردمی و ساختاری پویاست که در آن همه احساس کنند بخشی از فرآیند تصمیم‌سازی و بهره‌مندی هستند. تنها در چنین بستری است که سرمایه‌گذاری برای تولید، به مولد رفاه، اعتماد و همبستگی بدل خواهد شد.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی - ۵۱

مصلحت‌گرایی مساوی عمل‌گرایی

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی از موضوعات مهمی است که در تبیین رفتار سیاسی جامعه ایران و نظام جمهوری اسلامی نقش محوری دارد. در نگاه اول ممکن است تصور شود که «مصلحت» به منزله یک مفهوم عمل‌گرایانه با روحیه انقلابی که مبتنی بر آرمان‌خواهی، مقاومت و مرزبندی با جریان‌های مصلحت‌گرایانه کلاسیک است، در تعارض قرار دارد؛ اما واقعیت این است که مصلحت در منظومه فکری انقلاب اسلامی نه در برابر آرمان‌گرایی، بلکه در کنار آن معنا پیدا می‌کند. از این منظر، مصلحت نه عقب‌نشینی از اصول، بلکه عقلانیتی است که تداوم مسیر انقلابی را تضمین می‌کند. تفکر انقلابی متکی بر مجموعه‌ای از اصول چون عدالت‌خواهی، استقلال، استکبارستیزی و مردم‌سالاری دینی است. در این میان، مردم‌سالاری دینی یکی از ستون‌های اصلی نظام جمهوری اسلامی است که در آن مشارکت مردم در تعیین سرنوشت خود، در چارچوب ارزش‌های دینی تعریف می‌شود. این مدل حکمرانی، برخلاف دموکراسی‌های صرفاً لیبرال، مرزهای ارزشی دارد و مردم در آن نقش اساسی ایفا می‌کنند. اما این نقش با هدایت‌های شرعی، اخلاقی و مصلحتی توازن می‌یابد. مصلحت در این چارچوب، به منزله یکی از ابزارهای اجتهادی در فقه سیاسی، جایگاهی ویژه دارد. نگاه فقہان و رهبران انقلاب به مصلحت، ناظر بر تأمین مصالح عمومی، حفظ نظام و صیانت از بنیان‌های دینی و اخلاقی جامعه است. به عبارت دیگر، مصلحت به معنای اولویت دادن به آنچه استمرار حیات جامعه و نظام را تضمین می‌کند، حتی اگر به‌طور مقطعی برخی آرمان‌ها به تعویق افتد یا تاکتیک‌ها تغییر کند.

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۱۲۹

شعارهای تفرقه‌افکن

چرا بسیاری از فرهنگ‌های دیگر در همان دوره کاملاً مستحیل شدند، اما ایرانیان ضمن پذیرش اسلام، زبان، ادب، فلسفه و هویت ملی خود را حفظ کردند؟ چرا بزرگ‌ترین مفسران، محدثان، متکلمان و شاعران اسلامی از دل همین سرزمین برخاستند؟ از فردوسی که با شاهنامه، زبان فارسی را زنده کرد، تا سهروردی، ملاصدرا، خواجه نصیر و علامه طباطبایی، همگی پیوندی عمیق با اسلام و تشیع دارند. مثالی دیگر از تحریف در جنگ روایت‌ها، تلاش برای القای تضاد میان ایرانیت و اسلامیت است؛ گویی که یک ایرانی واقعی نمی‌تواند مسلمان واقعی باشد. این دوگانگی جعلی، درست نقطه مقابل واقعیت تاریخی ماست. امام خمینی (ره)، یکی از نمادهای برجسته پیوند دین و هویت ملی بود. رزمندگان دفاع مقدس، با الهام از فرهنگ عاشورا و در عین حال با غیرت ایرانی، از کشور دفاع کردند. در اغتشاشات سال‌های اخیر نیز شاهد بودیم چگونه همین شعارهای قوم‌گرایانه و ضداسلامی، از بیرون دیکته و در داخل بازنشر شد تا مردم را نسبت به هویت خود دچار تردید کند. از سوی دیگر، نقش رسانه‌های فارسی‌زبان معاند نیز در گسترش این شعارها انکارشدنی نیست. آنها با برجسته‌سازی اختلافات نژادی، تحقیر باورهای دینی مردم و روایت‌سازی‌های جعلی، می‌کوشند هویت ملی را از هویت دینی جدا کنند؛ اما جهاد تبیین، یعنی روایت‌سازی از درون، از دل تاریخ، از تجربه‌های مشترک و زیسته ملت. یعنی نشان دادن اینکه مسلمان ایرانی، نه در تعارض، که در تعامل با هویت خویش زندگی کرده است.

۱۱ خرد

شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

صداقت

سیاست نامه

سیدمحمدباقر صدر- ۳۸

فقه نظام‌ساز

با توجه به یادداشت‌های پیشین، «شهید صدر» تلاش کرد نظریه‌ای جامع برای نظام‌سازی اسلامی بر پایه مبانی دینی ارائه دهد. وی در آثار خود، به‌ویژه در کتاب‌هایی، چون «اقتصادنا» و «الاسلام یقود الحیة»، چارچوبی برای ساختارهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بر پایه فقه و کلام اسلامی ترسیم کرد. از منظر او، آینده نظام‌سازی اسلامی نه تنها ممکن، بلکه ضروری است؛ زیرا تنها از مسیر آن می‌توان عدالت، آزادی و کرامت انسانی را به‌شکل حقیقی محقق کرد.

شهید صدر بر این باور بود که اسلام توانایی ذاتی برای ارائه نظام‌های اجتماعی و سیاسی دارد. او ضمن نقد نظام‌های سرمایه‌داری و مارکسیستی، تلاش کرد نشان دهد که اسلام می‌تواند راه سومی باشد که هم عدالت اجتماعی را تأمین کند و هم به کرامت و آزادی انسان احترام بگذارد. نظام‌سازی در اندیشه او به معنای ترجمه ارزش‌های اسلامی به ساختارهای عملی و اجرایی است که در آن اصولی چون شورا، عدالت، ولایت فقیه و مشارکت مردم جایگاه بنیادین دارند.

یکی از مهم‌ترین نوآوری‌های شهید صدر، طرح نظریه «خلافه الانسان و شهادة الانبیاء» است. بر اساس این نظریه، انسان خلیفه خداوند بر زمین است و نقش پیامبران، هدایت و شهادت بر اعمال انسان‌هاست. از دل این نگاه، نوعی نظام سیاسی برمی‌آید که در آن، انسان‌ها مسئولانه در سرنوشت خود مشارکت دارند، ولسی در عین حال هدایت الهی از طریق مرجعیت دینی استمرار دارد. در این چارچوب، ولایت فقیه نه صرفاً یک نهاد قدرت، بلکه ضامن جهت‌گیری الهی نظام سیاسی است.

شهید صدر آینده نظام‌سازی را در پیوند با رشد فقه پویا می‌دید. او فقه را منبعی برای تولید نظریه‌های اجتماعی می‌دانست، نه صرفاً ابزاری برای صدور احکام فردی. به همین دلیل، تأکید داشت که حوزه‌های علمیه باید از حالت انفعالی خارج شده و نقش فعالی در تولید دانش حکمرانی ایفا کنند. او باور می‌توان فقه نظام‌ساز را گسترش داد و به مسائل نوین پاسخ گفت.

در نگاه شهید صدر، آینده نظام‌سازی اسلامی نیازمند سه عنصر اساسی است: نظریه‌پردازی دینی دقیق، نهادسازی هوشمندانه، و پیوند وثیق با مردم. او تأکید می‌کرد که بدون مشارکت واقعی مردم، هیچ نظام دینی پایدار نخواهد ماند. بنابراین، تحقق آینده مطلوب از منظر او در گرو تعادلی میان مرجعیت دینی، عقلانیت سیاسی و خواست عمومی است.

در کل می‌توان گفت، نظام‌سازی از منظر شهید صدر حرکتی مستمر و پویاست که نیازمند اجتهاد روزآمد، بازخوانی سنت و توجه به تحولات عصر است. از طرفی هم با توجه به مبانی و روش اجتهاد، می‌توان از دین و دانش‌های برآمده از آن، به‌ویژه فقه، انتظار داشت تا برای ساخت نظام سیاسی، دارای نقش باشد که از آن به «فقه نظام‌ساز» تعبیر می‌شود. این نگره، در کنار شرح، عقل را نیز می‌پذیرد. با این توانش، فقه می‌تواند بار تدبیر امور جامعه و عرصه‌های فردی و اجتماعی، نظام‌سازی و نظام‌پردازی را بر عهده گیرد و به سوی جامعه خوب راهبری کند.

هوش صفر و یکی

مصنوعی می‌تواند تصاویر پزشکی را بررسی کند و نشانه‌های بیماری‌ها را تشخیص دهد.

- در صنعت: با استفاده از هوش مصنوعی، ماشین‌ها می‌توانند پیش‌بینی کنند که چه زمانی تجهیزات به تعمیر نیاز دارند، که این امر موجب کاهش هزینه‌های نگهداری و تعمیر می‌شود.

- بازاریابی: سیستم‌های هوش مصنوعی می‌توانند رفتار مشتریان را تحلیل کرده و پیشنهادهای شخصی‌سازی شده‌ای را ارائه دهند، مانند پیشنهاد محصولات بر اساس خریدهای گذشته.

چالش‌ها و نگرانی‌های اخلاقی

اگرچه هوش مصنوعی مزایای بسیاری دارد، اما چالش‌های اخلاقی فراوانی نیز به همراه دارد. یکی از نگرانی‌ها جایگزینی نیروی کار انسانی با ربات‌هاست که ممکن است موجب بیکاری و بحران‌های اجتماعی شود. همچنین، مسائل مربوط به حریم خصوصی و امنیت اطلاعات افراد نیز از دیگر دغدغه‌های استفاده از هوش مصنوعی است.

نتیجه‌گیری

هوش مصنوعی امروز در حال تغییر و تحول بسیاری از جنبه‌های زندگی ماست. از دستیارهای صوتی گرفته تا سیستم‌های خودران، این فناوری در حال ارتقای کارایی، دقت و راحتی در زندگی روزمره است؛ اما با این حال، لازم است با توجه به چالش‌ها و نگرانی‌های اخلاقی، استفاده از آن به‌طور مسئولانه صورت گیرد.

در مقاله‌های بعدی، کاربردهای هوش مصنوعی را در صنایع گوناگون و چالش‌های پیش روی آن بررسی خواهیم کرد. با ما همراه باشید!

می‌کند در شرایط مختلف تصمیم‌گیری کند. برای نمونه، یک سیستم هوش مصنوعی در زمینه پیش‌بینی وضعیت آب‌وهوا، با تحلیل داده‌های سال‌های گذشته و شرایط جوی، می‌تواند پیش‌بینی دقیقی از وضعیت جوی در روزهای آینده انجام دهد.

چرا هوش مصنوعی در زندگی ما مهم است؟

امروز، هوش مصنوعی در بسیاری از زمینه‌ها وارد شده و کاربردهای فراوانی پیدا کرده است: - در زندگی روزمره: دستیارهای صوتی، مانند Siri و Google Assistant از هوش مصنوعی برای پردازش دستورات صوتی و ارائه پاسخ‌ها استفاده می‌کنند. این سیستم‌ها با یادگیری از تعاملات قبلی، تجربه بهتری برای کاربران فراهم می‌کنند.

- در پزشکی: هوش مصنوعی در تشخیص بیماری‌ها و پیش‌بینی وضعیت سلامت افراد کاربرد فراوانی دارد. برای نمونه، الگوریتم‌های هوش

از شبکه‌های عصبی مصنوعی، داده‌ها را به صورت پیچیده‌تری پردازش کنند. این روش معمولاً در زمینه‌هایی مانند پردازش تصویر، شناسایی صدا، و حتی بازی‌های رایانه‌ای کاربرد دارد. برای نمونه، ماشین‌های خودران از یادگیری عمیق برای شناسایی موانع و مسیرهای مناسب در جاده‌ها استفاده می‌کنند.

۳- یادگیری تقویتی (Reinforcement Learning):

در این الگوریتم، ماشین از طریق آزمون و خطا یاد می‌گیرد. برای نمونه، یک ربات در ابتدا ممکن است به طور تصادفی حرکت کند، اما با دریافت بازخورد و تحلیل نتایج، بهترین مسیر را برای انجام وظایف خود پیدا می‌کند. این روش در بازی‌های رایانه‌ای و رباتیک کاربرد دارد.

چطور این الگوریتم‌ها تصمیم می‌گیرند؟

الگوریتم‌های هوش مصنوعی با استفاده از داده‌های گذشته، مدل‌هایی ایجاد می‌کنند که به آنها کمک

پوریا یاسینی

کارشناس رسانه

هوش مصنوعی چیست؟

هوش مصنوعی به ماشین‌ها و سیستم‌هایی گفته می‌شود که قادر به انجام وظایفی هستند که معمولاً به هوش انسانی نیاز دارند. این وظایف شامل یادگیری از تجربه‌ها، حل مسائل پیچیده، درک زبان طبیعی و حتی تصمیم‌گیری در شرایط مختلف می‌شوند. هدف اصلی هوش مصنوعی این است که ماشین‌ها را قادر سازد تا مانند انسان‌ها فکر کنند و به طور خودکار از داده‌ها یاد بگیرند.

الگوریتم‌های هوش مصنوعی: پایه و اساس عملکرد

الگوریتم‌ها در واقع دستورالعمل‌هایی هستند که به ماشین‌ها می‌گویند چگونه باید داده‌ها را پردازش کنند و تصمیم بگیرند. در هوش مصنوعی، این الگوریتم‌ها به ماشین‌ها کمک می‌کنند تا از داده‌های موجود یاد بگیرند و بهترین تصمیم‌ها را اتخاذ کنند. برخی از الگوریتم‌های اصلی هوش مصنوعی عبارتند از:

۱- یادگیری ماشین (Machine Learning):

این یکی از محبوب‌ترین و پرکاربردترین شاخه‌های هوش مصنوعی است. در این روش، ماشین‌ها به‌جای برنامه‌ریزی مستقیم برای انجام یک کار خاص، از داده‌های موجود یاد می‌گیرند. برای نمونه، سیستم‌های تشخیص چهره در گوشی‌های هوشمند با استفاده از یادگیری ماشین می‌توانند چهره شما را شناسایی کنند.

۲- یادگیری عمیق (Deep Learning):

این تکنیک به الگوریتم‌ها اجازه می‌دهد با استفاده

رضا پورحسین، استاد دانشگاه: از بلندگویی مسجیدی در غزه صدای کمک می‌آید، نه از انسان‌ها، که از خدا. او غریبانه می‌گوید از همه قطع امید کرده‌ایم، فقط تویی که به داد ما می‌رسی!

سیدمحسن دهنوی، سخنگوی مجمع

تشخیص مصلحت نظام: در صنایعی مانند فولاد، سیمان، پتروشیمی، شیشه و کاشی، بهای انرژی و مواد اولیه، بخش عمده‌ای از هزینه تمام‌شده را تشکیل می‌دهد. تغییر ناگهانی در تعرفه برق، گاز یا قیمت خوراک پتروشیمی، تمامی محاسبات سرمایه‌گذار را بر هم می‌زند. تجربه نشان داده است هرگونه تصمیم شتابزده دولت در تعیین یا افزایش تعرفه انرژی، می‌تواند ظرفیت برخی صنایع را به حاشیه براند.

سیدعباس موسوی، فعال رسانه: رئیس‌جمهور

پزشکیان با اغتمام از فرصت همزمانی تعطیلات عید سعید فطر و بخش دوم تعطیلات نوروزی با سران حدود ۲۰ کشور همسایه و مسلمان از خلیج فارس و قفقاز تا شرق آسیا و آفریقا تلفنی تبادل نظر و رایزنی کرد. برخی تماس‌ها نقطه عطف بود.

ناصر کتعمانی، سخنگوی وزارت امور خارجه:

در حالی که اروپا از جمله انگلیس و آلمان به همراه آمریکا شریک نسل‌کشی در فلسطین است، برخی کشورهای غربی از جمله آلمان و انگلیس بانی قطعنامه‌ای ضدایرانی در شورای حقوق بشر سازمان ملل علیه ایران شده و با فریبکاری آن را به تصویب می‌رسانند! بی‌شرمی و وقاحت آنان حد و مرز ندارد!

حسن عابدینی، فعال رسانه: رئیس‌جمهور

ترامپ با عقب‌نشینی از موضعش در قبال مردم یمن، گفته است اگر حوثی‌ها به کشتی‌های آمریکایی شلیک نکنند، حمله به آنان متوقف می‌شود. این موضوع هم مانند دیگر ادعاهایش در قبال کانادا، مکزیک، گرینلند، آزادی اسپران نزد حماس و... پوچ از آب در آمد. هزینه مقاومت کمتر از سازش است.

ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی:

در جنگ اراده‌ها هستیم و هارت و پورت آمریکایی‌ها و دیگران بیش از آنکه واقعیت میدانی و عملیاتی داشته باشند، برای خالی کردن دل ملت ما و تغییر محاسبات راهبردی نظام اسلامی است. آن‌که در این معرکه کم نباورد، پیروز است. ایستاده‌ایم.

کاظم غریب‌آبادی، معاون حقوقی و بین‌المللی

وزارت امور خارجه: در دیدار سفیر روسیه، آخرین وضعیت موضوع هسته‌ای و رفع تحریم‌ها و چشم‌انداز مذاکرات بحث و بررسی شد. دوتامه وزارت امور خارجه روسیه برای شرکت در نشست معاونان وزرای امور خارجه گروه دوستان منشور ملل متحد (بیش از بیست کشور) را که قرار است در هفته آخر فروردین ماه در مسکو برگزار شود، دریافت کردم. حضور در این نشست و تقویت این گروه، جزء برنامه‌های قطعی ماست.

مهدی محمدی، مشاور رئیس مجلس در امور

راهبردی: چالش ترامپ در مقابل ایران این است: برای معتبرسازی تهدید تا کجا باید جلورفت که کل پروژه بی‌اعتبار نشود؟

سیدمحمد حسینی، فعال فرهنگی: ادبیات

ترامپ؛ اگر... به حرف ما گوش ندهد، اتفاقات بدی برایش رخ می‌دهد! نقطه چین یعنی ایران، روسیه، چین، کانادا، اوکراین، دانمارک، اروپا، پاناما، مکزیک... ولی با گوش ندادن به حرف ترامپ و پاسخ سران کشورها، تاکنون اتفاق چندانی رخ نداده و معلوم شده است این تهدیدها، ترغیبی بیش نیست!

تهدیدهای ترامپ و چهره منفور او در فضای مجازی

۲۰۲۱، که به‌واسطه تحریکات ترامپ و پیروانش صورت گرفت، فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی تصمیم به مسدود کردن حساب‌های او گرفتند. این اقدام نه تنها پیامدهای جدی برای ترامپ داشت، بلکه سبب شد تا او به فکر ایجاد یک شبکه اجتماعی جدید با نام «Truth Social» باشد، اما تلاش‌های او برای بازیابی جایگاه دیجیتال خود همچنان با چالش‌های فراوانی مواجه است.

در مجموع، ترامپ با حضور پررنگ خود در فضای مجازی به یک چهره جهانی تبدیل شد، اما رفتارهای تهدیدآمیز و جنجالی او موجب شد که در میان بسیاری از مردم جهان به‌ویژه در خارج از آمریکا، به منزله یک چهره منفور شناخته شود.

تبلیغات سیاسی و ابراز نظرهای شخصی خود استفاده می‌کرد. با این حال، این حضور پررنگ در فضای مجازی برای ترامپ هزینه‌های زیادی به همراه داشت.

در حالی که بسیاری از حامیان ترامپ در فضای مجازی از او حمایت می‌کردند، اما در سطح جهانی و در میان بسیاری از مخالفان، ترامپ به منزله یک چهره منفور شناخته می‌شد. رفتارهای تند و تهدیدآمیز او سبب شد تا نه تنها در داخل آمریکا، بلکه در خارج از آن نیز چهره‌های منفی از او شکل بگیرد. توییت‌ها و اظهارات تند او در زمینه مسائل گوناگون، مانند مهاجرت، بحران‌های جهانی و روابط بین‌المللی، موجب تنش‌هایی با کشورهای مختلف شد و تصویر او را به‌عنوان یک رهبر بی‌ثبات و تهدیدکننده ترسیم کرد.

پس از حمله به کنگره آمریکا در ژانویه

تهدیدآمیز و پر تنش بود.

یکی از ویژگی‌های برجسته ترامپ در دوران ریاست‌جمهوری‌اش، تهدیداتش علیه مخالفان سیاسی و حتی کشورهای دیگر بود. او به‌طور مداوم از فضای مجازی برای انتقاد از دیگر سیاستمداران، رسانه‌ها و حتی شهروندان استفاده می‌کرد. تهدید به اعمال تحریم‌ها علیه کشورها، حمله به دشمنان سیاسی و حتی اشاره به خشونت برای حفظ قدرت، از جمله رفتارهای جنجالی بود که ترامپ در فضای رسانه‌ای به‌خصوص فضای مجازی مطرح می‌کرد.

در عین حال، تمایل ترامپ به حضور پررنگ در رسانه‌ها و استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای اعلام مواضعش، سبب شد او به یکی از فعال‌ترین چهره‌های سیاسی در دنیای دیجیتال تبدیل شود. او به‌ویژه از توییت برای

سید مصطفی قاضی

کارشناس فناوری

«دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا، از همان روزهای نخستین ریاست‌جمهوری خود، در فضای عمومی و رسانه‌ای با اظهار نظرهای جنجالی و تهدیدهای فراوان، حضور پررنگی پیدا کرد. او به‌طور مداوم از توییت و سایر شبکه‌های اجتماعی برای انتقال پیام‌های خود استفاده می‌کرد و سعی داشت با لحنی تند و قاطع، مواضع سیاسی‌اش را به گوش جهانیان برساند. این روش ارتباطی به‌طور مستقیم و بی‌واسطه از سوی ترامپ با مردم به‌ویژه حامیانش طراحی شد، اما در عین حال، پیام‌های او برای بسیاری از منتقدانش

خبر خوب

شهر موشکی جدید

سپاه پاسداران از شهر جدید خود رونمایی کرد

نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در اقدامی بزرگ، از جدیدترین شهر موشکی زیرزمینی خود رونمایی کرد. این شهر موشکی که به منزله یک مرکز استراتژیک و پیشرفته شناخته می‌شود، میزبان موشک‌های بالستیک مدرن و قدرتمندی همچون «خبرشکن»

«عماد» و «سجیل» است. به گفته فرماندهان سپاه، این مجموعه نه تنها قدرت دفاعی کشور را ارتقا داده؛ بلکه ایران را در زمینه موشکی به یک بازیگر جهانی تبدیل کرده است.

پژواک

کلاهبرداری با هوش مصنوعی

مراقب از دست رفتن اطلاعات باش!

حملات فیشینگ مبتنی بر هوش مصنوعی، در سال گذشته میلادی به طور چشمگیری افزایش یافته‌اند و انتظار می‌رود این روند در سال ۲۰۲۵ نیز ادامه یابد. طبق گزارش جدیدی از شرکت Menlo Security، حملات فیشینگ مبتنی بر مرورگر در سال گذشته با افزایش ۱۴۰ درصدی و

حملات فیشینگ ساعت صفر (حملاتی که سیستم‌های امنیتی قادر به شناسایی آنها نیستند) با افزایش ۱۳۰ درصدی روبه‌رو بوده‌اند. این رشد تصاعدی به‌عوامل گوناگونی از جمله استفاده روزافزون از هوش مصنوعی مولد نسبت داده می‌شود.

نرم افزار

پذیرش ۲۴

مشاوره پزشکی برخط بگیر

اپ ایرانی «پذیرش ۲۴» برنامه حرفه‌ای در زمینه مشاوره پزشکی برخط و دریافت نوبت است که دسترسی به هزاران پزشک از صدها بیمارستان، کلینیک و مطب در سراسر ایران را برای کاربران اینترنت فراهم می‌کند. دو ویژگی برجسته این برنامه ایرانی سهولت انجام رزرو و رایگان بودن قابلیت‌های آن است. در برنامه کاربردی پذیرش ۲۴ تنها با چند کلیک به تقویم کاری پزشک متخصص مورد نظر خود دسترسی یافته و در کوتاه‌ترین زمان ممکن نوبت را برای خود یا اطرافیان رزرو می‌کنید.

از دنوازی محفل تا خودنمایی پایتخت

گروه فرهنگ

صبح صادق

جدید مانند واقعیت افزوده (AR)، پخش آنلاین و تعامل دیجیتال با مخاطبان، نسبتاً کم توجه بودند. در حالی که استفاده از چنین ابزارهایی می‌تواند تجربه تماشای تلویزیون را برای مخاطبان جذاب‌تر کند.

نگاهی به پایتخت و سایر سریال‌ها

اما مانند هر مناسبت دیگری، سریال‌ها و مجموعه‌های نمایشی در صدر ارزیابی عملکرد صداوسیما قرار دارند. در این رقابت، «پایتخت ۷» و «ذهن زیبا» توانستند از سایر رقبای سبقت بگیرند. سریال پایتخت با داستان آشنا و شخصیت‌های محبوب، همیشه مخاطب‌پسند بوده و این فصل نیز از این قاعده مستثنی نبود و رکورد تماشای برنامه‌های تلویزیونی را شکست. پایتخت تا قسمت‌های میانی، روایتی با فضا و حال و هوای خانوادگی دارد و به روابط خویشاوندی و نهاد خانواده جلا می‌دهد. همچنین، پایتخت ۷ به برخی موضوعات روز جامعه، نظیر نخبگان و دانشگاهیان، طب سنتی اینستاگرامی و موضوعات امنیتی توجه کرده است. بعد از مشکلات پایتخت ۶ در حوزه محتوا و افتادن در ورطه طنز سخیف، پایتخت ۷ از این نظر به مسیر قبلی برگشته و از طنز سخیف فاصله گرفته و موقعیت‌های کمدی این سریال، سالم و پاکیزه است. با وجود این، پایتخت ۷ فاقد نوآوری و خلاقیت است و بر مدار همان سوژه‌های قبلی قرار دارد. این در حالی است که اگر یادتان باشد، پایتخت در هر فصل، حاکی از سوژه‌ها و ماجراهای تازه‌ای بود، اما در فصل هفتم این مجموعه، همه موضوعات تکراری هستند؛ از دعوای زن و شوهری نقی و هم‌گرفته تا ماجرای رحمت و فهیمه و ازدواج بی‌دوام ارسطو و...

فیلمنامه این فصل پایتخت، ضعیف و فاقد انسجام است. تا قسمت هفتم، هیچ داستانی در کار نیست و تنها چند موقعیت نمایشی کنار هم قرار گرفته‌اند. اتفاقات در این قسمت‌ها نسبت دراماتیک و تکمیل‌کننده ندارند و اغلب نجسب و بدون بار طنزآمیز هستند. برای نمونه ماجرای حمله گراز به نقی، در ادامه فراموش می‌شود و اصلاً معلوم نیست که چرا این ماجرا طراحی شده است و چه مفهوم و کارکردی دارد! همچنین افت نقش آفرینی، از مسائل مشهود در پایتخت ۷ است؛ یعنی سطح کار بازیگران این سریال در مقایسه با فصل‌های قبلی پایین آمده و از پویایی و جذابیت گذشته آنها کاسته شده است. البته هنوز حدود نیمی از قسمت‌های پایتخت ۷ باقی مانده و باید برای ارزیابی کامل و دقیق‌تر، منتظر تکمیل این مسیر شد؛ اما آنچه نوبدبخش است، گرایش عموم مردم و انبوهی از مخاطبان به تماشای پایتخت ۷ است که نشان می‌دهد قهر مردم با صداوسیما واقعیت ندارد و توجه به ذائقه و علاقه عامه حتی با حداقل قوت ساختاری، خیلی از مردم را پای کار رسانه ملی می‌آورد.

«ذهن زیبا» دیگر سریال مهم تلویزیون در ماه رمضان و نوروز ۱۴۰۴ بود. این سریال به کارگردانی

«محمدرضا خردمندان»، روایتی از زندگی «دکتر حسین بهاروند» یکی از دانشمندان سلول‌های بنیادی است. سریالی که چالش‌های یک فرد در طبقه فرودست جامعه در راه تبدیل شدن به یک نخبه علمی را نمایش می‌دهد. ذهن زیبا شروعی گرم و دلپذیر داشت و تنوع موقعیت‌ها و اتفاقات، داستان این سریال را شیرین کرده بود؛ اما قسمت‌های آخر آن، کند و آرام و حجم فراز و نشیب‌های دراماتیکش کاهش یافت.

سریال‌های «مرهم»، «بدل»، «قول مردونه» و... هم از سطح متوسطی برخوردار هستند، اما طراحی داستان و روایت در آنها چندان قوی نیست و در نتیجه، ناکام ماندند.

محفل و زندگی پس از زندگی تحول در برنامه‌های مناسبتی

در ماه رمضان امسال، دو برنامه «محفل» و «زندگی پس از زندگی» که از تلویزیون پخش شدند، توجه بسیاری را جلب کردند. این دو برنامه با محتوای غنی، ساختار جذاب و مخاطب‌پسند، تحول بزرگی را در قالب برنامه‌های مناسبتی و مذهبی صداوسیما رقم زدند.

«محفل» به عنوان یک برنامه ویژه رمضان با هدف ارائه مضامین دینی، فرهنگی و اجتماعی طراحی شده است. یکی از ویژگی‌های برجسته این برنامه، استفاده از زبان ساده و قابل فهم است که آن را به یک انتخاب مناسب برای طیف‌های گوناگون تبدیل کرده است. در این برنامه، از کارشناسان دینی، هنرمندان و فعالان فرهنگی بهره گرفته می‌شود که از زاویه‌های گوناگون به موضوعات دینی و معنوی توجه دارند. همچنین، انتخاب مقوله‌هایی مانند هنر تلاوت، اخلاق اسلامی، زندگی پیامبر اسلام (ص) و مسائل روز دینی به شکل تعاملی و جذاب، سبب شده است برنامه نه تنها اطلاعات مفیدی را در اختیار مخاطب قرار دهد، بلکه در راستای تقویت باورهای مذهبی و اخلاقی نیز اثرگذار باشد.

یکی دیگر از ویژگی‌های برجسته برنامه محفل، استفاده از فناوری‌های جدید در تولید آن است. این برنامه به شکلی پویا و متنوع تولید شده و شامل بخش‌های گوناگونی، نظیر گفت‌وگوهای عمیق، گزارش‌های میدانی، نمایش‌های کوتاه و... است که فضای برنامه را زنده و سرگرم‌کننده نگه می‌دارد. این رویکرد سبب می‌شود تا محفل نه تنها یک برنامه دینی، بلکه یک تجربه چندحسی و جذاب برای مخاطب به شمار آید.

برنامه «زندگی پس از زندگی» هم که دیگر برنامه موفق مناسبتی صداوسیما در سال‌های اخیر به شمار می‌آید که با محوریت مسائل زندگی پس از مرگ، آخرت، و موضوعات فلسفی و دینی پیرامون آن، در قالب گفت‌وگو محور طراحی شده است. این برنامه به طور خاص در تلاش است پاسخ‌های علمی و دینی به پرسش‌های عمیق مخاطبان درباره مرگ، قیامت و زندگی پس از آن ارائه دهد.

بر خلاف بسیاری از برنامه‌های مشابه که ممکن است به صورت خشک و بدون جذابیت به مباحث دینی بپردازند، زندگی پس از زندگی با نگاهی نوین و جذاب به این مسائل توجه داشته است. استفاده از تجربه‌گران مرگ موقت توانسته است مخاطبان را با مباحث پیچیده زندگی پس از مرگ به گونه‌ای درگیر کند که نه تنها به فکر فرو روند، بلکه انگیزه‌ای برای تغییر نگاه خود به زندگی و مرگ پیدا کنند.

با توجه به اینکه برنامه‌های مذهبی و مناسبتی معمولاً با ساختاری سنتی و به دور از جذابیت‌های بصری و هنری تهیه می‌شدند، این دو برنامه تحول بزرگی در تولیدات تلویزیونی صداوسیما به شمار می‌روند. ترکیب محتوای غنی دینی با ساختارهای جذاب بصری و رویکردهای نوآورانه در ارائه اطلاعات، موجب شده است این برنامه‌ها نه تنها برای مخاطبان مذهبی جذاب باشند، بلکه طیف گسترده‌ای از مخاطبان با سلیق‌های مختلف را جذب کنند.

جمع‌بندی

در مجموع، برنامه‌های تلویزیون ایران در نوروز ۱۴۰۴ توانسته‌اند پاسخگوی بخش زیادی از نیازهای مخاطبان باشند. تنوع برنامه‌ها، جذابیت سریال‌ها و ویژه‌برنامه‌های فرهنگی، از نقاط قوت این ایام تلویزیونی بود؛ اما در عین حال، برخی ضعف‌ها مانند تکرار فرمول‌های ثابت، استفاده نکردن از فناوری‌های نوین و کمبود برنامه‌های تخصصی، در تحلیل کلی این برنامه‌ها دیده می‌شود. در آینده، تلویزیون ایران می‌تواند با توجه به تحولات سریع رسانه‌ای و نیازهای روز جامعه، این نقاط ضعف را بهبود ببخشد و برنامه‌هایی جذاب‌تر و متنوع‌تری برای مخاطبان خود تولید کند.

فرهنگ

شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

صداقت

یادداشت

شهید آوینی و آسیب‌شناسی سینمای ایران

آرش فهیم

دبیر گروه فرهنگ

«سینما» به منزله یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین رسانه‌های جهانی، در هر فرهنگ و جامعه‌ای نقش اساسی ایفا می‌کند. در ایران، سینما از ابتدای شکل‌گیری با چالش‌های بسیاری روبه‌رو بوده است، از جمله بحران هویت فرهنگی و تلاش برای رسیدن به هویتی مستقل و متناسب با ارزش‌های اسلامی و انقلابی. یکی از مهم‌ترین اندیشمندانی که در این راستا تأثیرگذار بوده، «شهید سیدمرتضی آوینی» است. او در آثارش بارها بر اهمیت ایجاد سینمایی بومی، متعهد و مستقل تأکید کرده و سینما را ابزاری برای تحول فرهنگی جامعه می‌دانست.

شهید آوینی سینما را نه فقط یک هنر تکنولوژیک، بلکه ابزاری برای رسیدن به هویت فرهنگی و دینی ایران می‌دید. در یکی از مهم‌ترین آثارش، مجموعه «آینه جادو»، آوینی سینما را آینه‌ای جادویی معرفی می‌کند که می‌تواند در انعکاس هویت فرهنگی و تاریخی یک ملت نقش داشته باشد. او بر این باور بود که سینما باید در خدمت ارزش‌های اسلامی قرار گیرد و به دنبال خلق هویت سینمایی ایرانی-اسلامی باشد. آوینی معتقد بود سینما باید به فطرت الهی و هویت واقعی انسان بازگردد و در برابر تقلید از غرب، سینمایی مستقل و منطبق با نیازهای معنوی و فرهنگی جامعه ایران ایجاد کند. یکی از مهم‌ترین نقدهایی که آوینی به سینمای ایران وارد می‌کرد، بحران هویت در سینمای کشور بود. او بر این نکته تأکید می‌کرد که سینمای ایران به دلیل پیروی از الگوهای غربی، از هویت واقعی خود دور شده است. از نظر آوینی، سینما باید با مردم و غایات فرهنگی آنان همسو باشد و نه تنها مناسبات و رنج‌های بشری را بازتاب دهد، بلکه باید در جهت رهایی از ضعف‌ها و نقص‌ها و رسیدن به استقلال فکری و معنوی گام بردارد. سینمای ایران، به اعتقاد آوینی، باید به دنبال جست‌وجوی هویتی جدید و مستقل باشد که با تاریخ، فرهنگ و دین اسلام همخوانی داشته باشد. شهید آوینی همچنین بر این نکته تأکید داشت که سینمای ایران نباید تحت تأثیر جشنواره‌های بین‌المللی غربی قرار گیرد. او بر این باور بود که جشنواره‌های خارجی بیشتر به تکنیک و محتواهای سازگار با فرهنگ غربی توجه دارند و نه به عمق فرهنگی و انسانی که سینمای ایران باید نمایانگر آن باشد.

آوینی از هنرمندان سینما خواست که به جای تقلید از سینمای غرب، سینمایی را خلق کنند که نشان‌دهنده هویت و ارزش‌های انقلاب اسلامی باشد. او همچنین در نقد روشنفکران و افرادی که در فضای فرهنگی ایران به سمت غرب‌زدگی تمایل داشتند، هشدار می‌داد. آوینی معتقد بود این گروه‌ها به جای آنکه به فهم عمیق و نیازهای تاریخی و فرهنگی انقلاب اسلامی دست بزنند، در تلاش برای به چالش کشیدن آن بودند. این مسئله از نظر آوینی مانعی بزرگ در برابر پیشرفت سینمای ایران بود. نقدهای آوینی به سینما و فرهنگ کشور به نوعی فراخوانی برای بازگشت به خویشتن بود. او می‌خواست که سینما به منزله یک رسانه قدرتمند، به واقعیت‌های اجتماعی و فرهنگی مردم ایران توجه کند و از دنیای فانتزی و مجازی که در بسیاری از فیلم‌های ایرانی وجود دارد، فاصله بگیرد. به باور آوینی، سینما باید ناشناخته‌های فرهنگی و معنوی ایران را کشف کرده و مردم را از زنجیرهای فکری و فرهنگی غربی رها کند.

در نهایت، اندیشه‌های آوینی درباره سینما همچنان می‌تواند برای سینمای ایران راهگشا باشد. او در واقع مسیر روشنی را برای سینمای ایران ترسیم کرده بود که از دنیای غربی جدا باشد و به هویت و فرهنگ ایرانی-اسلامی بازگردد. امروز، پس از گذشت سال‌ها از شهادت او، لازم است که سینماگران و مسئولان فرهنگی ایران به این اندیشه‌ها توجه کنند و راهی را که آوینی پیش روی سینما قرار داده بود، ادامه دهند.

قبیله عشق

شهادت پس از عروسی خواهر

«حمزه سلیم زاده» فرزند محمدعلی در دوم تیرماه ۱۳۴۵ در روستای کوچک از توابع مشکین شهر به دنیا آمد. پس از پشت سر گذاشتن دوران طفولیت، در سال ۱۳۵۲ تحصیلات ابتدایی را در مدرسه‌ای در روستای علی آباد از سر گرفت. در کلاس سوم ابتدایی (سال ۱۳۵۵) بود که مادرش را از دست داد. در سال ۱۳۵۷ دوره ابتدایی را به پایان برد و مقطع راهنمایی را در مدرسه‌ای در روستای آناز گذراند.

پس از اتمام دوره راهنمایی، پدرش او را به تهران برد و به منظور فراگیری دروس حوزوی در مدرسه علمیه حجت نام‌نویسی کرد. در تهران علاوه بر تحصیل، در خیاطی کار می‌کرد و مقداری از دستمزدش را برای پدرش می‌فرستاد تا کمک خرج وی باشد. ایامی را هم که در تعطیلات به روستای می‌آمد، در کارهای درختکاری، کنلن چاه و کشاورزی به پدر کمک می‌کرد. حمزه در کنار تحصیل در حوزه کم‌کم با مسائل سیاسی و اجتماعی جامعه آشنا شد و به فعالیت سیاسی گرایش یافت. نقل است که با وجود کمی سن، هرگاه از تهران به روستا می‌آمد، علیه شاه صحبت می‌کرد و عکس‌های شاه را از کتاب‌ها پاره می‌کرد. وی که نظرات و راهپیمایی مردم را در تهران تجربه کرده بود، هر وقت به ده می‌آمد، به افشاکاری علیه شاه دست می‌زد. به تدریج، تحول روحی قابل توجهی در وی پدیدار شد. از لحاظ اجتماعی، مهربان، خوش برخورد و معاشرتی بود. به صله رحم بسیار اهمیت می‌داد. به افسردن مؤمن و روحانیون ابر از علاقه می‌کرد و علاقه خاصی به خواهر کوچکش داشت و از وقتی که مادرش فوت کرده بود، به او احترام و مهربانی می‌کرد. علاوه بر این، بسیار نوع دوست بود و تلاش می‌کرد مشکلات را از سر راه مردم بردارد. همسرش در این باره می‌گوید: «حمزه به همه محبت می‌کرد. پسرعمه‌اش فلج بود و عمه و شوهرعمه‌اش نمی‌توانستند او را پیش دکتر ببرند. حمزه وام گرفت و به آنها داد و گفت که این بچه را پیش دکتر ببرند تا خوب شود. آنها گفتند ما پول نداریم قرض تورا باز پس دهیم. او گفت که لازم نیست پس بدهند. خدا قادر است.» با پیروزی انقلاب اسلامی وی دروس حوزوی را رها کرد و به عضویت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی درآمد. با آغاز جنگ تحمیلی، خیلی علاقه‌مند شد که به جبهه برود. پدرش عنوان می‌کند: «حمزه، چهارده ساله بود که من از جبهه (گروه چمران) برمی‌گشتم که در تهران پیش او رفتم. دیدم دوره آموزش نظامی می‌بیند. از من پرسید: «پدر جبهه خوب است؟» گفتم: «بله.» رو به من کرد و گفت: «بک فرزند تا شانزده سالگی در اختیار پدرش می‌یابند و اختیار من هم الان در دست توست. به من اجازه بده به جبهه بروم.» من گفتم: «اشکالی ندارد و برای اینکه قلب او را نشکنم، گفتم به خودت واگذار کردم. اگر صلاح می‌دانی برو.» حمزه در طول پنج سال و شش ماه حضور در جبهه، هفت بار مجروح شد؛ ولی بلافاصله پس از بهبودی نسبی به جبهه بازمی‌گشت. آخرین بار با سپاه صد هزار نفری محمد(ص) به جبهه اعزام شد. حمزه به هنگام اعزام سپاه محمد(ص) اصرار داشت پدرش نیز در آن اعزام باشد. لذا پدر و پسر با هم اعزام شدند و به همراه ۳۵ نفر دیگر به دزفول رفتند. حمزه سلیم زاده در ۲۳ دی ماه ۶۵ در حالی که پشت لودر نشسته بود، در اثر اصابت خمپاره به کاروان شهدا پیوست. پیکر او را به زادگاهش (روستای کوچک) انتقال دادند و در قبرستان آن دفن کردند. حمزه به دوستانش سفارش کرده بود چون ایام عروسی خواهرش است، اگر شهید شد، خبر شهادتش را به تأخیر بیندازند تا مراسم عروسی، دچار مشکل نشود.

فاطمه ساداتی

خبرنگار

سیزده به درهای روزهای جبهه و جنگ، شباهت چندانی با سیزده به درهای سال‌های معمولی نداشت. خبری از دورهمی و گردش نبود، اینکه خانواده قابلمه و پیکنیک را پشت صندوق عقب ماشین بار کنند و طی یک سنت دیرینه این روز را به دل طبیعت ببرند، همه در شهر و روستا معنا پیدا می‌کرد، نه در خاکریز و سنگر. بچه‌های رزمنده شانس می‌آوردند در پشت جبهه‌های خاکی جنوب، تنها می‌توانستند دشت سبز دگرگوه یا شهرهایی را که در آن مستقر بودند، ببینند و همه اینها در حالی بود که آتشی از سوی دشمن بر سرشان نریزد و گرگنه که همه چیز متفاوت تر می‌شد.

«جعفر طهماسبی» که در دوران دفاع مقدس رزمنده تخریب‌چی لشکر سیدالشهدا بود، تعریف می‌کند: «روز ۱۳ فروردین بود که با تعدادی از نیروها برای جمع کردن چادر بچه‌هایی که روز

قبل شهید شده بودند به مقر رفتیم. از طرفی روز سیزده به در و از طرفی شب نیمه شعبان بود که خواستیم روحیه بچه‌ها را کمی عوض کنیم.

به «مهدی صور اسرافیل» اشاره کردم و ایشان هم روی ما را زمین گذاشت و شروع به خواندن سرود کرد. گفت برادرها من هر چه می‌گویم شما بگویید، گرفت، گرفت.

مهدی می‌خواند «فلق دوباره رنگ خون گرفت» و همه بچه‌ها یک صدا می‌گفتند «گرفت، گرفت» و زیر خنده می‌زدند. بعد هم چون شب نیمه شعبان بود با هم سرود «ای ولی عصر» را خواندیم.

به مقر که رسیدیم همه چیز به هم ریخته بود. با کمک بچه‌ها چادرها را روی پایه‌های بلند کردیم. چادرها که سر پا شد، با منظره ای مواجه شدیم که اشک را از چشمانمان سرازیر کرد. دیدیم جانمازها کنار هم در یک ردیف پهن شده و این حکایت از آن داشت که دوستان شهید ما برای اقامه نماز جماعت ظهر و عصر مهیا شده بودند و وقت نماز مقر بمباران شده بود.

چادرها و وسایل شهدا را جمع کردیم و به طرف شهر بیراه برگشتیم. نزدیک غروب بود که به نزدیک مقرمان در بیراه رسیدیم. دیدم ماشین‌ها چراغ می‌زنند که جلوتر نروید. گویا دشمن شیمیایی زده بود. باز به دل‌مان بد آمد که این بار هم مقر ما را زدند. به جلوی مقر رسیدیم. ماشین را نگه داشتیم. من زودتر از همه پایین پریدم و از سر بالایی جلو مقر به بالا دویدم.

دیدم چادر تدارکات روی درخت آویزان است و یکی هم به پشت روی زمین افتاده. دلم ریخت و بچه‌ها را صدا زدم. دیدم کسی جواب نمی‌دهد.

وارد ساختمان شدم همه جا تاریک بود و صدایی نمی‌آمد. کف اتاق تعداد زیادی پتو افتاده بود. پتوها را وارسی کردم. اتاق خالی بود. از ساختمان بیرون آمدم، بچه‌های دیگر هم رسیدند و همه جا را وارسی کردیم. یکی از دوستان بچه‌ها را صدا زد. همه رفتند بالای ارتفاع، ولی کسی آنجا نبود. خاطرمان جمع شد که تلفات زیاد نیست. رفتیم سر وقت چادر تدارکات، شهید رضا استاد به پشت افتاده بود و

صورتش خونین بود. او را داخل پتو پیچیدیم و به معراج شهدا بردیم.

قرارمان بود که شب نیمه شعبان برای ولادت امام زمان(ع) جشن بگیریم که هوا پیمایای دشمن برنامه ما را به هم زدند. آن روز نزدیک ۵۰ نفر از بچه‌های تخریب لشکر ۱۰ سیدالشهدا(ع) مصدوم شیمیایی شدند. تعدادی از نیروها را که حالشان خراب بود و حالت تهوع داشتند، با مینی‌بوس به بهداری فرستادیم و ما هم که حال‌مان زیاد بد نبود، همان جا ماندیم.

نماز مغرب و عشا را که خواندیم وضع‌مان به هم ریخت و سرفه‌های شدید و خارش پوست شروع شد. حالت تهوع و درد چشم هم اضافه شد و مجبور شدیم که به بهداری مراجعه کنیم. ما را به پناه و بعد هم کرمانشاه فرستادند و در نهایت در بیمارستان امیرکبیر اراک بستری شدیم.

در بمباران دو مقر تخریب لشکر ۱۰ سیدالشهدا(ع) ۱۴ نفر شهید و بیش از ۵۰ نفر هم مصدوم شیمیایی شدند.

۳۱ شب ضیافت

برگزاری دور جدید جلسات شورای عالی ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در سال جاری

نگه‌داشتن یاد و نام شهدا و به‌روز کردن گفتمان آنها ضروری است. این مسیر باید با همان نگاه و همت دنبال شود.

وی با اشاره به برخی برنامه‌های بنیاد شهید به مناسبت روز شهدا که در روز بیستم اسفند برگزار شد، گفت: «طرح سرکشی از خانواده‌های معظم شهید و ایثارگران با همت سپاه و پیشگامان ایثار و تولید امسال به‌صورت متفاوت و تحت عنوان یک مانسور با حضور همگان اجرا شد. مراسم بزرگداشت شهدا با عنوان «۳۱ شب ضیافت» در دانشگاه آزاد اسلامی سراسر کشور برنامه‌ریزی شد.»

سلیمانی همچنین بیان کرد: «با توجه به اینکه پایان هفته بزرگداشت شهدا با ماه مبارک رمضان، شب‌های قدر و آغاز سال جدید مصادف شد، این تقارن فرصتی ارزشمند بود تا با تعمق و توجه جدی‌تر به تکریم خانواده‌های معظم شهدا بپردازیم و از فضایل این ماه بهره‌مند شویم. همان‌گونه که شهدا با همدلی و هماهنگی در مسیر وظیفه و تکلیف گام برداشتند، ما نیز باید با تلاش مضاعف در جهت تکریم خانواده‌های آنها اقدام کنیم. این کار، حداقل وظیفه ما در برابر عظمت شهداست.»

و تشکیلاتی از این یادواره‌ها ضروری است و در صورت امکان، حمایت مالی نیز می‌تواند مدنظر قرار گیرد، هر چند باید به‌گونه‌ای عمل شود که این حمایت‌ها به مسائل عملیاتی محدود نشود.»

سلیمانی تصریح کرد: «مردم در دوران دفاع مقدس با وجود نیازهای معیشتی خود، از رزمندگان حمایت می‌کردند. امروز نیز در تداوم همان راه، برگزاری آیین‌ها و مراسم‌ها برای زنده

در بنیاد شهید وجود دارد که در فعالیت‌های فرهنگی باید جدی‌تر حضور پیدا کنند.»

وی با اشاره به این موضوع که تا چه اندازه بنیاد شهید در برگزاری یادواره‌های کشوری و استانی ورود پیدا می‌کند و حمایت‌های بنیاد شهید از اینگونه برنامه‌ها چگونه است، افزود: «بنیاد شهید باید به سیاست‌گذاری و رصد تکالیف دستگاه‌ها بپردازد و از ورود بیش از حد به جزئیات پرهیز کند. حمایت ساختاری

گروه جبهه

صبح صادق

«یعقوب سلیمانی» معاون فرهنگی و آموزشی بنیاد شهید و امور ایثارگران در گفت‌وگو با خبرنگار «صبح صادق» با اشاره به توقف فعالیت‌ها و جلسات شورای عالی ترویج فرهنگ ایثار و شهادت از برگزاری جلسات این شورا در سال جدید خبر داد و گفت: «جلسات هماهنگی این شورا در حال برگزاری است و احتمالاً در ابتدای امسال با حضور مقامات برگزار خواهد شد.»

معاون فرهنگی-آموزشی بنیاد شهید با اشاره به محور برنامه‌های امسال این نهاد بیان کرد: «بنیاد شهید افضل نهادهاست. مجموعه‌ای است که نگاهی خاص باید به آن داشت. ترویج فرهنگ ایثار و شهادت تنها متعلق به بنیاد شهید نیست؛ بلکه همه نهادها و سازمان‌ها باید کمک کنند. سال گذشته تولیدات فرهنگی و هنری و آیین‌ها و مراسمات‌مان تخصصی‌تر و ملموس‌تر و اثرگذارتر برنامه‌ریزی شد. ظرفیتی ما داریم به نام مردمی کردن. ظرفیتی همچون تشکله‌ها، دانش پژوهان، استعدادهای برتر و نخبگان

سنگر کتاب

مگر چشم تو دریاست

کتاب «مگر چشم تو دریاست» اولین جلد از مجموعه «مادرانه» خاطرات «انسیه جنیدی» مادر شهیدان محمد، عبدالحمید، نصرالله و رضا جنیدی را روایت می‌کند که به قلم «جواد کلاته‌عربی» منتشر شده است. این کتاب در انتشارات‌های «روایت فتح»، «شهید کاظمی» و انتشارات «ایران» در هشت نوبت (هشت هزار نسخه) به چاپ رسیده است. در بخشی از این کتاب آمده است: «کاش فقط غم و غصه شهادت‌شان بود. از آقا نصرالله هفتادوپنج روز، از رضا سیزده ماه و از محمد چهارده سال بی خبر بودم. گفتنش هم خیلی مشکل است؛ چه برسد به اینکه به‌سرت بیاید. ماه‌ها و سال‌ها ندانی بجهت چه شده؟ اسیر شده یا شهید؟ با اینکه خبر شهادت‌شان را آورده‌اند و دیده‌اند که شهید شده‌اند، اما باز هم گوشه‌دلت منتظر باشی که برگردد...»

کوله بار خاطره

روزهداری بی آب و افطار

«فاطمه جوشی» از رزمندگان دوران دفاع مقدس در خاطره‌ای از روزهداری امدادگران در ایام جنگ تعریف کرد: «بیشتر اوقات نه سحری داشتیم نه افطار. روزهایی که بچه‌ها روزی می‌گرفتند، غروب‌های دلگیری داشت. ما تمام مدت معمولاً دور هم بودیم، غیر از غروب روزهایی که روزه گرفته بودیم و می‌خواستیم افطار کنیم. وقت افطار که می‌شد برعکس همیشه که دور هم‌دیگر بودیم، هر کس یک گوشه می‌نشست. حتی سفره نداشتیم که بهن کنیم. اگر ۱۰ نفر روزه بودیم چهار لیوان سوپ بیمارستان را داشتیم و مقدار خیلی کمی نان. شرایط طوری بود که همه می‌خواستند نفر بعدی بخورد. هیچ‌کس حرص خودش را نمی‌زد که حالا من روزه بودم، حالم بد است و بخورم. آب خنک هم نبود. در آن گرمای آبادان بچه‌ها شاید دوازده، سیزده ساعت تشنه بودند.»

شروع کننده جنگ نخواهیم بود اما برای هر جنگی آماده‌ایم

فرمانده کل سپاه گفت: «شروع کننده جنگ نخواهیم بود؛ ولی برای هر جنگی آماده‌ایم؛ فرمول‌های غلبه بر این دشمن را آموخته‌ایم. یک گام مقابل دشمن عقب‌نشینی نمی‌کنیم.»

به گزارش «صبح صادق»، «سردار سرلشکر پاسدار حسین سلامی» فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در جمع فرماندهان و پاسداران ستاد فرماندهی کل سپاه ضمن تبریک سال جدید و با اشاره به تقارن بهار قرآن (ماه مبارک رمضان) با بهار طبیعت (نوروز)، اظهار داشت: «این همزمانی مبارک، نشاط و طراوت معنوی زاندا الوصف و دل‌انگیزی را در جامعه ما ایجاد کرده است.» فرمانده کل سپاه همچنین از خداوند متعال به واسطه نزول برکات و رحمت الهی بر امت اسلام و به‌خصوص ملت ایران سپاسگزاری کرد.

سردار سلامی با بیان اینکه سال گذشته، سال فرازهای بسیار سنگین، بزرگ و سخت بود، افزود: «در این سال، تمامی سپاه کفر در مقابل جبهه اسلام صف‌آرایی کرد و تمام استعداد ممکن خود را به صحنه آورد.»

فرمانده کل سپاه پاسداران با تأکید بر اینکه رویارویی‌های واقعی و نبردهای بزرگی به وقوع پیوست، تصریح کرد: «ماجرادر ذهن دشمن، به تسلیم کشاندن مسلمانان و ساختن تاریخی سرشار از ذلت برای مجاهدان و مؤمنان راه خدا بود.»

وی با اشاره به شهادت جمعی از فرماندهان سپاه از جمله «سردار زاهدی» و «سردار حاج رحیمی» و همراهمان‌شان در تهاجم ناجوانمردانه به کنسولگری ایران در دمشق، خاطر نشان کرد: «در ایام پس از این حادثه، در حال تصمیم‌گیری و آمادگی برای آغاز یک نبرد مستقیم با دشمنی بودیم که دنباله‌ای جهانی داشت و برای اولین بار در تاریخ حیات اسلام، چنین نبرد بزرگی در حال تکوین بود.»

سردار سلامی با تأکید بر اینکه عبور از این مراحل سخت، رهاورد بزرگی به‌شمار می‌آید، گفت: «اتخاذ این تصمیم که به اندازه ساخت یک تاریخ عظمت داشت، در شرایطی صورت گرفت که دشمنان پیش رو و پشت سر، صف‌آراسته بودند و مدام، با پیغام‌های تهدیدآمیز یا توأم با تمنا، سعی در منصرف کردن ایران داشتند.»

فرمانده کل سپاه افزود: «آنچه ما را در این تصمیم مصمم کرد، توکل، اعتماد به خداوند و وعده‌های او و

توسلاتی بود که شخصاً در وجود رهبر معظم انقلاب در آن لحظه‌های سخت دیدم؛ دعا‌های ایشان در کنار بارگاه ملکوتی حضرت ثامن‌الحجج(ع) و عزم ایشان برای انتخاب مسیری مستحکم که روح مقاومت را در

پیکره امت اسلام جاری ساخت.» وی با بیان اینکه عملیات «وعده صادق» انجام شد و عکس‌العمل دشمن بسیار خفیف بود، تأکید کرد: «این البته پایان ماجرا نبود، بلکه یک نقطه آغاز بود.» سردار سرلشکر پاسدار حسین سلامی با اشاره به تقابل اخیر با رژیم صهیونیستی و عملیات «وعده صادق»، این رویارویی را یک «جنگ واقعی» و نبردی برای بقا و تقابل دو موجودیت توصیف کرد.

وی با بیان اینکه عملیات «وعده صادق» نشان‌دهنده عظمت اسلام بود، افزود: «افتخار این بود که مسلمانان تسلیم نشدند، هرگز تسلیم نشدند. این عملیات یک تصمیم بزرگ بود.» سردار سلامی با یادآوری وعده صادق الهی، این اقدام را نمونه‌ای از تحقق آن دانست و گفت: «با وجود این حجم از پدافند، وقتی ما موشک زدیم، ۱۸۵ موشک به زمین اصابت کرد. دشمن پس از عملیات ما، به سرعت عملیات روانی کرد که ایران دارای آسمان باز است، اما واقعیت نفوذپذیری سامانه‌های خودشان بود.»

فرمانده کل سپاه با اشاره به گسترده‌گی و آسیب‌پذیری دشمن تصریح کرد: «دشمن ما روی زمین گسترده است و همه جا در تیررس ماست. رژیم صهیونیستی مانند سفراهی پهن مقابل ماست. فرمول‌های غلبه بر این دشمن را آموخته‌ایم و آن را در تمام ارکان سلاح و تجهیزات خود وارد کرده‌ایم. نرم‌افزار و سخت‌افزار شکست دادن رژیم را، علی‌رغم حمایت مطلق آمریکا، کاملاً در اختیار داریم.»

وی با قاطعیت اعلام کرد: «هیچ نگران نیستیم. ما از جنگ ابتدا نگران نیستیم. شروع کننده جنگ نخواهیم بود، اما برای هر جنگی آماده‌ایم. عطش جهاد برای دفاع از کیمان، هویت و موجودیت، یک حقیقت در نیروهای مسلح و مردم است. برای هر دو وضعیت عملیات روانی یا اقدام نظامی دشمن آماده‌ایم، اما یک گام در مقابل دشمن عقب نخواهیم نشست.»

فرمانده کل سپاه، ایران را قدرتی بزرگ با ملت، رهبر، کشور، مکتب، آرمان و قدرت بزرگ توصیف کرد و گفت: «ما محاسبات ظاهری و توانمندی‌های

مادی دشمن را می‌شناسیم، اما در منطق اعتقادی و باطنی، نگاه ما به دشمن همان نگاه قرآنی است که قدرت‌های غیر الهی حتی توان خلق مگسسی را ندارند.»

سردار سلامی وضعیت جبهه مقاومت را رو به رشد و ارتقا توصیف کرد و گفت: «دشمن از برخورد با آن عاجز است. جبهه مقاومت هنوز تمام استعداد خود را به صحنه نیاورده و برای کنترل دامنه نبرد ملاحظه می‌کند. اما اگر قرار باشد دست‌ها باز شود، وسعت و آتش جنگ فراتر از تصور دشمن خواهد بود.»

فرمانده کل سپاه، در پایان با یادآوری فرمایش اخیر رهبر معظم انقلاب مبنی بر لزوم دو برابر کردن تلاش نیروهای مسلح، تأکید کرد: «ان‌شاءالله همه‌مان شبانه‌روزی کار می‌کنیم، در صحنه هستیم، نگران هیچ چیز نیستیم و مشتاقیم که خدا را با شکست دشمنان ملاقات کنیم.»

احسن‌الحال، حال بندگی خداست

«حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی» نماینده ولی فقیه در سپاه در سخنانی معنوی و پندآموز، با استناد به آیه‌ای از قرآن «رَبِّ أَوْزَعِي أُنَّ أَشْكَرُ نِعْمَتِكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيْ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَذْخُلِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ»، بر اهمیت شکرگزاری نعمت‌های الهی تأکید کرد و اظهار داشت: «خدایا، تو را شکر می‌کنیم که بار دیگر ما را به مهمانی خود دعوت کردی و اجازه دادی در این ضیافت ویژه حضور یابیم. ما توان شکر حقیقی نعمت‌های تو را نداریم، اما تو خود فرمودی که نعمت‌هایم را یاد کنید و داشته‌های‌تان را ببینید.»

وی با نقل قولی از علامه طباطبایی، افزود: «شکر حقیقی هر نعمت، ادا حق آن نعمت است. از خداوند می‌خواهیم توفیق شکر نعمت‌هایش را به ما عطا کند، چرا که بر هر شکر، شکر دیگری واجب است.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی در بخش دیگری از سخنان خود، با آرزوی سالی سرشار از حال خوب برای همگان، پرسش‌هایی مطرح کرد: «احسن‌الحال چیست و چگونه می‌توان هر روز و هر شب را در بهترین حال سپری کرد؟ آیا ضیافت الهی با پایان رمضان به اتمام می‌رسد؟» پاسخ این پرسش‌ها با استناد به حدیثی قدسی از بحار‌الانوار مرحوم مجلسی ارائه شد: «احسن‌الحال، حال بندگی و

فرمانبری مطلق از خداست. خداوند به حضرت داوود وحی کرد که فرمانبران من همیشه در مهمانی من هستند. کسانی که شکر نعمت را بجا آورند و قدرشناس باشند، وجودشان را به مرتبه‌ای بالاتر ارتقا می‌دهم.»

وی با اشاره به آیه «الَّذِينَ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ»، ادامه داد: «خداوند به اهل ذکر و طاعت وعده نعمت‌های ویژه داده است؛ نعمت‌هایی که از جنس رحمت خاص الهی است؛ اما حتی اهل معصیت را نیز فراموش نمی‌کند. اگر توبه کنند، دوست‌شان می‌شود، دعای‌شان را اجابت می‌کند و در بیماری، طبیب‌شان خواهد بود.» وی توضیح داد: «خداوند با سختی‌ها و مشکلات، راهی برای پاک شدن گناهان آنها فراهم می‌کند.»

حجت‌الاسلام حاجی صادقی با تأکید بر اینکه ماه رمضان، ماه تمرین عبودیت، ذکر و توبه بوده است، توصیه کرد: «بایسد تلاش کنیم این حال و روحیه را حفظ کنیم. پیامبر اکرم(ص) فرمودند که حفظ عمل از خود عمل دشوارتر است. هر صلواتی که می‌فرستیم، درختی در بهشت برای‌مان می‌سازد، اما به شرطی که آن را با نگاه از بین نبریم.»

نماینده ولی فقیه در سپاه با یادآوری حوادث سال گذشته، از جمله شهادت «سردار زاهدی»، اظهار داشت: «سال گذشته پر از رویدادهایی بود که برای برخی چون شهید، رسیدن به حیات طیبه و برای برخی دیگر آزمایش الهی بود. برنده واقعی این میدان، شهید هستند.»

وی افزود: «برخی در این امتحانات نشان دادند که آیا پس از گفتن «ربنا الله» استقامت دارند یا خیر. قرآن می‌فرماید: آیا مردم گمان می‌کنند که با گفتن ایمان آوردیم، رها می‌شوند و آزمایش نمی‌شوند؟»

نویسنده، موجب شده است کتاب از نظر تاریخی و مستند بودن ارزش زیادی داشته باشد. این اثر افزون بر ارزش تاریخی و مستندات، به لحاظ ادبی نیز اثری خواندنی است که احساس همدات‌پنداری در خواننده ایجاد می‌کند. نثر کتاب به گونه‌ای است که مخاطب را درگیر حوادث کرده و او را به دل ماجراهای جنگ می‌برد. این سبک روایت، کتاب را از گزارش‌های صرف تاریخی متمایز کرده و آن را به اثری تأثیرگذار تبدیل کرده است. این کتاب نه تنها برای علاقه‌مندان به تاریخ دفاع مقدس، بلکه برای تمام کسانی که به روایت‌های انسانی از جنگ علاقه دارند، خواندنی و الهام‌بخش است.

۱۵ پاسدار شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

صداقی

روی خط

ضربه متقابل محکم خواهد بود

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / سلام علیکم، همانطور که رهبر معظم انقلاب در خطبه‌های نماز عید سعید فطر فرمودند: اگر شرارتی از طرف شیطان بزرگ و رژیم ضد بشر کودک‌کش انجام بگیرد، قطعاً ضربه متقابل محکم خواهند خورد. /رضا جهانگیری قشلاقی از تبریز.

۰۹۳۳۰۰۰۱۸۵۸ / سلام، به والد از دشمنان اسلام، مخصوصاً شیطان بزرگ و رژیم ضد بشر کودک‌کش، کمترین خوفی نداریم؛ چرا که ما حق هستیم و آنها باطل هستند و همه پیامبران الهی و امامان معصوم(ع)، در دوران خودشان دشمنانی از شیاطین داشتند و بر آنها پیروز شده‌اند.

۰۹۱۵۰۰۰۴۴۷۴ / فلسطین کلید رمزآلود فرج است. «امام خامنه‌ای. فرج مولا، سلامتی امام، شفای جانبازان، مریضان، یاد امام، شهدا و اموات صلوات.

۰۹۱۳۰۰۰۸۹۴۰ / ویزیت پزشک عمومی در درمانگاه‌های نیروهای مسلح از ۲۸۰۰ تومان به یکباره شده ۷۶۰۰ تومان. حقوق‌ها ۲۰ درصد قرار است اضافه شود؛ ولی حقوق پزشکان ۱۵۰ درصد.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۴۹ / تعرفه‌های سنگین درمانی و دندانپزشکی حتی با دفترچه بیمه فشار مضاعفی را بر اقشار متوسط به پایین وارد می‌کند. افزایش مکرر تعرفه‌ها تا کی ادامه خواهد یافت؟ امور درمان و جان مردم را نباید مانند سایر صنوف عادی، محل تجارت و کسب پول‌های نجومی قرار داد؟! تعطیلات طولانی در نوروز و عدم حضور دندانپزشک و پزشکان متخصص نیز همچنان لاینحل مانده است!

۰۹۱۸۰۰۰۷۳۰۶ / سلام خدمت مسئولان محترم سپاه قرار بود بسیجیان کد ۸۹ خدمت بالای ۱۵ سال خدمت تبدیل عضویت شوند به کد ۸۲. ان‌شاءالله کی عملی می‌شود؟ امید است که آن را هر چه زودتر درست کنند.

۰۹۰۱۰۰۰۸۲۲۰ / با عرض سلام و ادب و احترام. جسارتاً، خواستار آدرس و کدپستی شما هستم که مدارک، مستندات و عرایض را به صورت مکتوب، به محضر مبارک حضرت‌عالی، جهت پیگیری و رسیدگی به خواسته‌ام، ارسال کنم. با تشکر...

۰۹۱۲۰۰۰۶۶۵۷ / به کوری چشم دشمنان و مانندان اسمال شاهد حضور پرشور مردم در نماز عید فطر به امامت رهبر معظم انقلاب بودیم. الحمدلله که هر سال جمعیت بیشتری از نوجوانان و جوانان در این مراسم شرکت می‌کنند.

۰۹۳۷۰۰۰۶۳۲۱ / خواهشاً مسئولان کشور و قلم به‌دستان عرصه فرهنگ و سیاست این بیان حضرت آقا را جدی بگیرید که فرمودند: «اگر دنبال ایجاد فتنه در داخل کشور باشند خود ملت جواب‌شان را خواهند داد.» حضرت آقا از رفع فتنه سخن گفتند؛ ولی ما باید به گونه‌ای قدم برداریم که موج فتنه را دفع کنیم و نگذاریم اصلاً وارد کشور بشود. ان‌شاءالله خدا کمک‌مان کند. یا علی. / محمدی از کرج و دغدغه‌مند حجاب و عفاف؛ حواس‌تان جمع باشد که دشمن در بین شما نفوذ نکند و از طریق شما علیه کشور قدم بردارد. شعار و حرکت ما باید در این خط باشد که ما دغدغه حجاب و عفاف داریم، اما در چهارچوب قانون.

۳۰۰۰۹۰۰۰۳۰۳۳ سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق ۰۹۲۱۰۰۰۳۶۵۴ هفته‌نامه صبح صادق

خبر

توقیف دو فروند کشتی

«سردار حیدر هنریان مجرد» فرمانده منطقه دوم دریایی سپاه در یازدهم فروردین ماه اسمازل از توقیف دو نفتکش خارجی با نام‌های «استار ۱» و «وینتگ» از سرنشکته‌های قاچاق سوخت در آب‌های میانی خلیج فارس در فاصله ۱۰۰ مایلی بوشهر خبر داد. سردار هنریان مجرد گفت: «این شناور در آب‌های جنوب شرقی جزیره فارسی به همت پاسداران منطقه دوم دریایی سپاه توقیف شد.» وی با اشاره به اینکه از این دو شناور، ۳ میلیون لیتر سوخت توقیف شده، گفت: «این دو شناور به ساحل بوشهر منتقل و به حکم قضایی تحویل شرکت پخش و توزیع فرآورده‌های نفتی شده است.»

خبر

اتاقک شیشه‌ای

«سردار امیرعلی حاجی‌زاده» فرمانده نیروی هوا فضایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در حاشیه نماز عید سعید فطر که در مصالای امام خمینی(ره) برگزار شد، در واکنش به تهدیدها اظهار داشت: «آمریکا در منطقه و حداقل در اطراف ایران ۱۰ پایگاه با ۵۰ هزار نیرو دارد و این به معنای آن است که در یک اتاقک شیشه‌ای نشسته‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که آنها در موقعیتی آسیب‌پذیر قرار دارند.» وی با اشاره به این مسئله، تأکید کرد: «کسی که در یک اتاقک شیشه‌ای قرار دارد، به دیگران سنگ‌پرانی نمی‌کند.»

خبر

توزیع ۵۰۰۰ بسته معیشتی

همزمان با فرارسیدن عید سعید فطر، طرح «ضیافت کریمانه» در شهرستان خوی اجرا شد. «سردار مصطفی آقایی» فرمانده سپاه این شهرستان گفت: «به همت سازمان بسیج مساجد و محلات و گروه‌های جهادی حوزه‌های مقاومت بسیج، تعداد ۵۰۰۰ بسته معیشتی تهیه شده که ارزش هر بسته ۵۰۰ هزار تومان و مجموع ارزش این کمک‌ها ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان است.» وی افزود: «این بسته‌ها در راستای کمک مؤمنانه و ترویج فرهنگ همدلی و نوع‌دوستی، بین خانواده‌های نیازمند شهرستان توزیع می‌شود.» گفتنی است، طرح «ضیافت کریمانه» در مناسبت‌های گوناگون اجرا می‌شود.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول:یدالله‌جوانی

سرمدیر:علی‌حیدری

شورای سیاست‌گذاری:

سایماک باقری،سعدالله‌زراعی،
عزیز غضنفری،فرهادمهروی،مهدی‌سعیدی،
فتح‌الله‌پرشان،علی‌قاسمی،حسین‌عبداللهی‌فر
دبیر‌تحریریه:سیدفخرالدین‌موسوی
مدیرفنی:محمد‌صالح‌نادری
نگارش‌و‌ویرایش:محبوبه‌حاجی‌آقایی
صفحه‌آرا:علی‌اکبر‌هدایتی
عکاس:حامد‌گودرزی
ناظر‌چاپ:سیدقاسمی

چاپ: مرکز چاپ‌سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن: ۰۲۱)۷۷۴۶۱۰۰ و ۰۲۱)۷۷۴۶۱۰۰

basirat.ir

@ssweekly

نمبر: ۷۷۴۸۸۴۴۶

سامانه پیامک: ۰۳۳۰۰۹۹۰۳۳

شماره ۱۱۸۲ | دوشنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۴

صبحانه

پیروزی نزدیک است!

تو بنده خدایی که رحمتش بی‌پایان است. اگر گامی برداری، او راه را برایت هموار می‌کند. ناامیدی شیطان است، اما امید، سلاح مؤمن. خداوند در قرآن می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ» پس صبر کن، تلاش کن و به او توکل نما، که پیروزی نزدیک است.

صادقانه

به دنبال سوتی دیگران نباشیم!

پیامبر خدا(ص) می‌فرماید: «لغزש‌های مسلمانان را نجوید که هر کس لغزش‌های برادرش را پی جوید، خداوند لغزش‌های او را بگیری می‌کند و هر که را که خداوند عیب‌جویی کند، رسوایش می‌سازد هر چند در اندرون خانه خود باشد.»

(الکافی)

داستان

بوی عیدی

میان‌های نداشت؛ ولی پس از جنایات شبانه‌روزی رژیم صهیونی به این نتیجه رسیده است که دینداری بدون سیاست راه به جایی نمی‌برد؛ محمدرضا در کتاب «آزادی معنوی» شهید مطهری خوانده بود که «ربیع بن خثیم» کله‌اش را کرده بود توی برف عبادت و تهجد و کاری با دیگران نداشت و همش از خدا دم می‌زد. سر آخر کار او به جایی رسید که وقتی خبر شهادت امام حسین(ع) را به او رساندند، تنها به این جمله بسنده کرد که ظلم بدی کردند و نوه پیامبر را کشتند! ربیع بن خثیم پس از آن افسوس می‌خورد که چرا همین چند جمله را هم گفته است؛ چون به اعتقاد او این جملات غیر خدایی بوده است!

حاج ایوب و علی و محمدرضا وقتی به مصلی رسیدند، سیل جمعیت را دیدند که از همه سو به سمت صفوف نماز در حرکت بودند. علی با غرور به پرچم‌های ایران که نسیم سحرگامی تکان‌شان می‌داد، نگاه می‌کرد. شعار «اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ، اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَي مَا هَدَانَا» همراه با نسیم صبحگاهی گوش‌های آدمی را نوازش می‌داد و شیرینی‌اش به دل‌ها می‌نشست.

نماز عید فطر با قنوت‌های شیرین «اللَّهُمَّ أَهْلُ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ وَأَهْلُ الْجُودِ وَالْجَبْرُوتِ وَأَهْلُ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ» به امامت امام خاتمه‌ای بر پا شد. پس از پایان نماز، حضرت آقا برای سخنرانی خطبه‌های عید فطر ایستادند.

رهبر معظم انقلاب با صلابت، از اقتدار ایران و از ایستادگی جبهه مقاومت در برابر غرب و رژیم صهیونی سخن گفتند. اما وقتی

شهاب‌الدین نوروزی

نویسنده

جمع اضداد محال است! اما کسی که روز آخر ماه مبارک رمضان را پشت سر گذاشته باشد، می‌فهمد که همیشه هم اینطور نیست؛ گاهی دو دوتاهای ما چهار تا نمی‌شود! روز آخر ماه رمضان آدمی هر ساعتی که به افطار نزدیک‌تر می‌شود هم بغض دارد هم شادی؛ بهترین توصیفش می‌شود همین صد شکر که این آمد و صد حیف که آن رفت.

ماه رمضان امسال با تمام کم و کاستی‌های ما آماده رفتن بود. همه فهمیده بودند که امسال ۲۹ روزه است، برای همین بسیاری از افراد دو جزء را خوانده بودند! پدرم می‌گوید خوش به حال تهرانی‌ها؛ همین که نماز عید فطر را پشت سر حضرت آقا می‌خوانند، غم فراغ از ماه رمضان‌شان کمتر است.

سحرگاه عید فطر است. تهران زیر نور طلایی خورشید آرام‌آرام بیدار می‌شود، اما دل‌های مردم تهران زودتر از خورشید طلوع کرده و قبل از اینکه نور خورشید در مناره‌ها و حیاط مصلی خودی نشان بدهد، مردم را دیده که منتظر نور حقیقی تهراند. علی هم به همسراه پدرش حاج ایوب و برادر کوچکش محمدرضا، راهی مصلی شده‌اند. محمدرضا اولین سالی است که روزه برایش واجب شده است؛ اولین باری هم هست که در نماز عید فطر به امامت رهبر معظم انقلاب شرکت می‌کند. اهل مطالعه است؛ او تا پیش از عملیات «طوفان الاقصی» چندان با سیاست

کتاب

بقیع کربلای دیگری است

غبار صحن تو بر درد جان دواست بقیع! خرابه‌های تو، باغ بهشت ماست، بقیع! تو هم چو فاطمه در شهر خویش تنهایی غریبی و همه کس با تو آشناست، بقیع! اگر چه روی به کعبه نماز می‌خوانیم تو قبله دل مایی، خدا گواست، بقیع! به آن چهار امامی که در بغل داری برای ما حرمت مثل کربلاست بقیع! به یاد چهار پسر، در کنار چار مزار هنوز ناله‌ام‌البین به پاست، بقیع! علی نگفت، به جان علی قسم، تو بگو که قبر گمشده فاطمه کجاست بقیع؟ هنوز ناله زهر است از مدینه بلند هنوز لرزه بر اندام مجتبی است بقیع! قوی‌ترین سند غربت علی درت عذار نیلی ناموس کبریاست، بقیع!

غلامرضا سازگار

پرواز پرستونفسان

پس از آن وقفه که افتاد به گلچینی‌ها آسمان می‌نگرد باز به پایینی‌ها سینه‌ها باز گرفته‌ست هوای شب قدر چه کسی گفت زمین مانده و نفرینی‌ها؟ یاد بادا شب پرواز پرستونفسان از افق تا به افق، شهر شاهینی‌ها همتی بدرقه راه کن، ای شوق حضور! تاسبک پر بکشیم از دل سنگینی‌ها آسمان! پس از این هم به خدا خواهی دید بال در بال پرستویی «آوینی‌ها»

مصطفی محدثی خراسانی

سفر عاشقی

شعری در توصیف شهید صیاد شیرازی از

در سفر عاشقی، هر که سبکبارتر قافله عشق را قافله سالارتر گر به تویای دوست، جان بفشانی نکوست هدیه به جانان رواست، هر چه سزاوارتر هر که به طوفان عشق، سینه به دریا زند گوهر اسرار را هست خریدارتر بر در دل حلقه زن، پاسخ جانان شنو رمز ولا را مگوئی جز به نگهدارتر راه شهیدان عشق از همه راهی جداست راهی این خطه راس، دیده‌بیدارتر در سفر عاشقی ترک سر و جان کند آن که به پیمان دوست، هست وفادارتر از علوی سیرت و نام نکویت «علی» چون تو خطر کرده کیست در ره دشوارتر از تو طرازنده شد رهگذر سالکان و از تو فرازنده شد، سنگر استوارتر راه تو تا حشر باد راه خطر پر کشان هم‌ره و همگام تو هر که فداکارتر

حمید سبزواری

راه نرفته

گوش دادن فعال

محمد مفیدی

مشاور خانواده

ایجاد آرامش و حفظ احترام در رابطه زناشویی، به‌ویژه در لحظاتی که یکی از طرفین دچار عصبانیت می‌شود، نیازمند درک عمیق، صبر و مهارت‌های ارتباطی مؤثر است. در چنین وضعیتی، حفظ آرامش، کنترل احساسات و انتخاب رفتارهای سازنده تأثیر چشمگیری بر پایداری رابطه دارد.

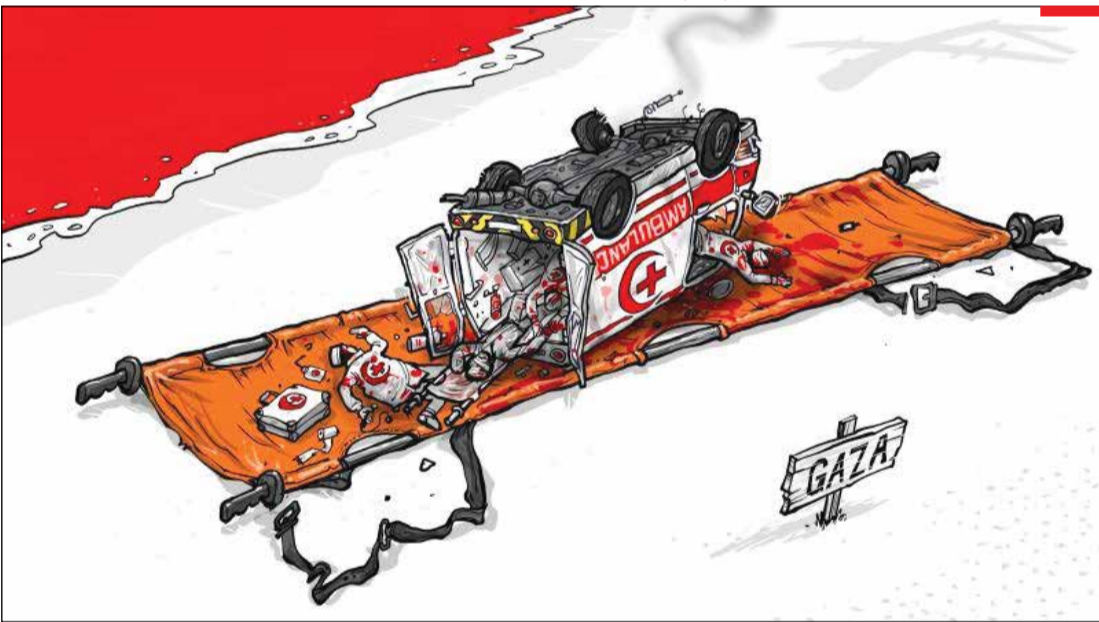
یکی از مهم‌ترین اصول در برخورد با همسر عصبانی، گوش دادن فعال است. وقتی فردی دچار خشم می‌شود، بیش از هر چیز نیاز دارد که شنیده شود. واکنش‌های معمولانه، قطع کردن صحبت‌ها یا تلاش برای نصیحت کردن در همان لحظه می‌تواند احساس نادیده گرفته شدن را در او تقویت کند. در عوض، نشان دادن همدلی و تأیید احساسات همسر بدون قضاوت، فضایی امن برای کاهش تنش ایجاد می‌کند.

گذشت و بردباری در مواجهه با عصبانیت همسر، نشانه‌ای از درایت و بلوغ عاطفی است. اگرچه ممکن است در لحظه، واکنش‌های احساسی طبیعی به نظر برسند، اما آگاهی از پیامدهای طولانی مدت رفتارها، می‌تواند انگیزه‌ای برای انتخاب صبر و ملامت باشد.

در نهایت، ایجاد فضایی که در آن همسران بتوانند بدون ترس از قضاوت یا سرزنش درباره احساسات خود صحبت کنند، بنیان یک رابطه سالم و پایدار را شکل می‌دهد. محبت، درک متقابل و تلاش برای حفظ آرامش، کلیدهای موفقیت در مدیریت لحظات پرتنش زندگی زناشویی هستند.

تلخند

خون‌آشامان صهیونی به نیروهای امداد رسانی هم رحم نمی‌کنند/ کارتون‌نویست: عماد حجاج/ اردن

سلامت

توت‌فرنگی و آلرژی

محبوبه سادات رضوی

کارشناس تغذیه

«توت‌فرنگی» یکی از میوه‌های محبوب و خوشمزه است که در فصل بهار به اوج خود می‌رسد. این میوه نه تنها از طعمی شیرین و لذیذ برخوردار است، بلکه فواید بسیاری برای سلامتی دارد. از جمله ویژگی‌های برجسته توت‌فرنگی می‌توان به غنای آن در ویتامین C، آنتی‌اکسیدان‌ها، فیبر و مواد معدنی اشاره کرد که به تقویت سیستم ایمنی، بهبود هضم غذا و حفظ سلامت پوست کمک می‌کند. این میوه سرشار از آنتی‌اکسیدان‌هایی، مانند فلاونوئیدهاست که خاصیت ضد التهابی دارند و می‌توانند به کاهش التهابات بدن کمک کنند.

برخی تحقیقات نشان داده‌اند، مصرف توت‌فرنگی ممکن است خطر ابتلا به برخی انواع سرطان‌ها را کاهش دهد، زیرا ترکیبات موجود در این میوه از تکثیر سلول‌های سرطانی جلوگیری می‌کنند. در کنار فواید فراوان، توت‌فرنگی می‌تواند برای برخی افراد حساسیت‌زا باشد. افرادی که به میوه‌های خانواده رز (مانند توت‌فرنگی) حساسیت دارند، ممکن است به هنگام مصرف آن دچار آلرژی شوند که می‌تواند با علائمی، مانند خارش، تورم یا مشکلات تنفسی همراه باشد. بنابراین، افرادی که سابقه حساسیت دارند، باید توت‌فرنگی را با احتیاط مصرف کنند. همچنین، توت‌فرنگی می‌تواند به دلیل وجود مواد شیمیایی در کشاورزی‌های صنعتی، در صورتی که به درستی شسته نشود، حاوی آفت‌کش‌ها باشد، بنابراین بهتر است قبل از مصرف، آن را به دقت بشویید.

حسن ختام

خدا را شکر که شما را داریم

سلام بر مولای مهربانی که آمدنش، وعده حتمی خداست و سلام بر منتظران و دعاگویان آن روزگار نورانی و قریب. سلام بر تو ای مولایی که تنفس هوای بودند، آلودگی تمام هواهای نفسانی را از آسمان تازیک دل‌ها پاک می‌کند. سلام بر تو و بر روزی که خورشید نگاهت، آثار شب را از پیشانی جهان پاک خواهد کرد!

مولاجان بیا! بیا که رنج دوری از تو امان ما را بریده است؛ بیا که با آمدنت جهان‌مان تازه شود؛ بیا که دل‌های خزان زده ما را جز بهار نگاه تو نمی‌تواند سبز و شکوفا کند. خوشبختی از آن ماست؛ مایسی که صبح‌مان با سلام بر شما آغاز می‌شود و ابتدا عطر یاد شما در قلب‌مان می‌پیچد! روزهای دل‌انگیز ما زمانی است که نام شما بر سر درش باشد و شمیم شما در هوایم... ما در پناه شما آرامیم، دلخوشیم، زنده‌ایم؛ پس خدا را شکر که شما را داریم.